

ÍSALP

ÁRSRIT ÍSLENSKA ALPAKLÚBBSINS 1998

*Transarinn í essinu sínu.
Ljósma.: Jökull Bergmann*

Efnisyfirlit:

Ama Dablam	5
Draumurinn um transann	9
Hálfgleymd alpasaga frá seinasta áratug	15
Suðurpóllinn	19
Siurana	29
Brennivín erfiðasta ísleiðin?	31
Á Grænlands köldum klaka	35
Haukadalur	39
Kerlingareldur	44
Alpatvistið	45
Austurveggur Hvannadalshnjúks	50
Félagsstarf	52
Fréttapistill	53
Ársskýrsla stjórnar	63

Forsíðumynd:

Guðmundur Helgi Christensen
Ljóm.: Páll Sveinsson

Útgefandi:

Íslenski alpaklúbburinn – félag
áhugamanna um fjallamennsku.
Pósthólf 1054, 101 Reykjavík

Ritnefnd:

Tómas Grønvaldt Júlíusson, ábm.
s.568 2883

Jón Haukur Steingrímsson,
s.554 3121

Hallgrímur Magnússon,
s.561 3929

Björn Vilhjálmsson,
s.565 2834

Björn Baldursson,
s.853 4905

Guðmundur Jóhannsson,
s.567 1198

Próförk:

Salbjörg Óskarsdóttir, s.552 5069
Hörður Magnússon, s. 562 2919

Prentvinnsla: Grafík hf.

Ritnefnd áskilur sér rétt til að
stytta eða breyta greinum sem
birtast í árssritinu.

ÁRSRIT ÍSLENSKA ALPAKLÚBBSINS

14. TÖLUBLAÐ
DESEMBER 1998

Síðastliðið ár hefur verið tíðindasamt í íslenskri fjallamennsku hvort sem er innanlands sem utan. Í blaðinu er að vanda gerð skil á því helsta á þessum vettvangi. Vetrarklifur hefur verið í mikilli uppsveiflu á árinu(1998) og erfitt getur verið að finna beina ástæðu fyrir því. Hvað sem því líður hafa fjallamenn sem lagt hafa stund á þessa íþrótt ekki verið fleiri í manna minnum. Landvinningar okkar í norðanverðri Ameríku geta átt sinn þátt í þessari þróun og þeim hafa fylgt heimsóknir útlendinga til að kanna aðstæður hér. Hæst ber að nefna heimsókn Jeff Lowe og Will Gadd á árinu. Þessum heimsóknum fylgdu miklar íshátíðir sem vonandi verða fastur liður klúbbsins í framtíðinni. Klifurleiðir sem þessar hátíðir skildu eftir sig eru stærri og meiri en klifnar hafa verið hingað til á Íslandi. Fjallamenn og klifrarar hafa því annan og erfiðari staðal til að fylgja á komandi árum. Fjallamenn hafa heldur ekki setið auðum höndum erlendis, tekin voru skref á ný í tæknilega erfiðu klifri í Himalaia þegar þeir Fiskaklettsfélagar klifu Ama Dablam og klettaklifrarar hafa verið iðnir við kolann í sunnanverðri Evrópu. Í vetur dvelur nokkuð stór hópur fjallamanna í frönsku Ölpunum og gaman verður að sjá hvert reynsla þeirra mun leiða fjallamennsku framtíðarinnar.

HM

Stjórn Ísalp 1998:

Formaður Karl Ingólfsson, s. 567 9599
Varaformaður Árni Eðvaldsson, s.555 4047
Gjaldkeri Helgi Borg, s.897 0404
Ritari Pálmi Másson, s.854 9595
Meðstjórnendur Elin S. Sigurðardóttir, s.561 3929
Guðmundur Tómasson, s.557 0271
Valgeir Ægir Ingólfsson, s.567 0271

Skálanefnd: Guttormur B. Þórarinnsson, s.552 2712
Jón Þórgímsson, s.557 5011

Fræðslunefnd: Torfi Hjaltason, s.566 7094
Snævarr Guðmundsson, s.565 4606

Ritstjóri

fréttabréfs: Valgeir Ægir Ingólfsson, s.567 0271

Ferða- og fundanefnd:

Árni Gunnar Reynisson, s.554 4217
Elin S. Sigurðardóttir, s.561 3929
Þorvaldur Þórsson, s.577 4090
Valgeir Ægir Ingólfsson, s.567 0271

Húsnefnd:

Árni Gunnar Reynisson.
Björn Baldursson, s.553 6854

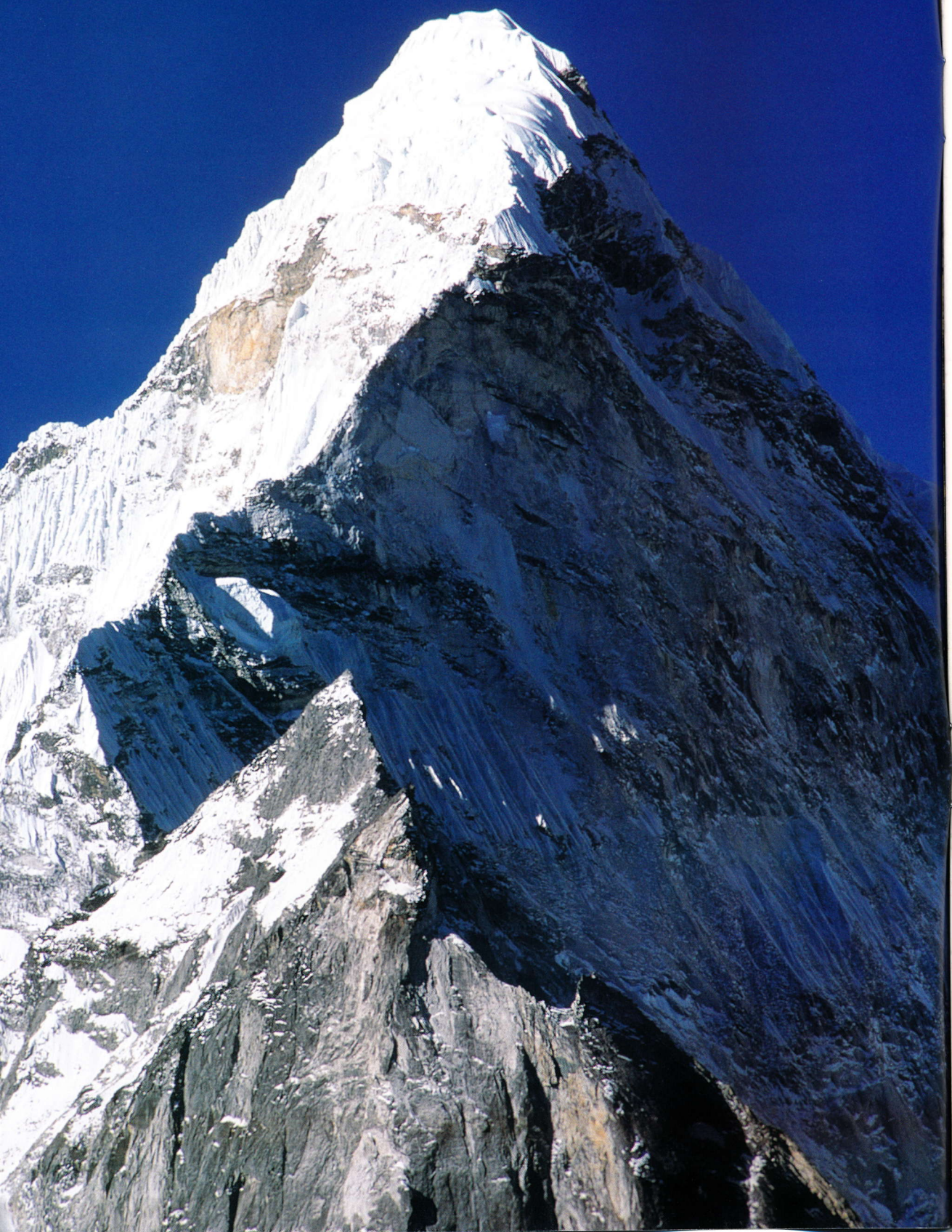
Umhverfis- nefnd:

Jón Viðar Sigurðsson, s.551 0587
Ingimundur Stefánsson, s.588 4547
Árni Tryggvason, s.561 9469

Félagatal:

Helgi Borg

Ama Dablam.
Ljósm.: Hörður Magnússon

Ama Dablam

eftir Árna Eðvaldsson

Það var létt yfir okkur þegar við komum í aðalbúðir í Mingbódalnum við rætur Ama Dablam þann tólfða október. Við höfðum síðastliðnar tvær vikur skoðað okkur um í Khumbúdalnum og gengið á Kala Pattar 5545m háan tind sem staðsettur er við rætur Pumori. Við vorum allir við jakuxa heilsu, vel aðlagaðir þunnu andrúmsloftinu og ekkert að vanbúnaði að klífa hið 6856m háa Ama Dablam. Aðalbúðir voru í um 4500m hæð, heldur neðar en við ætluðum, en staðsetning búðanna réðist aðallega af aðgengi að vatni. Betri stað var vart hægt að hugsa sér, grasi vaxnar flatir og hefðum við allt eins getað verið á tjaldstæðinu í Skaftafelli.

Þarna voru leiðangrar frá öllum heimshornum. Við hlið okkar var bandarískur leiðangur. Einnig voru þarna leiðangrar frá breska hernum, Rússlandi, Kanada, Þýsklandi og víðar. O.T.T. sá um að skipuleggja leiðangurinn og fórst það vel úr hendi. Leiðangursstjóri var Nick Kekus, breskur atvinnufjallamaður með mikla reynslu í háfjallaklifri, m.a. var hann á Everest með Hallgrími, Birni og Einari. Hann var nýkomin af Cho Oyu og því vel aðlagað-

ur. Einnig var með í för sterkur bandarískur klifrari Fabritzo að nafni, en hann varð fyrir því óláni að fótbrotna á leiðinni. Hans hlutverk átti meðal annars að vera að aðstoða okkur við að leggja línur upp fjallið. Kokkur var að sjálfsgöðu með í för ásamt messagutta. O.T.T. skipulagði annan leiðangur samhliða sem í voru 11 klifrarar ásamt tveimur leiðsögumönnum, 5 háfjalla sherpum. Þeirra á meðal "Súper" Babu og Lhakpa Gyalu og höfðu þeir ásamt öðrum sherpa samtals klifið Everest sautján sinnum, þar af Babu sjö sinnum og yrðu þeir okkur innan handar ef á þyrfti að halda að öðru leyti voru leiðangrarnir alveg aðskildir.

Daginn eftir komu okkar í aðalbúðir var hafist handa við að koma búnaði upp í fyrstu búðir sem staðsettar eru í um 5 km fjarlægð í 5800m hæð. Leiðin þangað var upp og niður ávala hálsa og hæðir þar til við komum að langri aflíðandi brekku sem lá að sjálfum suðvestur-hryggnum. Þar tók við ákaflega stórgrýtt urð sem var mjög tafsöm og leiðileg yfirferðar. Því næst kafla sem við kölluðum Langaslab, það var um 100m há aflíðandi

klöpp áður en S.V hryggurinn sjálfur tók við en fyrstu búðir voru staðsettar neðarlega á honum. Þar var þröngt á þingi og fátt um fína drætti þegar tjaldstæði eru annars vegar. Á endanum þurftum við að hlaða upp sillu úr graníthellum. Það reyndist erfitt verk enda komnir í meiri hæð en nokkur okkar hafði stigið fæti fyrr og komum við fyrir einu tjaldi og héldum að því búnu niður.

Næsta dag var Puja helgiathöfn þar sem friðmælst er við guðina sem sherpar trúna að fjallið hýsi og þeim færðar fórnir, og málin rædd. Okkur þótti leiðin í fyrstu búðir full löng miðað við hvað grunnbúðir voru neðarlega og sáum fram á að það myndi taka marga daga að koma öllum okkar búnaði þangað. Það varð úr að fá jakuxa til að bera búnað leiðangursins upp að Stóruð. Þar myndum við koma upp ABC (advanced base camp), eða svo kölluðum efri grunnbúðum en sleppa fyrstu búðunum og í staðinn geyma þar búnað og birgðir.

Eftir þessa dags hvíld var hafist handa ásamt sherpum hins leiðangursins að kom upp abc í 5500m hæð. Það kostaði mikið jarðrask enda stórgrýtt og okkur til dundurs gerðum við tilraun til að kenna Babu íslensku. Hann lærði orðið „massada“ (massa þetta) fyrst enda þurfti að massa stóreflis björg til að ríma og slétta undir tjöldin. Samtals settum við upp átta tjöld fyrir báða leiðangrana. Ofan grunnbúða urðum við sjálfir að sjá um eldamenskuna enda var hún af einfaldara taginu foreldaður pakkamatur sem lífsins ómögulegt var að klúðra. Morguninn eftir var stefnan tekin upp í aðrar búðir í 6000m hæð og koma þar fyrir vistum, eldsneyti og búnaði, sem seinna yrði ferjaður áfram í 3 búðir. Nick taldi líkamlegt ástand okkar það gott að við gætum sleppt búðum eitt og tvö. Þannig að við myndum aðeins nota búðir þrjú í 6300m hæð. Ætlunin var að þær yrðu sameiginlegar fyrir báða leiðangrana. Hinn hópurinn átti talsvert langt eftir í að ná góðri aðlögun. Að auki höfðu sumir af þeim ekki reynslu í fjall sem þetta, þrátt fyrir að hafa áður reynt við 8000m tinda.

Sherparnir ætluðu að sjá um að koma tjöldum fyrir í þriðju búðum en við áttum að koma fyrir birgðum og búnaði í öðrum búðum sem við myndum svo seinna ferja áfram upp í þriðju búðir. Við vöknudum kl. fimm en það tók tímana tvo að hafa sig á fætur, hita vatn og morgunmat úr súpu og hunangsblönduðu

múslu. Klukkan var um sjö þegar við loks lögðum af stað. Sherparnir höfðu lagt af stað um tveimur tímum á undan okkur enda áttu þeir lengri leið fyrir höndum. Stóruð var söm við sig og tók um klukkustund að brölta upp þessa stórgrýtis leiðinda brekku áður en Langaslab tók við. Það byggðist mest á viðnámsklifri ef klifur skyldi kalla. Í fyrstu búðum var allt hið rólegasta. Þó mátti sjá að einhverjir voru lagðir af stað talsvert á undan okkur sömu erinda. Ofan við fyrstu búðir hófst sjálft klifrið. Aðstæður voru hinar bestu, þægilegur hiti, heiðskýrt og granítið þurrt og vel fallið til klifurs. Sumum þótti ansi súrt í broti að klifra í heitum og óþjálum plastskóm við þessar aðstæður en ég var í leðurskóm sem hentuðu vel en voru tæpast nógu hlýir er ofar dró.

Til að byrja með þurftum við að hliðra talsverða vegalengd upp eftir hryggnum og teygja drjúgt úr skónkunum án þess þó að tæknilegir erfiðleikar væru teljandi kannski 5.5 - 5.6. Við vorum móðir og þurftum að hvílast ört en stutt í senn til að ná hjartslættinum niður. Við drógum uppi tvo úr Kanadíska leiðangrinum en aðstæður til framúraksturs voru ekki uppá það besta. Á hryggnum eru nokkrir turnar og er sá fyrsti um 80m hár og gráðaður 5.6. Þar var traust lína til staðar og nokkuð þétt tryggð þannig að fljótlegt var að klifra hann en efst var silla og við nýttum tækifærið til að nærast þar. Næst tók við stutt sprunga sem klifin var með ekki mjög áferðafallegum hætti. Hvað um það er henni lauk vorum við staddir norðan megin á hryggnum. Þar voru aðstæður allt aðrar, frost, ís og snjór. Það stóð ekki lengi því eftir smá hliðrun þurfti að niðurklifra aðeins en síðan kom áframhaldandi hliðrun og fyrr en varði vorum við komnir í biðröð á eftir frönskum leiðangri við tæknilega erfiðasta kaflann, Gulaturn. Hann var hreint ekki árennilegur, þverhniptur og illkleifur og ekki var það traustvekjandi að sjá frakkana sem virtust eiga í miklu basli þrátt fyrir að lína væri til staðar. Loksins kom röðin að mér, það var festulaus kafli þar sem menn voru í hvað mestum vandræðum. Ég klifraði eins hátt og ég gat áður en að þeim kafla kom. Pendúlaði mér svo yfir að sprungu hinum megin við sem lá upp á syllu þar sem loks var hægt að draga andann rólega. Gulaturn er gráðaður 5.9. Lokakaflinn bauð upp á sambærilegt brölt. Fyrr en varði vorum við staddir í búðum 2, óstyrkir á fótum og flestir með höfuðverk. Þar

var fyrir tjald kanadíska leiðangursins, þar sem við fengum að geyma farangurinn okkar. Klukkan hefur verið um tvö þannig að það tók um sjö klukkustundir að komast þennan kafla þrátt fyrir að hækkunin frá fyrstu búðum í búðir tvö væri aðeins 200m. Það var ekki seinna vænna en að snúa við því til stóð að fara alla leið niður í aðalbúðir fyrir myrkur. Ferðin niður gekk vel og höfðu allir skilað sér niður í grunnbúðir rétt um áttaleytið, þreyttir en sælir eftir að hafa verið um 13 klst samfleytt á ferðinni.

Daginn eftir var hvílst og málin rædd, allir vorum við sáttir við eigin frammistöðu. Upphaflega hugmyndin var að hvílast í tvo daga. Okkur fannst ótrúlegt að veðrið héldist endalaust svona gott eins og það hafði verið undanfarnar þrjár vikur, því var ákveðið að leggja af stað upp í ABC strax daginn eftir. Það var ekki laust við að kvíða setti að okkur er tók að snjóa í efri grunnbúðum. Það snjóaði um nóttina og um 20cm jafnfallinn snjór var kominn þegar við vöknuðum um fjögur leytid. Ferðin upp í búðir tvö gekk vel þrátt fyrir að aðstæður væru mun erfiðari en í fyrri ferðinni. Við mættum öðrum leiðönglum sem voru að yfirgefa fjallið vegna breyttra aðstæðna og sögðust ætla að reyna aftur eftir tvo til þrjá daga. Við höldum ótrauðir áfram, erfiðu kaflanir voru hvort eð er það brattir að snjó festi ekki í þeim. Það sást hins vegar ekkert til sólar þennan dag og var bergið því ekki jafn gott til klífurs. Við vorum orðnir nokkuð þrekaðir þegar við komum í búðir 2. um hádegisbil. Nokkur höfuðverkur var þá farinn að gera vart við sig. Örvar hafði ekkert sofið um nóttina vegna veikinda og tvísýnt um hvort hann kæmi með, en hann harkaði þetta af sér og þegar leið á daginn lagaðist hann. Fyrir ofan aðrar búðir tók snjór og ís smám saman yfirhöndina og þurftum við að fara yfir egghvassan söðull áður en við loks komum að megin farartálma leiðarinnar, Gráaturni. Þar hittum við fyrir ævintýramenn fjóra úr öðrum leiðangri, gjörsamlega úrvinda af þreytu. Þeir höfðu verið á svipuðu róli og við en höfðu ekki farið alveg niður í grunnbúðir til að hvílast og hafði það tekið sinn toll. Þeir höfðu samt toppað um morguninn í engu skyggni og voru á niðurleið nánast örmagna. Þeir hughreystu okkur með því að láta okkur vita að við hefðum ekkert séð af erfiðleikum ennþá, það sem við höfðum farið væri bara upp-

Örvar í fyrsta erfiða klettahaftinu ofan við fyrstu búðir. Ljós.: Árni Eðvalds

hitun fyrir það sem koma skyldi. Með þetta að leiðarljósi kvöddumst við.

Gráiturn er um 100m hár klettaveggur, snarbrattur og hættulegur, þá aðallega vegna grjóthruns. Leiðin lá fyrst upp til vinstri og þurfti síðan að hliðra talsvert til hægri, þeir sem voru niðri voru því býsna berskjaldaðir fyrir grjóthruni, því gátu fáir verið á ferli í einu. Þetta var talsvert strembið, svona um 5.6. Efst þurftum við síðan hangandi í nær lóðréttum veggnum að spennna á okkur mannbroddana. Þá tók við 100m langur ískaflí sem endaði á örmjórrí syllu sem við hliðruðum eftir. Frá syllunni tók við annar ískaflí líkur þeim fyrri, þetta brólt svipaði til Einfarans í Eilífsdal ca 3. gráða, aðallega í íshröngli. Sú hugsun kom oft upp í huga okkar, hvað við værum eiginlega að gera þarna: afhverju fór maður ekki bara í golf. Þegar þarna var komið við sögu var línufarganið orðið yfiringilegt og erfitt að átta sig á hverju væri treystandi, karabínunni var því oftast klippt utan um 2-3 línur í einu. Nú var erfiðasti kaflinn að baki, þó var enn talsvert langt eftir. Egghvass sveppahryggurinn tók við ásamt klettahöftum áður en loks fór að grilla í 3 búðir. Búðirnar voru á

Í Gula turni í 6000m hæð.

Ljósm.: Árni Eðvalds

hangandi falljökli sem fæstum dytti í hug að tjalda á en þarna er fátt um fína drætti og vart um aðra kosti að ræða. Það var síðan um fimmleytið sem við loksins renndum í hlað ansi þreyttir. Við höfðum verið á ferðinni í um 12 klukkustundir samfleytt og borið þungar byrðar, tesopinn hjá Babu var því kærkominn. Hann hafði dvalist í búðunum nóttina áður og var ákveðinn í að fylgja okkur síðasta spölinn á tindinn. Nick hafði komið um 2 klst undan okkur og aðstoðaði við að blása upp loftdýnurnar, enda allur vindur úr okkur. Það var farið að hvesa og orðið mjög kalt. Myrkur var skolið á svo við drifum í að elda, þrátt fyrir að lystin væri mjög lítil. Það sem þótti herramannsmatur 800m neðar var nú orðið algjörlega óætt, nema hvað Júlli át chilikássuna sína með bestu lyst. Það var farið snemma í háttinn en fæstum kom dúr á auga þessa nótt. Símon veiktist nokkuð hastarlega og var með uppgang alla nóttina en sýndi af sér mikla hörku, aðrir voru með höfuðverk. Við vorum greinilega ekki aðlagaðir hæðinni enda stóð aðeins til að dvelja á þessum stað í skamman tíma.

Babu ræsti okkur kl. fjögur en langan tíma tók að undirbúa sig fyrir lokaáfangann og var klukkan langt gengin í sex þegar við lögðum

af stað. Það var kalt, lítill vindur og stjörnubjart sem var góðs viti. Ég hafði beðið talsverðan tíma og var orðinn dofinn á fótunum og af hræðslu við kal hreyfði ég tærnar ótt og titt. Ég náði hita í fæturna um leið og við lögðum af stað en fann alltaf til doða í tánum. Klifrið var brattara en við áttum von á, kannski 50-60° en með mun brattari köflum inn á milli. Maður tók 10 skref og kastaði mæðinni, ísinn var hrönglkenndur og lélegur. Sólin kom upp austanmegin við tindinn svo kuldinn nísti inn að beini og ekki tókst að ganga sér til hita og það hugsaði hver um sig og myndatökur lágu alveg niðri. Símoni var orðið mjög kalt á höndum, það gekk allt ferlega hægt en á því var aldrei vafi að við kæmust upp, héðan í frá var annað ekki hægt og nægur tími til stefnu. Smátt og smátt nálgumst við tindinn og um níuleytið stóðum við á einum fegursta stað á jarðríki, á tindí Ama Dablam. Þetta átti sér engan aðdraganda, allt í einu endaði brekkan og við tók tindurinn, það urðu engin erfið síðustu skref. Babu og Nick biðu okkar og fögnuðurinn var mikill, langþráðu markmiði var náð og útsýnið var frábært. Sólin brosti sínu fegursta brosi. Babu lék við hvern fingur á Símoni til að koma einhverju lífi í pá, ég hafði áhyggjur af tánum mínum en þær yrðu að biða betri tíma. Eftir að hafa tekið myndir af spjöldunum sem við vorum með og skoðað okkur um var haldið niður. Ég lagði síðastur af stað niður ásamt Babu sem endilega vildi fara að ræða viðskipti eins og við sætum yfir kaffibolla í Katmandu. Hann var að falast eftir Sólarsellunum okkar og fannst þetta ekki úr vegi enda vart fisjað saman við nokkurn mann sem ég þekki. Það þurfti að síga alla leiðina, það var varla meter sem hægt var að ganga svo bratt var þetta. Það var orðið ansi heitt þegar komið var aftur í búðir þrjú og hafði hitinn mjög lamandi áhrif. Mjög var af Símoni dregið enda höfðu veikindin dregið úr honum talsverðan mátt. Þrátt fyrir það var ákveðið að síga alla leið niður og vorum við mjög varkárir enda reyndi nú hvað mest á línurnar þegar fullur líkamsþungi hvíldi á þeim. Það var seint um kvöld sem þungklifjaðir félagar tindust einn af öðrum niður í aðalbúðir og urðu fagnaðarfundir með þeim Svenna og Pálma. Við höfðum þennan dag klifið úr 6300m upp í 6856m og niður um tæpa 2500m þungklifjaðir og fórum rakleiðis í háttinn.

„Draumurinn um transann“

Smásaga eftir Guðmund Tómasson.

Forsetafylgðin

„Farðu að drullast til að halda kjafti, helvítis fyllibytta þín!“ Oh shit! Hver djöfullinn var að gerast? Ég kannaðist við röddina, reis upp úr sætinu og leit aftur í vélina. Nokkrum sætaröðum aftar voru Jökull og Stebbi. Jökull stóð uppi í sætinu, sótraður og bandillur og ljósu lokkarnir hristust í allar áttir þar sem hann herti kverkatakið á ljóshærða víkingnum, sem gat sér enga björg veitt. Hann náði þó að stynja eitthvað í átt að litla ræfilslega Dananum sem sat innilokaður út við gluggann í sömu sætaröð og þeir og hafði þurft að hlusta á barátturæðu Stebba fyrir hönd Grænlands undanfarnar tvær klukkustundir. „Free Greenland, free Greenland, leave them alone, you bastards!“ Málavextir voru nefnilega þeir að Stebbi var búinn að fá nóg af því hvernig Danskurinn fór með Grænlandinga og hafði

tekið upp þann skemmtilega ósið að „siða“ og tuska til flesta þá Dani sem við sáum á leiðinni heim. Það er ekki laust við að mér hafi brugðið svolítið við að sjá Jökul í þessum ham, þennan rólyndis dreng. Og ekki skánaði nú ástandið er mér varð litið til hliðar og aftar í vélina en þar stóð Jói sveittur við að róa flugfreyjurnar tvær sem voru búnar að fá yfir sig nóg af óeirðarástandinu sem þarna ríkti, og þó sér í lagi aðra þeirra sem var komin með aðra höndina upp í skáp sem geymir sprauturnar með róandi lyfjunum. Ó svei mér þá ef að Stebbi átti ekki eftir að kynnast hlutverki nálapúða! „COOL“! En allt kom fyrir ekki. Ekki það að ég hafi verið eitthvað skárri, hvað þá Jói, þannig að ég sneri mér við í sætinu, setti upp sólgleraugun og teygði mig í 80% Stroh flöskuna, sturtaði niður einum gúllara og hélt áfram að röfla í sænsku kerlingunni

Örnurflugmaðurinn raðar á rakkinn.

Ljós m.: Jökull Bergmann

sem sat við hliðina á mér. Þrátt fyrir allt þá virtist hún hafa húmor fyrir öllu saman og fékk sér einn gúllara líka. „Free Greenland, redde, frelse, frigjøre, befri Grønland“. Blessaðar flugfrelsingar, við megum ekki gleyma þeim. Þær höfðu sjálfstæðni, að ég held, eytt nokkrum af skemmtilegustu stundum ævi sinnar í okkar félagskap, og vissu að hér voru saman komnir fjórar af skemmtilegustu klifurhetjum háloftanna. Í samráði við flugstjórnann komu þær sér saman um að heiðra okkur og kveðja með forsetafylgd, þ.e.a.s. með viðhöfn sem aðeins þekkist þegar þjóðhöfðingjar koma til lands-

ins. Þetta gekk meira að segja svo langt að við vorum sóttir inn í vél, fylgt út landganginn, í gegnum friðhöfnina, fengum spes meðferð í tollinum og alveg út fyrir dyr á flugstöðinni. En aldrei sá ég rauða dregilinn. „Takk stelpur“!

Það var gott að koma heim á klakann eftir fimm vikur. Og þarna stóð ég, slyppur og snauður, fyrir utan flugstöðina, klukkan eitt að nóttu til þann fimmta ágúst, kveikti mér í filterlausri Camel og hugsaði með mér; „hvernig í andskotunum byrjuðu öll þessi vandræði?“

Draumnum stolið

Já vorið '98. Ég sé þetta vel fyrir mér, draumurinn um ameríska drekann að rætast. Ófáar klukkustundir höfðu farið í lestur smáauglýsinganna í dagblaðinu og að lokum var draumabíllinn inni í bílskúr. Pontiac Trans Am '79 403, 6,6 lítra með bílaða 350 túrbó sjálfskiptingu og botninn að detta undan honum. Innréttinguna fékk ég í svörtum ruslapokum, en það besta við bílinn var klósett-steinblái liturinn og handmálaði örninn á húddinu. Seinni hluta maí og fyrri hluta júní fóru allar mínar vökustundir eftir vinnu til tvö, þrjú á næturna í það að púsla transanum saman. Allan tímann hafði ég það eitt að markmiði, mína heitustu ósk til margra ára, að einhvern tímann fengi ég að rúnta niður Laugaveginna með græjurnar í botni og kalinn olnbogann út um gluggann, og það á átta gata tryllitæki sem ætti í erfiðleikum með að komast á milli bensínstöðva. En það er alltaf einhver og eitt hvað sem kemur í veg fyrir að svona glæstir draumar rætist. Ekki vissi ég að eftir hálfan mánuð ætti ég eftir að fara í þann skrítnasta og jafnframt þann skemmtilegasta fjallgöngutúr hingað til. En það var honum Jökli að kenna. HANN RÆNDI AF MÉR DRAUMNUM.

Óléttu kerlingarnar

„Ég hef verið plataður! Í dag er 10. júlí og ég er að taka þyrlu til þessa ULLABJAKKT-USSUSKAK fjalls, sem ég ætti með réttu að vera búinn að klifra núna“. Það er ekki á hverjum degi sem maður borgar 200.000 kr fyrir 25 mínútna flug, en þetta var sá illi kostur sem okkur bauðst eftir að hafa verið fastir í Quaqortoq, bæ í syðsta hluta Grænlands í átta daga sökum hafíss. Hafís? Já, hafís! Í miðjum júlí! Þetta var nú það sem maður hugsaði þeg-

ar að þýrlan hóf sig á loft með okkur fjóra og 400 kg af klifurútbúnaði og mat.

För okkar var heitið inn í Ketilsfjörð og að fjallinu Ulamertorsuaq þar sem við ætluðum að klifra nýja leið á 1200 m háum klettavegg þess. Forsaga þess var að Jökull hafði heillast af fjallinu sumarið áður þegar hann gekk undir það. Hann hafði þá séð möguleikann á nýrri leið. Um veturinn gekk hann á milli manna, mannaði leiðangurinn, ásamt almennt skipulagningu. Hann hafði fengið með sér Stebba - æ þið vitið þennan stóra, ljóshæða. En hann er einn af okkar fremstu sportklettaklifrurum og hefur á undanförnum árum stundað sportið af ákafa. Jökull fékk líka með sér Jóa, amerískan major í flughernum sem á að baki nokkra stóra veggj í Ameríkunni, svo sem El Cap, Half Dome og fleiri. Það stóð líka til að Gregory, franskur alpinisti kæmi með og þar með hefði leiðangurinn samanstðið af mönnum með mikla reynslu, hver á sínu sviði. Sökum þess að Gregory þurfti að fara í próf út af skólanum hafði hann forfallast á síðustu stundu svo að tveimur vikum áður en leiðangurinn fór af stað kom ég inni. Ekki veit ég hvers vegna! Ætli ég hafi ekki verið sá eini sem var nógu vitlaus til að ganga inn í dæmið með svo stuttum fyrirvara! Enda hljótið þið að undrast hvað kópviskur ísklifrari er að gera í svona leiðangur!

En sem sagt þarna vorum við í þýrlunni og ég veit þið munuð ekki trúa því að þegar við sáum fjallið í fyrsta sinn vorum við skríkjandi eins og smástelpur, hoppandi í sætunum og talandi hver við annan eins og við værum verstu kerlingar, svona eins og þegar ein í saumaklúbbnum segir að hún sé ólétt! Já ólétt, það er rétt við vorum allir óléttir þarna!

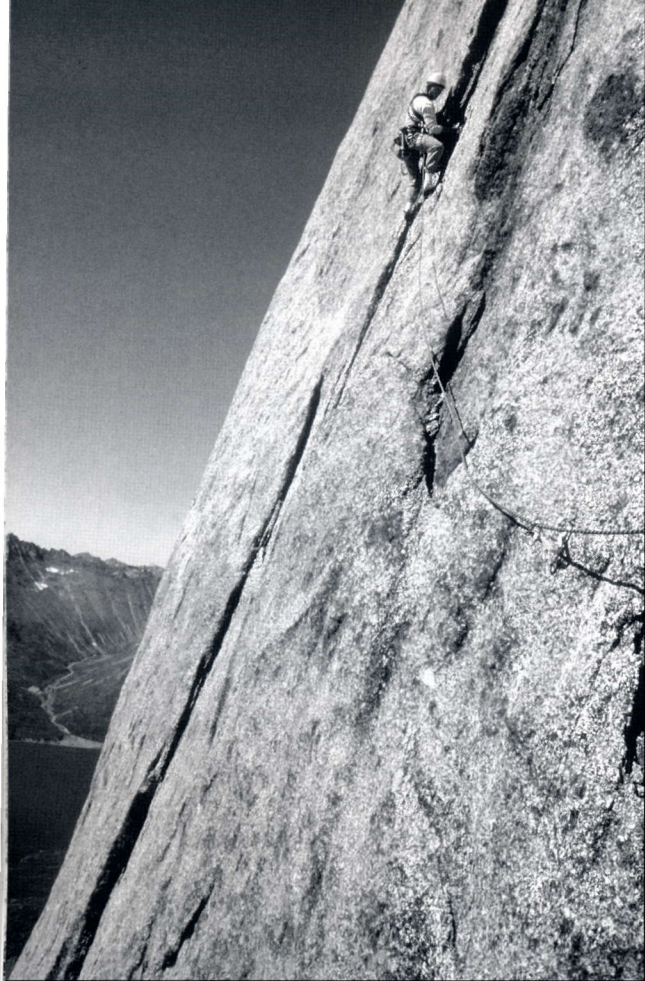
Af klifri

Við vorum búnir að vera heppnir með veður og undanfarnar tvær vikur höfðu verið æðislegar, steikjandi sól og hægur vindur upp á hvern dag. Við höfðum notað dagana eins vel og við gátum og vorum komnir 650 m upp í vegginn. En núna var tvennt að plaga okkur. Við urðum að hætta við nýju leiðina sökum vatns- og grjóthruns. Og hitt var að nú var komin rigning. Fyrsta daginn inni firðinum höfðu Jökull og Jóa fengið þýrluflugmanninn til að flytja hluta af okkar drasli og drasli frá amerískum leiðangri upp að fjallinu, þ.e.a.s. upp í Advanced base camp (ABC) eins og

heitið á fjallamáli og byrjuðu klifrið. Á meðan komum við Stebbi okkur fyrir niðri við sjó, (Base Camp). En gengum svo upp að fjallinu, það tók um eina klukkustund. Við vorum ekki fyrir komnir og byrjaðir að rýna í gegnum sjónaukann, er þessi gríðarlegi hávaði barst úr veggnum. Sjáum við bjarg á stærð við góðan sendiferðabíl brotna aðeins nokkrum metrum frá Jóa þar sem hann var kominn upp í annan stans. Þið getið rétt ímyndað ykkur skelfinguna sem greip um sig hjá karlreyinu. Hann sagði okkur það síðar meir að ef hann hefði haft hnif hjá sér hefði hann skorið sig úr megintryggingunni og klifrað eitthvað upp í vegginn.

Fljótlega komst regla á hið daglega líf. Við skiptum okkur í tvennt. Tveir klifruðu á meðan hinir náðu í mat niður í B.C. Við vorum nær eingöngu farnir að gista í A.B.C. Klifrið var nær eingöngu slabbklifur, viðnámsklifur og á þunnum tókum. Sprungur þar sem hægt var að koma inn náttúrulegum tryggingum voru sjaldséðar og við farnir að elta leið sem hafði verið klifruð áður en við þó vissum ekki af. Klifrið tók á og þá jafnt líkamlega og andlega. Við vorum að taka 5.9 og upp í 5.11 spannar, bilið milli bolta var 10 -15 m og ekki bætti úr skák að þessir spekingar sem höfðu verið á undan okkur höfðu notað heimatilbúin augu og 8x40 mm bolta. Við vorum sem sagt að klifra í annars konar umhverfi en við höfðum óskað okkur og það kom fyrir að við komum að augum sem þeir höfðu dottið í og voru þá orðin kjöguð og galvaniseringin farin að flagna af. Við vorum þó ekki búnir að gleyma tilgangi ferðarinnar, þeim að klifra nýja leið og héldum sífellt áfram að góna til hliðanna eftir undanskoti en allt kom fyrir ekki.

Í 500m hæð komum við okkur saman um að vera með portaledge búðir, um leið og við gætum, þá lögðum við línur 150 m frá þeim stað. Þessi staðsetning hentaði ágætlega því veggurinn þar fyrir ofan var lóðréttur og sum staðar yfirhangandi. Og þið haldið kannski að klifrið hafi verið skemmtilegasti hlutinn? Ó nei, það var júmmið. Fyrstu dagana svitnuðum við eins og svín í forleik við að komast upp hundrað metra, og það með lágmarks útbúnaði, en eftir því sem leið á leiðangurinn og tæknin batnaði, vorum við jafnlengi að fara 500 m með 40 kg á bakinu og 100 m í byrjun.

Í sólbökuðu graníti á Grænlandi.

Ljósm.: Stefán Smárason

Ísbjörninn

En nú var svo komið eins og hendir marga leiðangra, að við þurftum að bíða sökum mikilla rigninga og þoku. Þá þarf maður að finna sér eitthvað að gera. Nú, við borðuðum, dittuðum að búnaðinum og töluðum um hina leiðangrana og þá sér í lagi þann ameríska. Einnig voru þarna svissneskur og slóvenskur leiðangur og á tímabili var sá slóvenski á sama tjaldstæði og við í abc. Okkur fannst nú ekki nóg að spjalla bara við kanana heldur suðum við saman þá mestu lygasögu sem ég á ævi minni hef heyrt. Hún var þannig að svissararnir, sem gistu niðri við sjó, fengu heldur óskemmtilega heimsókn. Nefnilega ísbjörn sem synt hafði inn fjörðinn, upp á tjaldstæði, inn í eitt tjaldið og étið einn svissarann sem þar svaf fastasvefni. Hinir leiðangursmennirnir komust undan á sundi út í einhvern grænlenzkan bát. Eftir þessa lygasögustund fórum við inn í tjald og áttum von á að einhver þess-

ara sjö manna skildi eðli sögunnar og kæmi á eftir okkur skellihlæjandi inn í tjaldið, en enginn kom. Næsta morgun heyrðum við að þeir hefðu skotið á neyðarfundi og ákveðið að setja mann á næturvakt, vopnaðan merkjaþyssu. Þvílíkir hálfvitar.

Pokubunglyndi

Eftir fjóra daga létti þokunni og við sáu að snjóað hafði í toppinn. Það var svo ákveðið á endanum að ég og Jökull tækjum lokaatrennuna þó svo að tvísýnt væri með veðrið. Þetta var það eina sem við gátum gert því eftir fjóra daga yrðum við sóttir á bát. Við júmмуðum okkur upp, það var reynsla fyrir okkur að sofa í portaledgi og ekki er hægt að segja annað en sparlega sé farið með plássið. Morguninn eftir rigndi og vorum við í hengirúminu fram undir hádegi en þá vorum við farnir að verða órólegir og aðeins farið að votta fyrir innilokunarkennd. Við drifum okkur þó út og júmмуðum okkur upp þá 50 m sem voru í endann á fixuðu línunni. Þennan dag tókst okkur þó að nauðga okkur upp tvær spannir. Jökull tók fyrri spönnina sem var ekki sú auðveldasta, rennandi blaut 5.10. Og ég tók þá seinni og var sú spönn sú pervertiskasta sem ég hef farið á ævinni, stigaklifur með skykrókum og Batkrókum, en B.A.T. stendur fyrir basicly absurd teknik. Það virkar þannig að ef þú hefur engan stað eða nibbu til að setja krókana þá borar þú 5-10 mm holu og inn í bergið og tyllir battinum inni holuna og stígur síðan í stigann. Annað hvort heldur það eða ekki. Lengra komumst við ekki þennan dag svo við fórum niður í hengirúmið.

Næsta dag var veðrið eins þannig að það var augljóst að við kæmumst ekki lengra en tvær spannir og vorum því brunnir út á tíma. Toppnum yrði ekki náð þetta árið. Það var súrt í broti en með skottið á milli lappana fórum við að hreinsa niður línurnar og koma hluta af draslinu niður. Daginn eftir sóttu Stebbi og Jói restina.

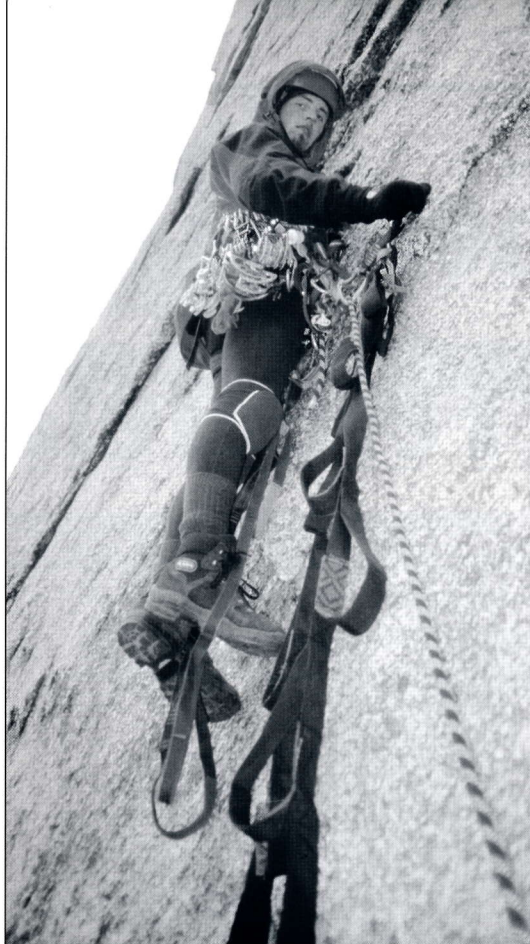
Rebbi

Við vorum búnir að sofa eina nótt í bc eftir að Stebbi og Jói hreinsuðu niður restina og þennan dag áttum við von á bát inn fjörðinn til að ná í okkur. Þó áttum við eftir að fara eina ferð upp í abc til að hirða smádrasl og fara með niður í fjörð. Aðkoman í abc var ansi spaugileg. Slóvenarnir voru í óða önn að

tína upp grænar plasttægjur í svartan rusla-poka. Skítfóbía Stebba hafði orðið til þess að hann skildi eftir dós fulla af pokum með skít í sem við notuðum í veggnum, á bak við stein. Svo um nóttina hafði rebbadjöfull, sennilega heimilisdýrið okkar úr abc, runnið á lyktina. Hann náði að opna dósina, éta skítinn og dreifa pokunum út um allt tjaldstæði. Við komumst að lokum niður í bc, þrátt fyrir skammir og blótsyrði slóvenanna. En aldrei kom báturinn, og næsta morgun og dag ekki heldur.

Annar ísbjörn

Þá var bara eitt að gera í stöðunni og það var að draga um það hverjir fengu að labba til næsta bæjar og græja bátsferð fyrir okkur. Stebbi og Jökull voru að vonum himinlifandi að hljóta þennan heiður. Klukkan níu að kvöldi og í ausandi rigningu lögðu þeir af stað og gekk vel. Voru þeir komnir til bæjarins 11-12 tímum seinna, rytjulegs bæjar þar sem íbúarnir hafa ekkert betra að gera en drekka, reykja og bíða eftir atvinnuleysisbótunum. Þeir náðu þar í bát og voru komnir til okkar um miðjan daginn. En þeir höfðu lent í ýmsu á leiðinni, vaðið stórfljót upp undir axlir, þ.e. synt ofl. En best er sagan af birninum. Um nóttina þegar þeir voru hættir að sjá fóru þeir undir risastórt bjarg sem var yfirhangandi til að skýla sér fyrir rigningunni. Þeir höfðu tveggja manna bívak með sér og fór vel um þá. Stebbi fór þá að heyra hljóð sem kom frá sjónum, svona hljóð eins og þegar synt er. „-Heyrðu Jökull, heldurðu nokkuð að það sé ísbjörn á leiðinni hingað? „Nei nei“, svaraði Jökull til baka og hló innra með sér. Nokkrum mínútum síðar var Stebbi farinn að iða og spyr Jökul aftur að því sama og fær sama svarið. En Stebba var ekki til setunnar boðið, hann ætlaði sko ekki að láta einhvern djöfuls ísbjörn éta sig. Hann stökk með látum upp úr bívakpokanum og yfir Jökul sem lá þó rólegur á meðan á þessum látum stóð. En þegar hann sá Stebba hverfa á bak við bjargið og heyrði hljóðið frá sjónum ágerast hugsaði hann það sama og Stebbi og stökk á bak við bjargið. Eina björgin sem þeir gátu sér veitt var að flýja upp á bjargið og kostaði það heilmikið tilstand og leikfimiæfingar. En eftir að hafa verið í tvo tíma í grenjandi rigningu og ískaldir uppi á bjarginu komu þeir sér saman um það að betra væri að verða étnir af hvíta-

Greinarhöfundur dúllar sér með "himnacrók-ana" sína.

Ljósm.: Jökull Bergmann

birni heldur en að drepast úr kulda uppi á bjarginu og fóru og héldu áfram för sinni.

Ferðin til Narsarsuaq tók tvo daga sökum hafíss og gistum við eina nótt í Nanortalik. Þar fengum við okkar fyrstu sturtu og sumir sinn fyrsta þvott frá því í Qaqortoq. Björninn var ekki unninn þó svo að við værum komnir til Narsarsuaq því þar þurftum við að bíða í þrjá daga eftir flugi heim sökum þoku. Að bíða! Saga leiðangursins!!

Eftirmáli

Þess ber að geta að persónur og lýsingar í þessari smásögu eru uppspuni frá upphafi til enda og ber því ekki að taka hátíðlega. Höfundur vill taka fram að ef einhverjir atburðir eða persónur líkjast einhverju eða einhverjum í raunveruleikanum þá er það fyrir eintóma slysi. Ekki er heldur ætlast til þess að lesendur botni upp eða niður í einu eða neinu í þessari smásögu.

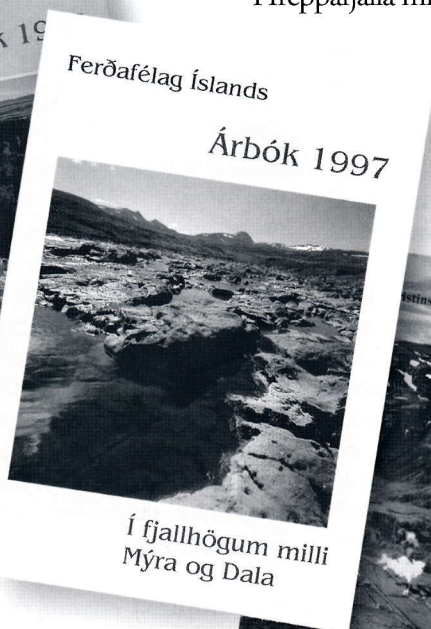
En draumurinn um Transann lifir.

Gerist félagar í Ferðafélagi Íslands

Gerist félagar í Ferðafélagi Íslands og njótið þess sem félagsmönnum býðst, svo sem afsláttar af helgar- og lengri ferðum, gistingu í 36 sæluhúsum, glæsilega árbók, auk annarra fríðinda. Á árinu verða sem fyrr fjölbreyttar ferðir á góðum kjörum til félagsmanna og fjölskyldna þeirra. Árgjaldið er 3.400 kr. Árbókin 1998 er 71. árbók Ferðafélagsins og nefnist „Fjallajarðir og Framafréttur Biskipstungna.“

Árbók 1997 fjallar um fjallendið milli Mýra og Dala. og Árbók ferðafélagsins 1996 fjallar um svæðið ofan Hreppafjalla milli Hvítár og Þjórsár.

A plus, auglýsingastofla

FERÐAFÉLAG ÍSLANDS
Mörkinni 6, 108 Reykjavík
sími: 568 2533 fax: 568 2535

Eignist eldri árbækur
Ferðafélagsins, einstök
heimildarit um landið.
Kynnið ykkur enn fremur
önnur útgáfurit félagsins.
Nýverið komu út fræðslurit
um Hengilssvæðið og Þórisdal.

www.fi.is

Kynnið ykkur áætlun, staðsetningu sæluhúsa
og árbækur á heimasíðu Ferðafélagsins

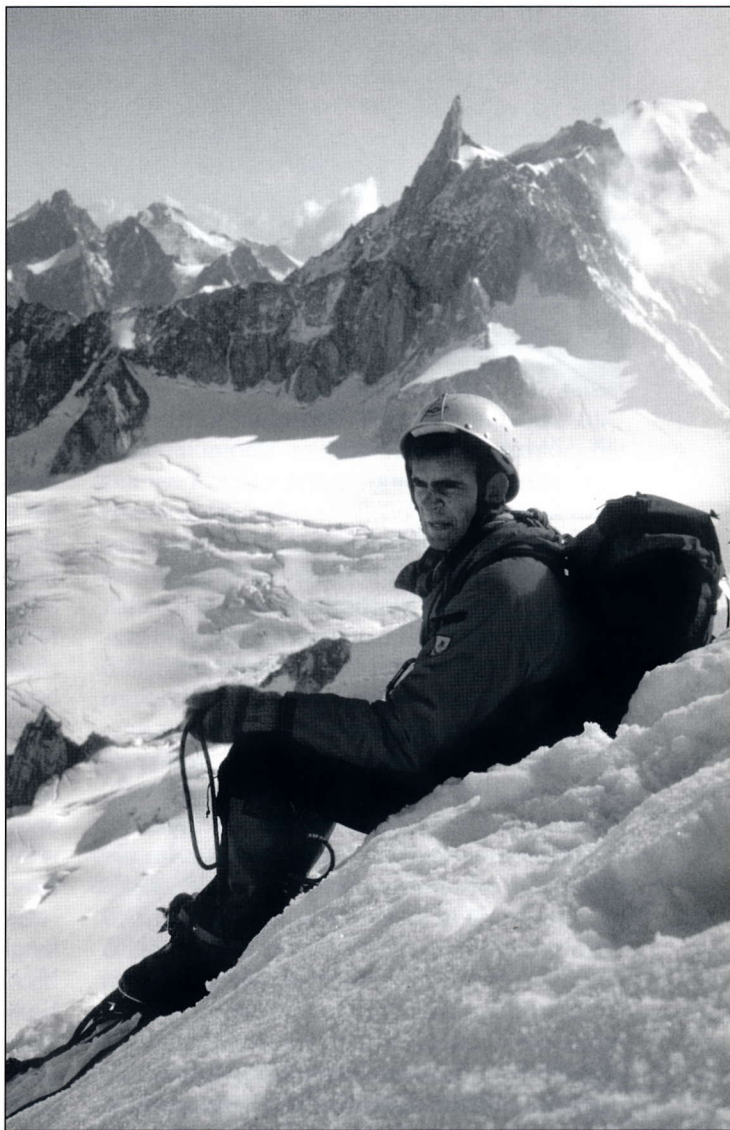
Hálfgleymd alpasaga frá seinasta áratug

Eftir Leif Örn Svavarsson

Smávægileg glappaskot geta haft afdrifaríkar afleiðingar. Ef maður sleppur hins vegar með skrekkinn er hætt við að fyrst á eftir hafi maður ekki hátt um þær glóriur sem maður hefur gert. Þegar liðinn er röskur áratugur ætti samt að vera óhætt að rifja upp þessar gleymdu minningar og jafnvel að brosa að þeim í kampinn, þetta voru jú þeir gömlu góðu tímar.

Þetta árið höfðum við betri félagskap í Ghiglione skálanum en tveimur árum áður. Nú voru þetta tveir meilausir Hollendingar en um árið voru það kraftalega vaxnir írskir fjallamenn sem virtust hafa eytt lengri tíma á barnum en í fjallgöngunum. Þeir höfðu komið seinna en við og fylltu allt gólfplássið í þessum litla kofa meðan þeir voru að ryðja draslinu okkar af borðinu og reyna að koma sér fyrir. „Þetta eru Írar“ segir tungumálaséníið í hópnum sem kann réttar kveðjur á öllum tungumálum. „Írland for the Irish“ hrópar Einar og kreppir hnefann. Mér leið hálf kindarlega í grafarþögninni sem fylgdi og reyndi að smokra mér innar í kojuna meðan baráttumaður lýðræðisins lét hnefann síga, hörfaði undan hatrömu augnaráði N-Íranna sem þjöppuðu sér hálfhring í kringum hann með kreppta hnefana.

Það var allavega ekki hætt á að Hollendingarnir lumbruðu á okkur. Okkur varð meira að segja það vel til vina að við ákváðum að hittast aftur niðri á tjaldstæði og þar urðum við peðfullir á því að elda saman ostaföndu. Síðar þá um nóttina ákváðum

Einar doðviðringslegur í Tour Round. Leið þeirra félaga á Grandes Jorasses ber við himinn hægra megin á myndinni.
Ljós.: Leifur Örn Svavarsson

Leifur Örn á Duran Duran árunum.

Ljós.: Einar Torfi Finnsson

við að hittast tveim dögum seinna í litlum fjallaskála í skarðinu austan við Grandes Jorasses og klifa það fjall saman. Eftir leiðarlýsingunni í leiðarbókinni að dæma, var það heilmikið þramm að komast í kofann. Leiðin lá eftir hryggnum frá Risatönninni og yfir fullt af auðveldum 4000 m tindum. Gæti ekki verið mikið mál, enda bara merkt „pínulítið erfitt“, samkvæmt okkar þýðingu á þessum frönsku erfiðleikagráðum.

Við þekktum leiðina upp að Risatönninni. Okkur varð að orði að við hefðum betur verið svona seint á ferðinni þegar við reyndum að klífa tönnina nokkrum dögum áður. Þá var skítaveður en samt þurftum við að bíða í biðröð eftir að fá að byrja á klifrinu. Það kom að vísu bylur og við gáfumst upp á að spóla á túttum á móti straumnum af klifrurum sem klofuðu yfir okkur meðan þeir voru að síga niður. Enn vorum við að fara á móti straumi en þó hryggurinn væri örmjór og við þyrftum nokkrum sinnum að bakka til að hleypa fólki framhjá, var allavega gott veður. „Islande ahha Vatnasjöcul“ segir miðaldra kona, með rafsúðugleraugu frá fyrstu áratugum þessarar aldar, þegar Einar svarar spurningu hennar

um hvaðan við værum. Einar var ótrúlega þolinmóður, búinn að svara sömu spurningu hjá 15 vinkonum þeirrar gömlu þegar þær þrömmuðu framhjá í bandi aftaní ítölskum fjallaleiðsögumanni. Þegar loksins var hægt að halda áfram vorum við fljótir að komast að fyrstu grjóthrúgunni sem var tæplega 100 metra hækkun upp auðvelda kletta. Þar sem langt var liðið á daginn og við farnir að gera okkur vel grein fyrir að þetta þyrfti að ganga rösklega ef við ætluðum að ná í skálann í dagsbirtu, ákváðum við að klifra með hlaupandi tryggingar. Við styttnum í annarri línunni, niður í 25-30 metra til að vera í góðu talsambandi og klifruðum báðir í einu.

Grjóthrúnið varð þegar við vorum komnir langleiðina upp. Ég heyri þetta óhugnanlega hljóð þegar þungir steinar skella utaní bergið. Ég lít snöggst upp og sé grjótið eins og bletti á himninum. Tíminn er kyrr og aðstæðurnar þjóta á örskammri stundu í gegnum hugann. Þó að klifrið sé auðvelt er brattinn heilmikill. Einar er á undan og það er nokkra metra slaki á línunni. Fram að þessu vorum við ekki búnir að setja inn mikið af tryggingum þannig að ég má ekki detta. Ég stend, í plastskónum, á

litlum syllum og sleppi vinstri handfestunni, set upp kryppu og held mér með hægri hendinni í flögu í mittishæð. Höggið er þungt þegar steinarnir lenda á mér. Ég fæ stóran stein aftan á hjálminn og í bakpokann. Annar steinn slæst í hægri hendina þannig að ég fæ talsvert sár á handarbakið. Hendin er sem lömuð og það tekur smá tíma að átta sig á hvort hún verði nothæf á eftir. Sársaukinn kemur smám saman og ég get hreyft fingurna þannig þetta ætti ekki að vera of alvarlegt. Ég er með svolítið höggsár sem er ekki nema nokkra sentimetra langt en talsvert djúpt. Fyrst er það þurrt og hvítt en síðan sprettur blóðið fram og það blæðir talsvert úr sárinu þannig að ég lyfti hendinni upp yfir höfuð.

„Er allt í lagi“? kallar Einar að ofan.

„Nei“ svara ég illgjarn á móti og veit að ég er að valda honum áhyggjum með svona loðnu svari.

Einar er snöggur að klifra upp á brún og tryggja mig upp í ofanvaði. Ég finn hvernig blóðið hefur lekið inn undir ermina og inn að handarkrikanum og þegar ég kem upp á brúnina og set hendina niður eykst blóðstreymið og mjó blóðgusa spýtist tvisvar úr sárinu sem þýðir að ég hef rofið slagæð.

„Váá“ segi ég og lyfti hendinni aftur upp „-sástu þetta!“ Hendurnar á Einari hreyfast með ljóshraða meðan hann er að tæta hluti upp úr bakpokanum til að finna sjúkrakassann. Ég er bráðhress og fullur af galsa. Þetta fannst mér aldeilis merkileg lífsreynsla að verða vitni að slagæðablæðingu eins og lýst var á skyndihjálparnámskeiðunum. Ég harðneitaði að leggjast niður en þáði te eftir að Einar var búinn að binda um sárið. Teið var líka gott fyrir Einar, hann var eitthvað svo andskoti fölur.

Þegar við vorum að fara niður af næsta tind, sem hafði verið auðveldur uppgöngu, þá festist línan þegar við vorum að draga hana til okkar eftir að hafa sigið niður. Andskotinn, það ætlaði ekki af okkur að ganga. Klifra upp aftur, henda spottanum niður og príla afturbak niður. Það var að byrja að rökkva og við héldum áfram, hálfvegis á hlaupum. Í einhverju offorsi gáfum við okkur ekki tíma til þess að taka af okkur broddana þegar við fórum yfir næstu tinda heldur skröpuðumst við á þeim yfir þurra og góða kletta. Ánægjan við fína leið fór hálfvegis forgörðum við fyrirfram tapað kapphlaup við myrkrið. Kapphlaupi sem við höfðum tapað með því að nenna ekki

að koma okkur nær byrjun leiðarinnar daginn áður, heldur að ætla alla leið upp frá Chamonix. Það fór eins og við óttuðumst að við komum í svartamyrkri fram á klettanefið sem við áttum að síga fram af til að lenda á mjóum hryggnum í Col du Grand Jorasses. Orðnir þreyttir og drullupirraðir á öllu veseninu verðum við 90° ósammála um, hvar við eigum að síga fram af, vitandi að það má ekki miklu muna ef við ætlum að hitta á hrygginn fyrir neðan. Við Einar Torfi erum systrasynir, aldri upp í sama húsi með innangengt á milli hæða, þannig að ég nenni ekki að standa í meira þrasi við Einar þegar blóðsykurinn er orðin svona lágur. Ég læt því undan og sig drullupirraður niður í þá stefnu sem hann var viss um að væri „miklu réttari“ en mín. Þegar ég kem niður í enda á línunum er þar fyrir einn fleigur og einhverjar frosnar fatadruslur, hálf óhugnanlegur staður svona í myrkrinu. Ég læt Einar heyra þvílíkur erkihálfviti ég sé að vera að hlusta nokkuð á hann, þetta geti varla talist fjölfarið sigakkeri. Það er ekki gott kallfæri á milli okkar, ómögulegt að ímynda sér hvað sauðurinn á efri hæðinni skildi út úr kveðjunni eða hvað fór fram í kollinum á honum. Allavega kemur hann ekki niður til mín heldur hífir upp línurnar. Ég er búinn að hrópa mig hásan í lengri tíma þegar ég næ aftur sambandi við Einar. Þá er hann ekki lengur uppá brúnni heldur kominn niður í endann á siglínunni hinumegin við hornið.

Hægt og skilmerkilega gerði ég honum grein fyrir að ég væri þarna staddur í miðjum snarbröttum klettum, væri tengdur við einn gamlan fleig og hvernig sem hann færi að því þyrfti hann að koma sér upp línuna aftur og svo niður til mín.

Fjörtíuogfimm metra prúsikæfingar, með takmarkaðan útbúnað, í kolsvarta myrkri er ekki óskaverkefni neins fjallamanns eftir erfiðan dag. Enda leið drjúg stund áður en Einar var kominn niður á sylluna til mín.

Hversvegna gat ekki verið tungsljós einmitt núna þegar við þurftum á því að halda? En næsta sig gekk vel. Við reyndum að hliðra eins og við gátum og í sjálfa sér trúðum við því að við myndum enda á réttum stað. Þriðja sigið var verra. Þá var okkur orðið ljóst í þvílíkar ógöngur við vorum komnir. Fjórdi og fimmta sigið var ömurlegt. Hnútur kominn í magann yfir óvissunni en ekkert annað að gera en að koma sér niður úr þessum vegg.

Mér varð ekki um sel þegar ég kom niður úr fjórða siginu og Einar hangandi í lóðréttum klettunum á einum fleig sem hann hafði sjálfur barið inn. Ekki skánaði líðanin þegar ég var kominn langleiðina niður línuna í næsta sigi þar á eftir og hættur að ná að snerta klettana með fótunum. Ég stoppa smástund og lýsi úti tómið með daufri ljóstýrunni. Vona að það sé fast land þarna fyrir neðan annars gæti orðið djöfullegt að róla sér að veggnum til að koma upp sigtryggingu. Ég fór rólega niður í enda á línunni og næ að standa á tám í brattri skriðu til að geta losað mig úr bláendanum á línunni og horft á endann skjófast upp í loftið þegar ég losa mig. Mikið var gott að vera kominn úr þessu lóðréttu helvíti. Það var einnig farið að rofa fyrir nýjum degi. Ég hjálpaði Einari að losa sig úr línunni til þess að við misstum ekki endann á línunni upp í loftið og við drógum línuna til okkar, bröltum niður úr bröttustu skriðunni og settumst niður til að kasta mæðinni.

Ég fann hvernig hárin risu í hnakkanum á mér af hræðslu þegar ég áttaði mig á því á hvernig stað við vorum staddir. Við vorum í bröttu, þröngu gili sem var eins og trekt fyrir grjóthrun úr háum veggjunum umhverfis okkur. Hvarvetna sem sá í bera klöpp var hún áberandi hvítskellótt eftir grjóthrun. Mér varð starsýnt á stein á stærð við ísskáp sem stóð á öðru horninu, frosinn niður í skriðuna. Okkur var ekki til setunnar boðið, þetta var sísti staður á jarðriki sem mig langaði til að vera á eftir að sólin kæmi upp. Fyrsta spönnin upp gilið var auðveld. Einar var orðinn eitthvað orkulítill þannig að við urðum ásáttir um að ég héldi áfram. Næsta spönn var talsvert brattari. Neðri hlutinn var í lausum klettum en efri hlutinn í hörðum, skítugum ís uppí smá klettahaft sem ég gat tryggt í, þar sem við vorum ekki með neinar ístryggingar. Ég bið Einar um að fá lánaðan íshamarinn hans til að leiða upp næstu spönn með tveimur ísöxum. Einar maldaði eitthvað í móinn og sagðist hafa átt fullt í fangi með að komast yfir seinasta íshaft á einni exi. Frekar til í að gerast píslarvottur en að reyna að tala um fyrir þessum eigin-gjarna sjálfelskupúka legg ég í brattann með eina exi og vona að Einar fái samviskubít. Kraumandi reiðin yfir óréttlætinu hjálpar til við að komast yfir fyrri hluta spannarinnar. Brattinn var slíkur, að maður sveiflaði exinni varlega til þess að detta ekki aftur fyrir sig.

Það væri næstum því þess virði að detta og slasast til þess að þessi sjálfelskupúki fengi verulegt samviskubít. Í seinni helming spannarinnar var brattinn minni og ég tók Einar upp, tryggðan í eina ísexi. Við bröltum í sameiningu seinasta hlutann upp á brún og náðum í morgunmat til félaga okkar sem gistu í kofanum. Það varð ekki til þess að bæta skapið að þeir höfðu séð ljósin okkar uppi á brúnni kvöldið áður en ekki komið til hugar að gefa okkur ljósmerki, sem hefði sparað okkur ómælt erfiði.

Ég var enn í fýlu út í Einar og stríddi honum óspart á þeim aumingjaskap að vilja heldur leggja sig en halda áfram. Annar Hollendingurinn tók mig á orðinu þar sem félagi hans var einnig eitthvað krumpaður og leist ekki á að halda áfram. Ég hefði getað gleypst í mér tunguna fyrir galgopaskapinn en ekki fannst mér ég geta gert Einari það til geðs að taka aftur stóru orðin, þannig að ég hlunkaðist af stað með þeim hollenska eftir að hafa gleypst í mig morgunmatinn. Klífrið var létt og þægilegt í ágætum klettum og í sjálfu sér ekki í frásögur færandi. Hollendingurinn lá yfir leiðsögubókinni og var alltaf eitthvað ósáttur við mitt leiðarval sem einkenndist af þeim lógiska hugsanagangi að fara bara upp þar sem það var auðveldast uns bandið var búið. Sjálfur leitaðist hann alltaf við að komast í einhverjar ógöngur til þess að leiðréttu það sem hann gaf í skyn að væru mín leiðarvalsmistök. Við vorum langt fram á dag að koma okkur upp á fyrsta tind og létum þar við sitja. Framhaldið var langur láréttur hryggur með endalausum brölti yfir nokkra tinda enn og leiðin síðan vandrötuð niður á skriðjökulinn Ítalíumegin. Það var lítið mál að síga niður í björtu og við vorum fljótir að komast til baka í skálann.

Það er kannski full mikið sagt að halda því fram að ég hafi verið óþreyttur en ég man að sjálfur var ég hálf undrandi á hversu brattur maður var eftir að hafa verið svona lengi á ferðinni.

Þessu ferðalagi var engan veginn lokið. Það var enn langur vegur til byggða. Einnig áttum við eftir að lenda í ómældum hrakningum þær vikur sem við dvöldum til viðbótar þarna á svæðinu. Það höfðu þrjár, svefnlitlar, svefnpokalausar nætur á jökul- eða bergsyllum bæst við ferðareynsluna áður en ferðinni var lokið, en þær sögur verða ekki raktar hér.

SUÐURPÓLLINN

Syðstu endimörk jarðar

eftir Harald Örn Ólafsson

Í byrjun nóvember 1997 lögðu þeir Ólafur Örn Haraldsson, Haraldur Örn Ólafsson og Ingþór Bjarnason í 1.100 kílómetra langa skiðagöngu á Suðurlpóllinn. Að baki höfðu þeir skiðagöngu yfir Grænlandsjökul en nú tókust þeir á við enn stærra verkefni. Hér á eftir fer frásögn Haralds Arnar Ólafssonar af ferðinni.

Þegar ég leiddi hugann fyrst að skiðagöngu á Suðurlpóllinn var það aðeins fjarlægur draumur. Ég hafði mjög óljósa hugmynd um þann mikla ísmassa sem þekur syðsta hluta jarðar. Hugsunin um að draga sleða vikum og mánuðum saman um þær óravíddir sem Suðurskautslandið geymir var tælandi en um leið ónotaleg og fráhrindandi. Eitthvað rak mig samt áfram í leit að fróðleik um sjöundu heimsálfuna, stærð hennar, veðurfar og sögu en umfram allt, hvernig hægt væri að komast þangað. Það kom mér á óvart hversu lítið ég vissi og ég uppgötvaði að á skólagöngu minni hafði ekki farið mikið fyrir fróðleik um þessa miklu víðáttu. Ég var greinilega ekki einn um fáfræði um Suður-

skautslandið því margar undarlegar spurningar fékk ég þegar fréttist hvert við stefndum, svo sem hvort ísbirnirnir væru ekki mikil ógnun þarna suðurfrá og hvort hægt væri að ná farsímasambandi þaðan. Smám saman röðuðust brotin saman og skiðaleiðangurinn á Suðurlpóllinn fór að taka á sig mynd. Eftir stóð þó spurningin: Hvers vegna Suðurlpóllinn? Þessari eilífðar spurningu um það hvers vegna við gerum það sem við gerum verður seint svarað. Ég held að svarið geti ekki falist í öðru en því að innra með okkur blundar löngun til að takast á við eitthvað sem er á mörkum hins ómögulega. Þegar einu takmarki er náð vaknar með okkur löngun til að gera eitthvað ennþá stærra. Enginn jökull jarðarinnar er kaldari og erfiðari viðureignar en pólsléttan og einmitt þess vegna vildum við takast á við þetta verkefni.

Leiðangrar á Suðurskautslandið eiga sér stutta sögu enda var það ekki barið mennskum augum fyrr en 1820 og þá af Rússanum Fabian von Bellingshausen. Í byrjun 20. aldarinnar voru fyrstu til-

raunirnar gerðar til að ná Suðurláttum. Í lok október 1911 hófst kapphlaup tveggja manna, Roberts Scott og Roalds Amundsen. Báðir höfðu sama markmið, að verða fyrstir manna á Suðurláttum. Þeir völdu hvor sína leiðina sem báðar lágu yfir Ross íshelluna, um Transantarctic fjöllin og upp á pólsléttuna. Að öðru leyti voru leiðangrar, bakgrunnur, undirbúningur og persónuleikar þessara manna gjörólíkir. Þeir atburðir sem fylgdu í kjölfarið eru með þeim umdeildustu og umtöluðustu í sögu leiðangra þessarar aldar. Amundsen náði Suðurláttum 14. desember 1911 og komst heill heim. Scott náði Suðurláttum 17. janúar 1912, þá að þrotum kominn og náði aldrei til baka. Þann 21. mars gáfust Scott og menn hans upp, þá einungis 11 mílur frá stórra birgðastöð sem hefði getað bjargað lífi þeirra. Kapphlaupið milli Amundsen og Scott hefur haft mikil áhrif á alla leiðangra sem fylgt hafa í fótspor þeirra. Mitt fyrsta verk í undirbúningi fyrir leiðangur okkar var að lesa um þessa frumherja pólsögunnar. Í leiðangri okkar töluðum við oft um þá miklu atburði sem gerðust á svipuðum slóðum 86 árum áður. Kunnasti atburður kapphlaupsins er tvímælalaust þegar Oates á að hafa yfirgefið tjald Scotts og sagt: „I am just going outside and may be some time“, en hinir vissu að hann kæmi aldrei aftur.

Það var 10. nóvember 1997 þegar við félagarnir þrír stigum út úr Hercules flugvélinni í Patriot Hills og kynnumst í fyrsta sinn Suðurskautilslandinu. Birtan skar í augun, loftið þurrt og kalt svo það var erfitt að draga andann, en umfram allt var það vindurinn sem nisti okkur inn að beini. Allt var svo líflaust og kalt að við skildum vel að náttúran hafði ekki ætlað okkur mönnunum að lifa á þessum slóðum. Við okkur blöstu tignarleg fjöll og endalaus víðátta, allt ósnortið af átroðningi manna. Þetta er draumaland fjallamannsins. Hér væri hægt að eyða allri ævinni í fjallamennsku og komast þó aðeins yfir órlítið brot af þeim möguleikum sem fyrir hendi eru. Skammt frá okkur var hæsta fjall Suðurskautilslandsins, Mt. Vinson (4897m) sem var fyrst klifið af Nicholas Clinch árið 1966.

Tveimur dögum síðar vorum við tilbúnir að leggja af stað í göngu okkar. Við hlóðum farangri okkar, sem vó um 120 kíló á mann, á sleðana og kvöðum starfsfólk og gesti í Patriot Hills búðunum. Það var mikill léttir að geta loksins lagt af stað. Síðustu vikur höfðu tekið verulega á taugarnar eins og búast má við þegar undirbúinn er heimskauleiðangur. Framundan var um 1.100 kílómetra löng leið frá Ronne íshellunni á Suðurláttum. Meðferðis höfðum við vistir til 60 daga göngu. Við mjökuðum sleðunum af stað og gengum til austurs, fyrir endann á Patriot Hills fjöllum. Í fyrstu fannst okkur sleðadrátturinn léttur en það breyttist fljótt þegar við fórum að ganga upp í móti og rífskaflarnir fóru að aukast. Þrátt fyrir að kuldinn væri mikill og vindurinn blési beint á móti okkur þá svitnuðum

við undan erfiðinu. Við gættum þess fyrstu dagana að ofreyna okkur ekki. Líkaminn þurfti tíma til að venjast veðrinu, sleðadrættinum og mataræðinu.

Á fjórða degi var vindurinn mikill eins og venjulega, um 5 vindstíg beint á móti og -24° C frost. Við gengum af stað með grímur fyrir andlitunum og á höfðinu hettu með úlfaskinni, til að verjast kali. Þungur andardrátturinn myndaði klakabrynju í skegg og grímuna. Stórir rífskaflar lágu þvert á leið okkar. Sleðarnir risu upp á hverja ölduna á fætur annarri og steypust niður á milli. Framundan var fyrsta hindrunin, brött brekka með gríðarmiklum sprungum efst. Við lögðum lykkju á leið okkar til að finna góðan stað til að fara yfir sprungurnar. Þegar við höfðum gengið ákafir og sveittir upp brekkuna komum við að sprungunum. Okkur létti, því þær voru allar fullar af snjó en þó var ekki hættulaust að fara yfir ef snjóbrú skyldi gefa sig undan þunganum. Við vögum um 20 kíló hver með farangri og þurftum því að fara að öllu með gát. Við mjökuðum okkur hægt og rólega yfir hverja sprunguna á fætur annarri og könnuðum styrkleikann vandlega með skíðastöfnum. Sprungurnar urðu ávallt stærri og stærri og var okkur því mjög létt þegar þeim linnti. Þetta var stór stund því að nú vorum við komnir fyrir endann á Ellsworth fjallgarðinum og framundan sáuðst ekkert nema endalausar víðáttur jökulsins. Einhvers staðar í fjarska lá Suðurláttinn, takmark okkar, en hann var alltof langt í burtu til að við gætum hugsað um hann nú. Að baki okkur lá Ronne íshellan og Patriot Hills búðirnar, ótrúlega skammt í burtu miðað vegalengdina framundan.

Jafnt og þétt jukum við gönguna og á sjöunda degi gengum við í fyrsta sinn yfir 20 kílómetra á einum degi sem var það lágmark sem við settum okkur upp frá því. Veðrið var erfitt að glíma við. Vindurinn var svo mikill að ekki mátti sleppa nokkrum hlut svo hann fyki ekki út í veður og vind. Mikil hætta var á að tapa þannig dýnum, vettlingum og tjaldinu. Ef mikilvægir hlutir fýkju frá okkur væri leiðangurinn í hættu svo við gættum þeirra vel. Hætta á kali var mikil, einkum í andliti og á höndum. Andlitsgrímurnar hindruðu andardrátt og við svitnuðum undan þeim, svo freistandi var að taka þær af sér, en þá kom kalið um leið í kinnarnar. Allir fengum við eitthvert kal. Hendurnar voru einnig í mikilli hættu, einkum þegar vettlingar voru teknir af við myndatökur og ýmis önnur nauðsynleg verk.

Þar sem vindurinn var ávallt frá suðri, á móti okkur, gerði hann gönguna einnig erfiðari með því að taka í okkur sjálfa en ekki síður sleðana sem vildu oft leita til hægri eða vinstri. Einnig er það vindurinn sem yfir upp rífskaflana svo segja má með réttu að hann hafi verið okkar helsti óvinur.

Á níunda degi vöknudum við upp í miklu hvassvíðri. Okkur hefði ekki dottið í hug að hreyfa okkur úr tjaldstað undir venjulegum kringumstæðum,

Skálað á jólum.

Ljósm.: Ingbór Bjarnason

en vitneskjan um hina gríðarlegu vegalengd sem var framundan rak okkur áfram. Við áttum enn eftir að ganga vegalengd sem var meiri en tvöfalt Ísland frá austri til vesturs. Að baki var grátlega stutt vegalengd samanborið við það sem eftir var. Vindurinn rykkti í tjaldið og ljóst var að þetta átti eftir að verða kaldur og erfiður dagur. Við tókum niður tjaldið og gættum þess vel að missa það ekki frá okkur. Ef slíkt myndi henda væri úti um leiðangurinn og allt okkar erfiði væri til einskis og við auk þess í stórhættu. Við gengum af stað með vindinn í fangið. Okkur var kalt á höndum og frostið beit í andlitið þar sem vindurinn náði í gegn. Ský voru á himni og það munaði miklu um að hafa ekki ylinn frá sólinni. Færið var ótrúlega stíft og þungt svo mér fannst við ekkert hreyfast áfram. Við vorum enn að læra inn á aðstæður. Við vorum ekki enn búnir að skilja veðurguðina í þessari framandi heimsálfu. Um tíma fannst okkur vindurinn vera að aukast svo mikið að réttast væri að tjalda í snarheitum áður en það yrði um seinan sökum fárviðris. Við minntumst pítaraq stormsins á Grænlandi sem er það langversta og hættulegasta veður sem við höfum komist í. Var eitthvað því um líkt í uppsiglingu hér, eða ef til vill eitthvað ennþá verra? Við vorum fullir tortryggni. Við bitum samt á jaxlinn og héldum áfram. Við vissum vel að við kæmumst aldrei á pólinn nema að taka einhverja áhættu. Þó að vindurinn ykist þegar leið á daginn þá voru engar blíkur á lofti um raunverulegt óveður. Mér leið

frekar eins og ég væri staddur úti í miðri á sem streymdi stöðugum straumi til sjávar. Vindurinn var svo jafn að varla var hægt að greina nokkrar hviður, ólíkt því sem við þekkjum að heiman. Við fórum að svitna og finna fyrir mikilli mæði og við gerðum okkur grein fyrir því að vindurinn tvöfaldaði erfiðið sem var nóg fyrir. Það var því mikill sigur að koma í tjaldstað og komast að því að við höfðum gengið rétt tæpa 20 kílómetra. Þessi dagur tók mikinn toll og fundum við það greinilega á því hversu þreyttir við vorum næsta dag.

Dagarnir liðu hver af öðrum og við vorum farnir að venjast erfiðinu. Kalblettir og roði hurfu að mestu úr andlitum okkar og í staðinn fengum við veðurbarinn skráp. Vöðvar og liðamót höfðu aðlagast sleðadrættinum og við fundum ekki eins fyrir þreytu á kvöldin. Veðrið var misjafnt, oft gott en alltaf komu þó slæmir dagar inn á milli. Kaldi á móti og -25°C frost fannst okkur hin mesta blíða. Eitt olli okkur þó áhyggjum og það var hversu mjög skaflarnir jukust. Á 14. degi fannst mér mælirinn fullur. Hvassir rífskaflar svo langt sem augað eygði. Ég togaði sleðann upp á hvern skaflinn á fætur öðrum og hann skall ávallt niður á milli með miklum þunga. Oft leitaði sleðinn til hægri eða vinstri og festist síðan í skoru milli skafla. Djöfullegir skaflar, hugsaði ég með sjálfum mér, þeir verstu sem við höfum lent í frá upphafi. Ég varð reiður við alla þessa endalausku skafla og rykkti í sleðann af miklum móð en uppskar að lokum einungis bakverk og

vont skap. Ég gerði mér þó fljótt grein fyrir að samfara keppnisskapinu yrði að fara mikil þolinmæði.

Þrátt fyrir að við hefðum farið rólega af stað og náð að aðlagast vel aðstæðum var ýmislegt sem fór að angra okkur. Ég fór að finna fyrir miklum verkjum í vinstri öxlinni, vandamál sem ég hef þurft að glíma við í nokkur ár, meðal annars á Grænlandsjökli. Gekkk ég hluta leiðarinnar með aðeins einn staf í hendi af þessum völdum. Ólafur var kvalinn af tönn sem klofnaði í byrjun ferðar. Gat hann því ekki tuggið matinn nema öðru megin, en hann var seigur undir tönn, einkum spekið. Ingþór var illa brunninn á vörum. Þær voru þrefaldar að stærð með stærstu blöðrum sem sést hafa. Allt þetta fannst okkur þó léttvægt og hrósuðum við happi yfir því að ekkert alvarlegt skyldi hrjá okkur.

Þann 28. nóvember (17. dagur) vorum við komnir á 83° suður og 760 kílómetra frá Suðurlátnum. Þegar við litum út um morguninn var skyggni lítið sem ekkert. Við lögðum af stað og fundum fljótt að færið var betra en áður. Ástæðan var greinilega sú að hitinn hafði hækkað töluvert eða í -16°C frost. Skyin ollu greinilega hærra hitastigi. Okkur líkaði þó illa við þetta veður þar sem sólina vantaði til að ylja okkur en verst af öllu var þó að sjá ekkert fram fyrir sig. Við ráfuðum um eins og blindir menn og vissum vart hvað snéri upp eða niður. Himinn og jörð runnu saman í eitt. Seinna um daginn gengum við inn í slæmt skaflassvæði og duttum við þá hvað eftir annað þegar skíðaoddarnir stungust óvænt inn í lóðréttu skaflaveggina. Við óskuðum þess heitt að sólin léti nú sjá sig aftur en bið varð á því. Það var ekki fyrr en þremur dögum seinna, á fullveldisdaginn, sem sólin yljaði okkur að nýju en þá fór líka að blása hressilega á móti.

Nú fór þreytan að segja til sín. Við vorum búnir að vera lengi á göngu en samt var svo langt eftir. Við reyndum að hugsa sem minnst um Suðurlátninn sjálfan, til þess var hann allt of langt í burtu. Við reyndum að skipta leiðinni niður í áfanga til að gera markmiðin viðráðanlegri. Nú var aðal tilhlökkunarrefnið að verða hálfnaðir á pólinn.

Þegar við litum út 5. desember (24. dagur) brá okkur í brún. Svona hvass hafði hann aldrei verið áður. Himinninn var heiður en tjaldið okkar átti fullt í fangi með að standast vindinn og skafrenninginn sem komu úr suðri. Við veltum því alvarlega fyrir okkur að leggja af stað, en eftir nokkra umhugsun sáum við að ekkert vit væri í því að berjast á móti þessu veðri. Það væri beinlínis hættulegt. Innst inni vorum við einnig fegnir að fá loksins hvíld eftir erfiða göngu í 23 daga samfleytt. Við biðum átekt, tilbúnir að leggja af stað ef úr veðrinu rættist. En vindurinn gaf sig ekki allan daginn og við nutum hvíldarinnar, sátir við hlutskipti okkar. Við notuðum tímann til að huga að búnaði, gera við og skrifa í dagbækur okkar.

Daginn eftir hafði vindinn lægt og við lögðum af

stað í góðu veðri, sól og hægum vindi. Um miðjan daginn gengum við upp brekku og fórum við yfir annað sprungusvæði. Sprungurnar voru gríðarlega stórar en fullar af snjó. Við náðum að sneiða hjá þeim að mestu leyti. Í lok dags sáum við svo Thiel fjöll í fyrsta sinn en þau eru tignarlegur fjallgarður rétt vestan við leið okkar. Þau voru ógreinileg í fjarskanum framundan en vöktu þó með okkur nýjan þrótt því að við vissum að þau mörkuðu miðja leið á pólinn. Í lok dags skriðum við inn í tjaldið og elduðum okkar daglega Mountain House þurrmat með 200 grömmum af smjöri út í. Skyndilega heyrðum við vélarhljóð og litum út. Yfir okkur flaug Twin-Otter flugvél á suðurleið sem virtist ekkert verða okkar vör. Þetta vakti með okkur undarlega tilfinningu þar sem þetta voru fyrstu merki um líf sem við sáum frá því að við lögðum af stað fyrir margt löngu síðan. Þetta hafði svo sannarlega verið viðburðaríkur dagur.

Þann 8. desember (27. dagur) vöknudum við enn upp í miklum vindi. Við töldum okkur trú um að þetta væri nú ekki svo slæmt og ákváðum að leggja af stað. Okkur fannst við ekki geta legið fyrir annan dag þar sem það var svo stutt síðan síðast. Við áttum fullt í fangi með að hemja tjaldið þegar við tókum það niður. Við þurfum að halla okkur mikli upp í vindinn til að geta bifað okkur áfram. Vindstyrkurinn var svo mikill að við gátum ekkert talað saman nema að öskra beint upp í eyrað á hver öðrum. Við fórum strax að efast um að það hefði verið góð hugmynd að leggja af stað en héldum áfram í von um að veðrið myndi skána. Sólin skein en snjóköfið var gríðarlegt. Við gerðum hlé á göngunni til að fá okkur hressingu en gátum lítið gert nema stinga upp í okkur smá kexbita og héldum svo áfram. Fljótlega fórum við að finna fyrir dofa í fótleggjum, höndum og andliti sem benti eindregið til þess að við værum að fá alvarlegt kal. Við ákváðum að koma okkur í skjól áður en það væri um seinan. Það gekk vonum framur að koma upp tjaldinu enda vorum við komnir í góða þjálfun við að setja það upp. Við skriðum inn og kveiktum á Magellan GPS tækinu og könnuðum staðsetningu okkar. Í ljós kom að við vorum rétt við 85° S og höfðum gengið rúma sjö kílómetra. Við hefðum ef til vill betur haldið okkur í tjaldinu þennan morgun en þessir kílómetrar voru þó að baki í stað þess að vera framundan og gátum við verið ánægðir með það.

Dagurinn eftir var mikill hátíðisdagur þar sem við vorum í lok dags meira en hálfnaðir með vegalengdina á pólinn. Við höfðum Thiel fjöll fyrir augunum allan daginn og létum stífan mótvind lítið á okkur fá. Við héldum upp á daginn með því að fá okkur koníak og mikinn harðfisk með smjöri eftir matinn.

Nú tók við nokkur hæðarhækkun um leið og við gengum fram hjá Thiel fjöllum og upp á pólsléttuna. Við vissum að innan skamms myndi kuldinn

aukast og færið verða stíft eins og sandur, en við höfðum þó meiri áhyggjur af því sem kallað var ofurskaflar. Þetta gekk eftir því þann 16. desember (35. dagur) gengum við inn í nýja tegund af sköflum og vindstefnan breyttist frá því sem við þekktum. Það sem kom okkur á óvart var hins vegar að þó að við værum ekki komnir í nema 2.800 metra hæð þá fundum við verulega fyrir loftþynningu. Skýringin er að súrefnismagnið við pólanu er mun minna en við miðbaug í sömu hæð.

Stundum voru skaflarnir svo miklir að erfitt var að finna sléttan flöt til að setja niður tjaldið. En þegar tjaldstaðurinn var fundinn fór um okkur sæluhrollur. Við hlökkudum ávallt til að skriða inn í tjaldið eftir erfiðan og kaldan dag og hvíla lúin bein. Við höfðum fasta reglu á öllum verkum. Við skiptumst á að vera „innimaður“. Innimaðurinn kveikti á primusunum og eldaði matinn en hinir gengu frá tjaldinu, sleðunum og settu upp talstöðvarloftnetið þegar á þurfti að halda. Kvöldmaturinn var ávallt mesta tilhlökkunarefnið. Við gátum borðað endalaust. En fyrst fór fram dagleg keppni í því að giska á hversu marga kílómetra við hefðum gengið. Þegar allir höfðu gefið upp tölur sínar var kveikt á Magellan GPS tækinu og staðsetningin tekin. Við vorum oftast ánægðir enda reyndum við að setja markið ekki of hátt. Allt umfram 20 kílómetra á dag var góður árangur að okkar mati. Þegar allir voru komnir inn í tjaldið og búnir að tína af sér hlífðarföt og skó tókum við óspart til matar okkar. Mountain House þurrmaturnir með smjörinu út í var uppistaðan og borðuðum við hrökkbrauð með og drukkum vatn. Í eftirrætt fengum við oft harðfisk með smjöri eða annað góðgæti. Við gættum þess að drekka vel til að vinna upp vökvatapið yfir daginn. Eftir matinn skreið hver í sinn svefnpoka og skrifaði í dagbók og fór síðan að sofa. Oft reyndist okkur erfitt að sofa rótt sökum birtunnar. Á suðlægustu breiddargráðum jarðarinnar í desember skín sólin jafn skært, jafnt að degi sem nóttu. Við gátum því valið okkur hvaða tíma sem er til þess að ganga. Við völdum chileanskan tíma sem var nálægt staðartíma okkar, til þess að hafa sólina í bakið á göngunni. Ef við hefðum gengið á móti sólinni hefði hættu á snjóblindu og sólbruna aukist til muna. Sólskinið á nóttunni hafði sína kosti og galla. Hitastigið í tjaldinu var mjög breytilegt eftir því hvar sólin skein á það með þeim afleiðingum að það var funheitt mín megin í tjaldinu þegar ég fór að sofa. Svefnpokinn minn var gerður fyrir -55°C frost og var ég því bullsveittur. Á sama tíma var jökulkalt hjá Ingþóri hinu megin í tjaldinu. Að morgni var orðið kalt hjá mér en aftur á móti funheitt hjá Ingþóri.

Þrátt fyrir að við kepptumst við að vinna hratt frá morgni til kvölds þá entist dagurinn ekki til allra verka. Þetta bitnaði mjög á svefninum. Við sváfum allt of stutt miðað við það mikla og stöðuga álag sem við vorum undir. Okkur þyrsti í lengri svefn og

Ingþór Þjakaður af kalsárum.

Ljós.: Haraldur Örn Ólafsson

minni göngu en kapphlaupið á pólinn rak okkur áfram. Við vildum ekki fyrir nokkurn mun setja takmark okkar í hættu. Við gerðum okkur grein fyrir því að lítið þyrfti til að svipta okkur verðlaununum fyrir streð okkar, Suðurpólnum sjálfum. Þetta varð okkur vel ljóst 20. desember (39. dagur) þegar við uppgötvuðum í lok dags að gat hafði komið á einn af bensínbrúsum. Þrátt fyrir að þeir væru vel varðir þá hafði einn þeirra gefið sig undan höggunum sem sleðinn fékk stöðugt þegar hann steyptist niður af sköflunum. Höfðu um tveir lítrar lekið út og skemmt töluvert af matnum. Þrátt fyrir þetta höfðum við enn riflegar birgðir af bensíni og mat til þess að komast á pólinn en ekkert mátti nú út af bregða.

Nú kom að jólum og við vorum komnir á 88° suður og áttum um 200 kílómetra eftir. Það var

Félagarnir komnir í nestispokann.

Ljós.: Haraldur Örn Ólafsson

einkennilegt að vera svo fjarri heimili sínu á þessari mestu hátíð ársins. Þorláksmessa var erfiður dagur, einn sá erfiðasti í ferðinni. Allt var á móti okkur, stífur mótivindur, um -26°C frost, stöðugir skaflar, brekka upp í móti og færið eins stíft og sandur. Ég var móður allan daginn og andaði eins og fisibelgur. Á aðfangadag var veðrið betra, sól, kalt og litill vindur, rétt eins og veðurguðirnir væru í hátíðarskapi. Þegar klukkan var þrjú og við enn á göngu sló klukkan sex heima á Íslandi og jólin gengu í garð. Við stöldruðum við, óskuðum hver öðrum gleðilegra jóla og hugsuðum heim. Hlutskipti okkar var nokkuð annað en fjölskyldna okkar á þessari stundu. Heima voru fjölskyldur okkar að setjast að veisluborði í hlýjum og hreinum húsum. Fyrir utan gluggana var myrkur og íslenskur vetur. Á sama tíma sátum við mitt í endalausri viðáttu Suðurskautlandsins baðaðir í sólskini og ekkert að sjá nema endalause sjóbreiðu, hvert sem lítið var. Skjól okkar var næfurþunnt tjaldið og jólaþræsingarnar samanstöðu af litlum bita af soðnum hamborgarhrygg, marsípansúkkulaði og koníakstári. Þó að flest hafi vantað sem minnt gæti á jólin komumst við samt sem áður í ágætt jólaþras og héldum jólin hátíðleg. Hápunktur kvöldsins var að fá jóla-keðjur frá fjölskyldum okkar í gegnum talstöðina.

Nú tóku við kaldir og erfiðir dagar. Frostið var oft um -30°C og færið gríðarlega stíft svo það marraði undan skíðum og sleðum. Eftirvænting fór vaxandi innra með okkur. Okkur fannst Suðrúpóllinn vera rétt innan seilingar en í raun skildi okkur að vegalengd sem samsvarar lengstu leið yfir Vatnajökul. Við gerðum okkur fulla grein fyrir því að enn gætu óhöpp og veikindi gert út um leiðangurinn. Við einbeittum okkur að því að halda ró okkar og verða ekki kærulausir og setja þannig allt okkar erfiði í

hættu. Við urðum áþreifanlega varir við hætturnar 27. desember (46. dagur). Dagurinn hafði verið kaldur og erfiður, meðal annars vegna blindu. Við vorum því fegnir að kvöldi að geta skriðið inn í tjaldið og hafið eldamennsku. Tveir þrimusar voru settir í gang. Án þess að við tækjum eftir því slokknaði eldurinn á öðrum þrimusinum og bensín-gufur streymdu út. Eftir nokkra stund kviknaði í gufunni frá hinum þrimusinum og stóðu eldtungurnar upp í tjaldið. Það voru einungis snör viðbrögð okkar sem komu í veg fyrir að

við sjálfir og tjaldið skyldum ekki brennast illa. Þetta atvik minnti okkur á að við mættum aldrei sofna á verðinum ef við ætluðum að komast heilir á húfi á pólnum.

Að morgni gamlársmessa áttum við einungis 40 kílómetra eftir á pólnum. Frostið var -29°C og færið stíft að venju. Við gengum upp í móti framan af degi og nokkuð var um skafla. Í fjórðu lotu gekk ég fyrstur og fylgdist þar af leiðandi með stefnunni á áttavitanum. Ég reyndi ávallt að finna eitthvert viðmið framundan til að stefna á. Oft var það eitthvað í skjúnunum eða sköflunum sem gat hjálpað okkur að halda rétttri stefnu. Ég var feginn að sjá dökkan punkt við sjóndeildarhringinn til að miða við. Ég gekk um stund og lyfti svo áttavitanum til að kanna stefnuna. Þetta var ótrúlegt, punkturinn var beint framundan. Allt í einu rann upp fyrir mér ljós. Þessi punktur var engin tilviljun. Ég stöðvaði gönguna og leit við til félaga minna. Þeir höfðu greinilega séð eitthvað líka. Við rákum allir upp fagnaðaróp: „SUÐURPÓLLINN!!!“. Nú gat ekkert stöðvað okkur, pólnum skyldi verða okkar. Við gengum áfram með gleðibros á vör. Það var eins og færið hefði skánað snögglega og við hefðum skilið við okkur sleðana, svo léttir í spori vorum við. Við gengum nú niður í einskonar dal og pólnum hvarf okkur sýnum. Við tjölduðum um kvöldið einungis 18 kílómetra frá pólnum. Við vissum að þetta var síðasta kvöldið okkar í tjaldinu áður en einangrunin yrði rofin. Á morgun yrði allt breytt. Við vissum í raun ekki á hverju við áttum von en það eina sem við vissum var að þessu langa ferðalagi var að ljúka. Það var einkennileg stemmning í tjaldinu, sambland af tilhlökkun og söknuði. Við gleymdum þó ekki að fagna þegar árið 1998 gekk í garð.

Þegar við litum út úr tjaldinu á nýársdag heilsaði

Tekist á við rífskaflana

Ljós m.: Haraldur Örn Ólafsson

Gerist varla betra

Garmin GPS 12CX

- ♦ Litaskjár & „zoom“ takkar
- ♦ 36 tíma rafhlöðuending
- ♦ 12 rása móttakari
- ♦ 1000 vegpunkta minni
- ♦ 16 gerðir af merkjum
- ♦ 2048 ferilpunktar í plotter
- ♦ Tracback breytir ferli í leið
- ♦ Vatnshelt að 1 metra dýpi
- ♦ Tengjanlegt við tölvu & útiloftnet

Garmin GPS 126

- ♦ 12 rása móttakari
- ♦ Grafískur LCD skjár með 3 stiga baklýsingu
- ♦ Ljós í tökkum og „zoom“ takkar
- ♦ 500 vegpunkta minni
- ♦ 16 gerðir af merkjum
- ♦ 1024 ferilpunktar í plotter
- ♦ Tracback breytir ferli í leið
- ♦ Vatnshelt
- ♦ Tengjanlegt við tölvu
- ♦ Og margt fleira...

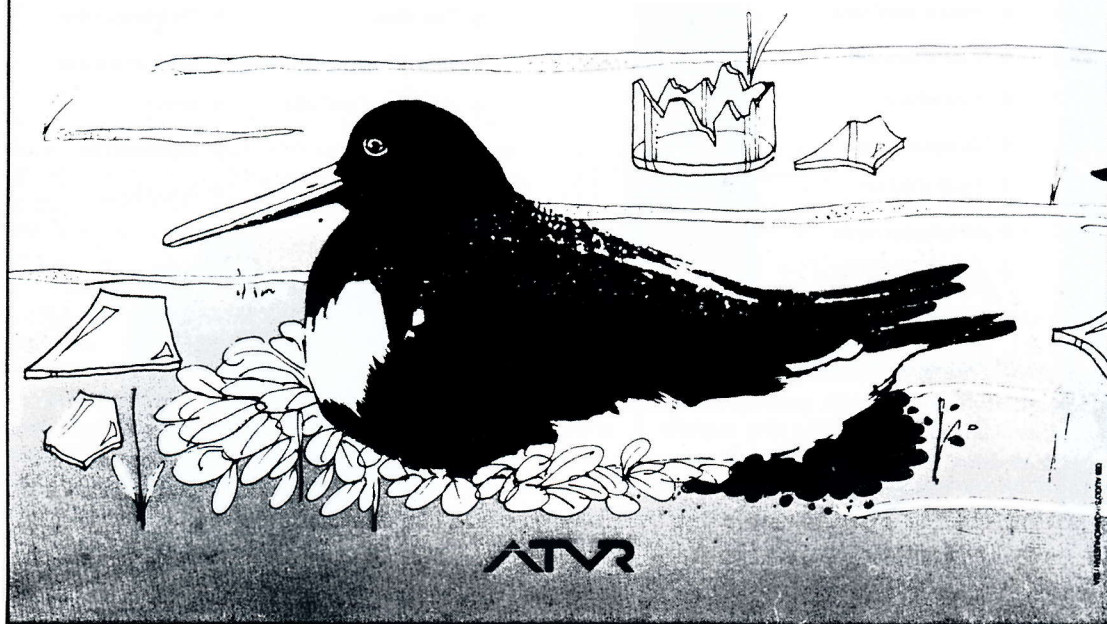
R. SIGMUNDSSON

Fiskislóð 84 • Sími: 520 0000 • Fax: 520 0020
Email: r.sigmundsson@rs.is

ing & handverk

LÁTUM LANDIÐ Í FRÍÐI

Hendum ekki sígarettustubbum
eða flöskubrotum á víðavangi.

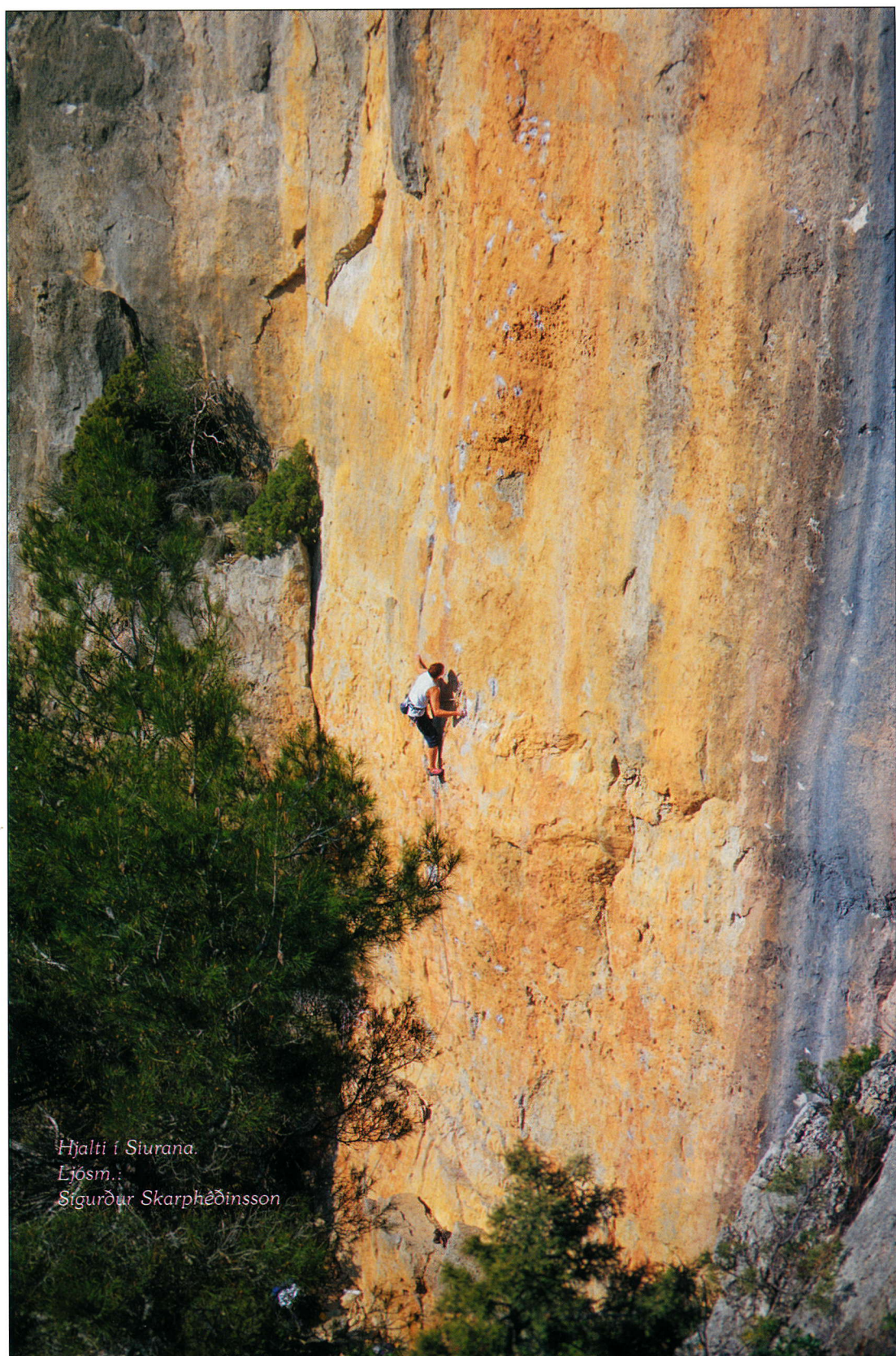

Pólnum náð. Frá vinstri: Haraldur, Ólafur og Ingþór.

okkur dimmasta þoka sem við höfðum séð í ferðinni. Suðrarpóllinn ætlaði augljóslega að fela sig fyrir okkur. Við gengum af stað í algerri blindu og ekki sást tangur né tetur af pólnum. Eftir um tveggja tíma göngu braust sólin í gegnum skýin og við okkur blasti Amundsen-Scott stöðin á Suðrarpólnum. Um leið skartaði himinninn mesta rosabaug, úlfi og gíl sem við höfum á ævinni séð. Það var ekki amalegt að fá slíkar móttökur hjá veðurguðinum sem höfðu verið okkur bæði erfiðir og hliðhollir síðustu tvo mánuðina. Þegar við gengum upp að stöðinni tók á móti okkur stór hópur fólks sem fagnaði okkur innilega. Við vorum faðmaðir og ljósmyndaðir á víxl. Þessar góðu móttökur komu okkur skemmtilega á óvart. Þegar móttökunni lauk var okkar fyrsta verk að fara á Suðrarpólinn sjálfan, 90 gráður suður. Það var stór stund að standa á þessum stað sem við höfðum stefnt á svo lengi. Í 51 dag höfðum við gengið sleitulaust með allan okkar búnað og mat án þess að fá nokkra utanaðkomandi aðstoð og hér vorum við komnir. Oft höfðum við verið örmagna af þreytu að kvöldi og oft höfðum við skolfið úr kulda klukkustundum saman en allt okkar erfiði var vel þess virði til þess eins að upplifa þessa stund. Við höfðum unnið vel fyrir henni og áttum hana svo sannarlega skilið.

Næstu sólarhringana vorum við önnur kafnir við að kynna okkur þá starfsemi sem starfrækt er á pólnum. Við vorum leiddir um allar vistarverur sjálfrar Amundsen-Scott stöðvarinnar og einnig um allar vísindastöðvarnar sem eru þar í nágrenninu. Við átum og drukkum eins og við gátum og áttum miklar samræður við starfsmenn stöðvarinnar. Dagur og nótt runnu saman í eitt þar sem við færðum okkur nú af chileönskum tíma og yfir í nýsjálenskan tíma sem notaður er á pólnum. Litill tími gafst til að sofa þar sem svo margt fróðlegt bar fyrir augu.

Þann 3. janúar vorum við loks sóttir á Twin-Otter og flogið með okkur til Patriot Hills búðanna. Þar voru fagnaðarfundir með starfsfólkinu sem hafði fylgst vel með okkur allan tímann. Stuttu eftir að við lentum í Patriot Hills versnaði veðrið og öllu flugi þaðan var aflýst. Dögum saman biðum við en aldrei linnti storminum. Við borðuðum vel, lásum og sváfum á víxl. Okkur veitti líklega ekki af hvíldinni. Það var ekki fyrr en 11. janúar sem Hercules flugvélin hlammaði sér loksins niður á ísinn við tjaldbúðirnar og við gátum hafið okkar löngu ferð heim, yfir hálfan hnöttinn heim til Íslands.

Hjalti í Siurana.
Ljósmynd:
Sigurður Skarphéðinsson

Siurana

eftir Hjalta Rafn Guðmundsson

Siurana er klettaborg í Pradesfjöllum suður af Barcelona. Fyrir á öldum var þar virki Mára, en nú er þar vígi klettarriddara sem koma í herfarir til Spánar knúnir þeirri óbilandi sannfæringu, að þyngdarlög málið sé bábilja.

Frábær kalksteinninn þar gerir svæðið mjög fýsilegt til klifurs. Þar er fjöldinn allur af leiðum og enn fleira ógert.

Siurana er heitið á örlitlum bæ sem stendur á brún hamraborgarinnar. Upp að bænum liggur vegur sem hlykkjast átta kílómetra upp hæðina sem bærinn er byggður á. Vegurinn liggur í brattri brekku og á honum eru ófáar vinkilbeygjur. Gera þessar beygjur og allir þessir hlykkir veginn frábæra skemmtun fyrir bílstjóra, en að kvalræði fyrir farþega. Í þessum örlitla bæ er ekki mikið um að vera (fyrir utan klifrið að sjálfsgöðu). Þar er einn matsölustaður opinn og hinsvegar "Refúdjúð". Þar geta klifrarar beðist gistingar gegn sanngjörnu verði. Athvarfsins gæta tveir "Rastafarar", þau Miriam og Toni. Best kynntumst við Miriam í dvöl okkar í athvarfinu því Toni var einhversstaðar fjarverandi að klifra. Toni Arbones er einn besti klifrari á Spáni og nýjasta afrek hans er ansi áhugaverð fríklifurleið á stórum kletti einhvers staðar í Suður-Ameríku. Með honum þar var Frakki sem heitir fjórum eða fimm nöfnum sem eru algerlega óframburðarhæf og nefnum við hann ekki hér.

Dvölin hjá Miriam var einstaklega þægileg. Andrúmsloftið í athvarfinu er mjög afslappað og æði oft mettað reyk sem ekki fellur undir íslenska löggjöf. Partýstemningin þarna var því aðeins öðruvísi en algengast er hér heima. Eina undantekningin voru Tékkar sem bæði áttu gítar og nóg af vodka.

Miriam athvarfsvörður er skemmtileg figúra. Hún er Rastafari og minnir einna helst á álf, með hroðalokka á höfði, skreyttum allskyns skeljum, bjöllum og glingri, kvenleg í vexti og klædd eftir nýjustu tísku og með sterklegustu

kálfa sunnan Pýrenníasfjalla, vöxnum hrokknu gylltu hári. Eitt sinn var Miriam næturlangt í veislu í Tarragona (hafnarborg skammt frá Siurana). Hafði þar verið mikið um glaum og gleði, en allt gott tekur endi. Var þá tími til að halda heim. Heimferð Miriam gekk eins og í sögu þar til hún sofnaði undir stýri og bíllinn endastakkst út í skurð. Urðum við síðan vitni að því að álfurinn kemur inn í refúdjúð með stuðarann undir hendi og ansi mædd. Ekki entist sú mæða lengi því ekki þurfti hún annað en að kveikja sér í einni jónu til þess að allar áhyggjur af því að hún: ætti ekki bílinn, eigandinn kæmi heim eftir nokkra daga og hún væri ekki með bílpróf, væru roknað út í veður og vind.

Hvernig komist er til Siurana

Ef komið er frá Barcelona er best að taka stefnuna á Tarragona, sem er hafnarborg suður af Barcelona. Þegar til Tarragona er komið, er stefnan sett á Reus sem er önnur borg skammt frá. Alforja er lítill bær sem er næsta kennileiti. Cornedella (de Montsant) er síðasti bærinn sem stefnt er til. Þegar til Cornedella er komið erum við komin upp í Pradesfjöllin og skammt eftir til Siurana. Einungis er keyrt

Siurana.

Ljós.: Björn Baldursson

í gegnum bæinn, framhjá einu skilti sem á stendur Siurana stíflan og síðan til hægri hjá skiltinu sem stendur á Siurana. Taka þá við átta kílómetrar af skemmtilega hlykkjótta vegnum og bingó, áfangastað er náð. Refúdjíið stendur síðan áberandi úti á klettasnös til hægri þegar inn í bæinn er komið. Munið að til þess að opna hurðina á athvarfinu þarf að toga í spotta á miðri hurðinni (höfundur og félagar hans greindu ekki spottann þegar þeir komu fyrst í niðamyrkri og þurftu því að hýrast enn eina nóttina í og við bil sinn).

Gistingin

Bæði er hægt að hýrast á tjaldsvæði rétt hjá athvarfinu og kostar það ekkert en þeir sem vilja eyða dálitlu geta gist í athvarfinu fyrir heilar 300 kr á nóttina. Innifalið í því er eldunaraðstaða, innbyggður búlderveggur (ein hliðin á húsinu er klettur), slöngusturta, vatnsalarni, uppþvotta- og þvottaaðstaða og að sjálfsgöðu fleti til að fleygja sér í. Okkur fannst mjög gott að vera í skálanum (að sjálfsgöðu vorum við ekki í tjaldi) og eina skiptið sem varð frekar fullt var á Valentínusardag, en þá fylltist allt af rómantískum pörum. Hélt þetta lið vöku fyrir ónefndum félaga mínum og gekk svo langt að undir morgun var farið mannavillt á honum og nærliggjandi snót. Varð honum ekki skemmt.

Matur og annað dót

Mat er best að kaupa í Reus, borg skammt frá Siurana. Einnig er hægt að kaupa helstu nauðsynjar niðri í litla þorpinu. Í þorpið er þó best að fara til þess að fá sér bragðgott kaffi og brauðloku með eggjaköku og tómát. Í Siurana er hægt að kaupa sér tilbúinn mat á tveimur litlum börum (annar þeirra var aldrei opin meðan á dvöl okkar stóð) og einnig er mat hægt að kaupa í athvarfinu. Best er þó að fara á barinn við refúdjíið og fá sér rúmlega tvöfaldan koníak á sjötiukall.

Klifurgræjur, sem og tennisskó, er hægt að kaupa í Decathlon, stórmarkaði við hraðbrautina milli Reus og Tarragona. Betra verð er þó að finna í örríkinu Andorra, en þangað er einungis um þriggja tíma akstur.

Klifrið

Allir ættu að geta fundið eitthvað við sitt hæfi í Siurana. Þar eru leiðir frá auðveldustu gráðum til 5.14c ofurhausverkja. Mikið er um

byrjendaleiðir og leiðir í milligráðunum. Stíllinn á leiðunum er afar fjölbreytilegur, bæði ofurslútandi juggarapumpur til slapandi tækni-leiða sem meiða mann í puttunum og allt þar á milli (t.d. ofurslútandi tækni-leiðir sem enda í slapi og allar handfestur eru sársaukafullar og litlar nema á slapinu, þar eru engar handfestur).

Hvað á að klifra?

Í Siurana er sko af nægu að taka. Þar sem ég komst ekki yfir að skoða nærri því allt svæðið, á þeim mánuði sem ég dvaldi þar, má ljóst vera að upptalningin er meira til mála-mynda. Byrjum á L'olla, þar er á ferð skeifulaga klettaleikvöllur þar sem flestar leiðir eru vel í fangið. Nauðsyn er að hanga á hvolfi í "Bistec de biceps" (7b+) (=sneið af upphandleggsvöðva. Þýð.: höf.) en sú leið er alveg stórskemmtileg, og það sama má segja um leiðirnar sitt hvoru megin við hana. Á leiðinni að L'olla má sjá hina frægu leið Alexanders Hübers, La Rambla (8c+) (=göngugatan), en á henni er einmitt tilvalið að byrja daginn ef þú ert venjulega í bláum náttfötum innanundir hversdagsfötunum. Á leiðinni inn í L'olla er "villta-vesturs"-legur turn sem gaman er að príla upp á. Turninn (El Cargol) er tvær spannar og hefur að geyma þrjár leiðir á bilinu 6c+ - 7b. Hægra megin við turninn er síðan Espero Primavera. Þar eru langar leiðir, 25-35 m, lóðréttar eða ögn í fangið. Mandragora (7b) er þar og er ein fallegasta leiðin á svæðinu. Þeir sem hafa gaman af því að hanga lengi í lærisólunum á beltinu sínu og verða blóðlausir í löppunum geta fengið þriggja spanna leiðir á turninum Can Rebotat. Í Can Tonigros eru leiðirnar frekar léttar miðað við gráðuna og tilvalið er að fara þangað að klifra ef hressa á upp á sálartetrið. Og að lokum svæði fyrir sterku strákana, og kannski líka stelpurnar (varla þó). Campi Qui Pugui (sá sem getur borið þetta fram er snillingur) er massífur veggur þar sem eru margar af erfiðustu leiðunum í Siurana. Inn á milli er þó hægt að finna viðráðanlegar og skemmtilegar leiðir sem krefjast þess ekki af manni að hafa innbyrt ósköpin öll af hrossasterum. Heilmargir klettur eru í viðbót sem gott er að klifra í, en best er bara að mæta á staðinn og prófa.

Sem sagt, í Siurana er gaman.

BRENNIVÍN

erfiðasta ísleiðin?

Ég veit ekki hvað það tók margar tilraunir þessa fjóra daga, en þær voru margar áður en það hafðist að klífa þessa leið. Aldrei áður hafði hann þurft að eyða jafn löngum tíma eða orku í nokkra leið, marinn og skrámaður með brotið nef og bros aftur á hnakka. Hvað heitir svo maðurinn? Jú, Will Gadd, Kanadamaður búsettur í Bandaríkjunum sem kom hingað til lands ásamt „tilvonandi“ unnuustu sinni, Kim Cizmaga, og kvikmyndagengi í þeim tilgangi að finna og klifra erfiðustu, mixuðu ísleið í heiminum. Hafði það tekist? Um það verða aðrir að dæma en leiðin sem um ræðir heitir Brennivín, skírð í höfuðið á hinum banvæna íslenska snafs eins og Will orðaði það.

Leiðin sem er um 50 metrar, og því ein spönn, er innst í Skálagili í Haukadal í Dalasýslu. Fyrstu 15-20 metrarnir eru frístandandi kerti upp undir klettapak sem er um 6 metrar í heildina en klifrið frá kerinu er um 4 metrar út að brún. Erfiðleikarnir eru þó ekki búnir þegar þakinu sleppir því lykilklifurleiðin er að hliðra eftir brúninni að bitastæðum ís til að geta klifrað áfram upp á brún. Á þessum seinni kafla er ísinn í heildina örlítið yfirhangandi og þunnur.

Í eina skiptið sem þetta hefur verið klifið þurfti Will að klifra hálfa leiðina upp á brún áður en ísinn varð nægilega þykkur til að hægt væri að koma inn haldbærri tryggingu. Þakið og hliðrunin eru hinsvegar tryggð með fjórum boltum.

G.H.C.

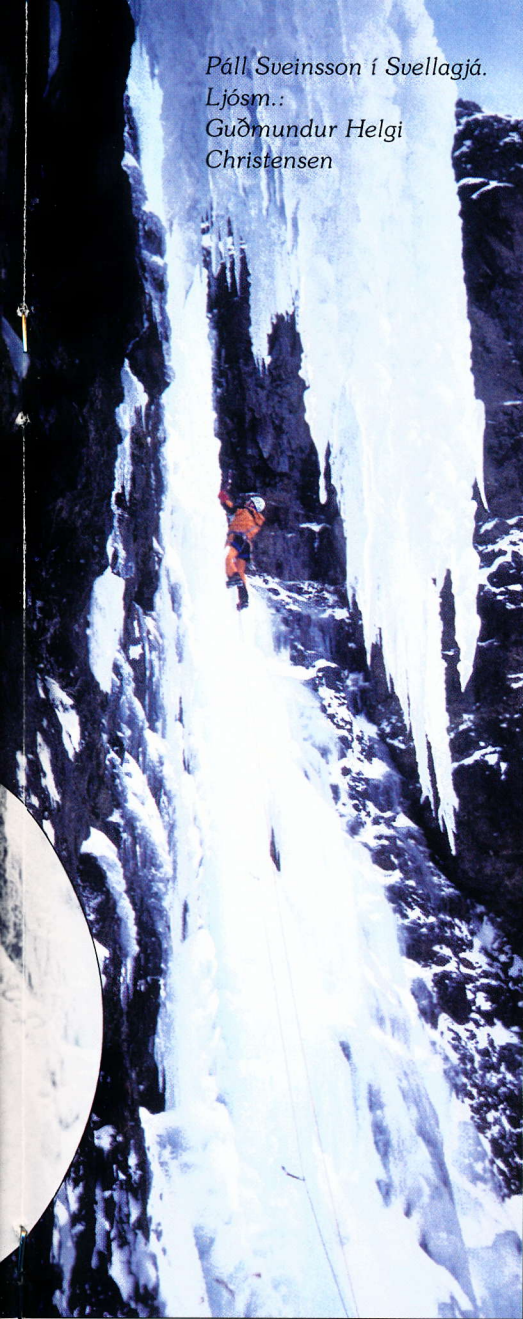
Will Gadd í einni af tilraunum sínum við Brennivín.

Ljós.: Guðmundur Helgi Cristensen

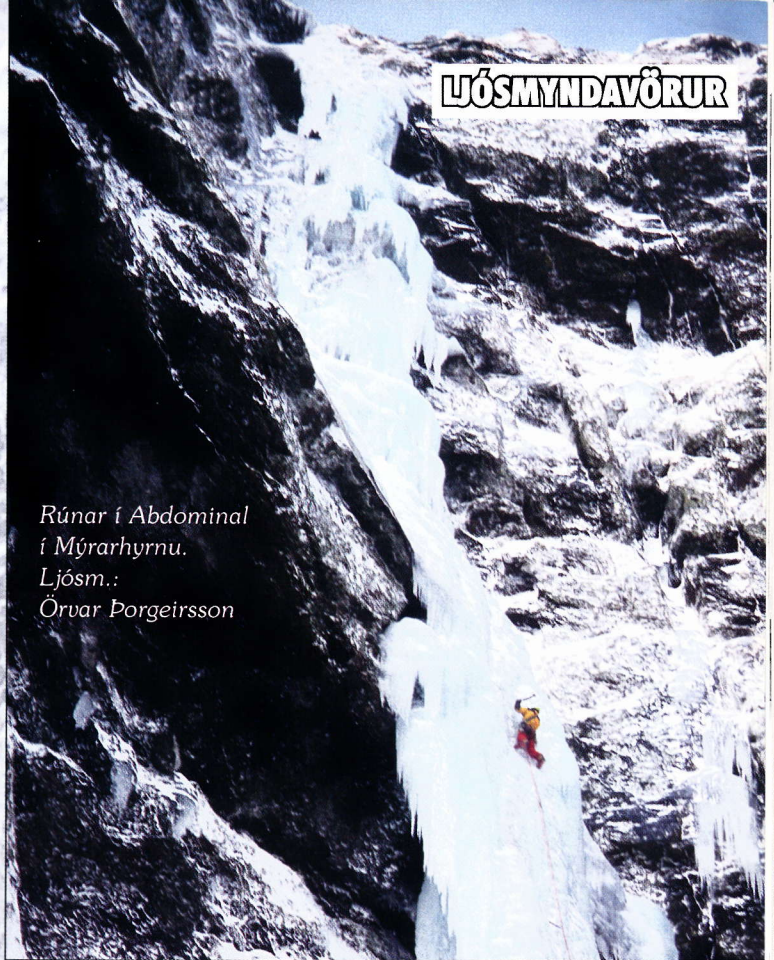
Jökull í M7 afbrygði í
Múlafjalli
Ljós m.: Hallgímur
Magnússon

*Páll Sveinsson í Svellagjá.
Ljós.:
Guðmundur Helgi
Christensen*

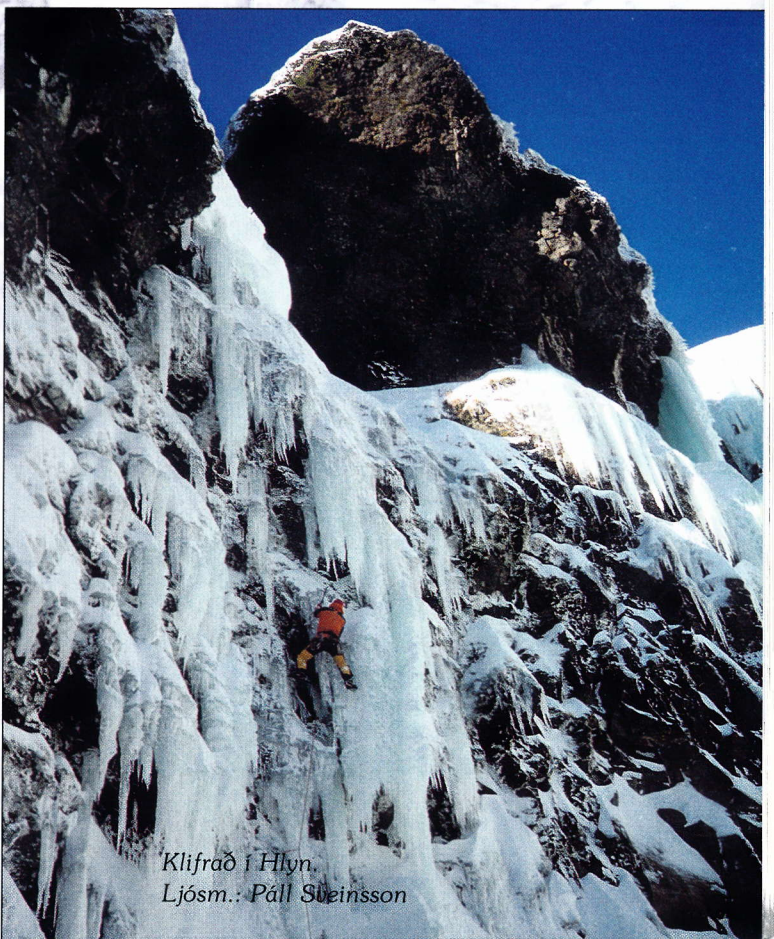

LJÓSMYNDAVÖRUR

*Rúnar í Abdominal
í Mýrarhyrnu.
Ljós.:
Örvar Þorgeirsson*

*Klifrað í Hlyn.
Ljós.: Páll Sveinsson*

Bærinn Ikernasak.

Ljósm.: Jón Viðar Sigurðsson

ICELAND & GREENLAND

SEA KAYAK & TREKKING EXPEDITIONS
OUTFITTING, RENTAL OR A PINT OF BEER!

...since 1993

ULTIMA THULE
EXPEDITIONS

P.O.BOX 5153, 125 REYKJAVIK, ICELAND

Phone: +354 562 3200 Fax: +354 872 1920 email: ute@islandia.is
www.islandia.is/ute

Á Grænlands köldum klaka

eftir Jón Viðar Sigurðsson

Þrír Íslendingar mynduðu meirihluta gesta á stærsta diskóteki í Danaveldi, nánar tiltekið "Klubben" í Kangerlussuaq, fimmtudagskvöld eitt um miðjan mars. Auk undirritaðs voru það bræðurnir Guðmundur og Þorsteinn Hannessynir sem mynduðu þennan hóp. Danskur jólabjór á niðursettu verði rann ljúflega niður og það var rúmt um gestina á þessum gríðarstóra skemmtistað sem er minnismerki um tíð amerískrar hersetu í Kangerlussuaq. Úti er brunagaddur og sennilega leggja ekki fleiri af 200 íbúum staðarins í 2 km ferðalag yfir í Klubben þetta kvöld. Hópurinn er í þungum þönkum þar sem hluti af nauðsynlegum búnaði skilaði sér ekki með í fluginu frá Íslandi. Starfsmenn Flugfélagsins voru svo almennilegir að gleyma að koma honum um borð. Eftir fáeina jólabjóra eru þessi vandræði úr hugum horfin.

Næsta morgun var flogið á áfangastað, Ilulissat við Diskóflóann. Tilgangur ferðarinnar var að ganga á skíðum frá Ilulissat, norður ísilagðan Diskóflóa, yfir fjallgarðinn á Nuussuaq-skaganum og síðan út Uummannaq-fjörðinn til Uummannaq þar sem ferðin átti að enda, 500 km norðan við heimskautsbaug.

Þeir voru heldur aumur leiðangursmenn þar sem þeir stóðu, nýlentir á flugvellinum í Ilulissat og horfðu út yfir autt og opið haf. Fremur erfitt skíðafæri. Kannski mátti prófa að sigla á púlkunum fyrsta spölinn. Að Diskóflói sé ekki lagður þykku ís á þessum árstíma á ekki að vera fræðilega mögulegt. Ekki bætti úr að hluti farangursins lá enn hreyfingarlaus á Reykjavíkflugvelli.

Leiðin lá til stöðvarstjóra Grænlandsflugs á staðnum og sá hann aumur á þessum seinheppnu leiðangursmönnum neðan frá Íslandi. Niðurstaðan varð sú að við mundum bíða í Ilulissat í þrjá sólarhringa eftir farangrinum,

sem þá ætti að berast eftir flókið ferðalag. Í beinu framhaldi yrði okkur síðan skutlað með þyrilu til þorpsins Qeqertaq, sem stendur á eyju rétt sunnan við Nuussuaq-skagann.

Tíminn var notaður til æfingaferða umhverfis Ilulissat og til þess að skoða þennan glæsilega bæ. Hundasleðar hvarvetna á ferð og allt iðar af lífi.

Við mætum á tilsettum tíma á flugvöllinn og þar bíður okkar 25 manna þyrila, tilbúin að flytja okkur til Qeqertaq. Við sameinumst öllum farangri okkar á ný og 50 km norðan við Ilulissat fljúgum við inn yfir hafisbrúnina og stuttu seinna er lent rétt utan við þorpið Qeqertaq. Við losum farangur okkar úr flýgildinu og um það leiti sem það gerir sig líklegt til að hefja sig til flugs á ný, ber að hóp af krökkum. Þegar sést hafði til ferða þyrilunnar var að sjálfsgöðu gefið frí í skóla staðarins. Krakkarnir umkringja þessa furðulegu aðkomumenn og spá í sérkennilegar snjópotur og annað dót sem þeir hafa meðferðis. Á leiðinni í þorpið mætum við kennurunum sem án frekari bollalagginga benda á hús sitt og gefa aðkomumönnum fyrirmæli um að koma sér þar fyrir og hita sér kaffi. Húsráðendur kæmu síðan heim síðdegis að loknum skóladegi. Það fór vel um okkur þar sem við bjuggum í stofunni hjá kennurunum í þessu litla veiðimannaþorpi. Alltaf til nóg af selkjöti og hval.

Áður en við lögðum á Nuussuaq-skagann var haldið í æfingaferð til þorpsins Saqqaq. Þangað eru 30 km og liggur leiðin um Diskóflóann. Skíðafærið á þessu stóra fiskabúri er gott og útsýnið hreint frábært. Forvitnir selir rumska af værum blundi í sólinni og gefa aðkomumönnum gaum áður en þeir hverfa niður um op á ísum.

Í skútu við Saqqaq hittum við gamla kunningja, Frakkana Bruno og Catherine sem dval-

ið höfðu veturinn áður í Reykjavíkurhöfn. Um kvöldið var slegið upp veislu og borðaður ítalskur matur, í franskri skútu fastri í hafis við strendur Grænlands.

Aftur er haldið til Qeqertaq. Fyrir myrkur koma nokkur hundasleðaeyki utan af ísnum með veiði dagsins. Sumir sleðanna eru með allt að 600 kg af grálúðu. Kennarahjónin bjóða upp á meiri sel og hval.

Frá Qeqertaq lá leiðin til óbyggðanna. Haldið var racleiðis til norðurs. Stutt var að strönd meginlandsins á Nuussuq-skaganum. Þessi stóri skagi skilur að Diskóflóa og Ummannaq-fjörð. Á honum er mikið fjalllendi og eru hæstu fjöllin yfir 2000 m há. Leið okkar lá um dali og fjallaskörð. Skíðafæri var gott og veðrið lengst af frábært. Hæst var farið í 750 m hæð og drógu púlkurnar verulega úr krafti leiðangursmanna í bröttustu brekkunum en hver og einn dró um 45 kg. Á síðustu dagleiðinni niður til sjávar á norðanverðum skaganum var dimm hrímpoka en staðsetningartæki og áttaviti skiluðu hópnum niður á réttum stað.

Eftir að hafa lagt skagann að baki hljóp eitt-hvert keppnissskap í liðið sem endaði með því að ákveðið var að reyna að skíða norður yfir fjörðinn til þorpsins Ikerasak, innsta bæjar í

Ummannaq-firðinum. Landslag var vægast sagt tröllslegt þarna innst í firðinum. Mörg hundruð metra lóðréttir klettaveggir gnæfðu yfir. Fjörðurinn var fullur af ógnarstórum borgarísjökum sem voru strandaðir í lagnaðar-ísnum og biðu frelsisins sem þeim gæfist með hlýindum næsta sumars. Skíðafæri var ekki spennandi, tær ís og hvergi snjókornd að sjá. Víða hafði ísinn brotnað illilega upp, frosið aftur og myndað yfirborð sem var martröð skíðagöngumannsins. Það var eins og að tröll á leið í Endurvinnsluna hefði misst fullan poka af þykkum glerflöskum. Okkur leið eins og maurum í þessu óraunverulega umhverfi. Þegar tók að rökkva var ekki laust við að sumir okkar litu af og til upp, bara til að kanna hvort trölilið væri á ferð. Menn þóttust vita af hvítabirni á bak við hvern ísjaka en enginn lét þó sjá sig. Myrkur skall á og það fór að snjóa um leið. Engu að síður tókst okkur að komast til Ikerasak um kvöldið í öruggt skjól fyrir tröllum og hvítabjörnum. Við börðum fyrst að dyrum hjá gömlum kunningja, Jørgen Dahl, og báðum um vatn að drekka enda uppgefnir eftir að hafa lagt að baki tæpa 40 km í erfiðu færi. Ekkert fengum við vatnið þar sem Jørgen lá mikið á að fræða okkur um murtuna í Þingvallavatni. Milli draums og vöku hlustuðum við

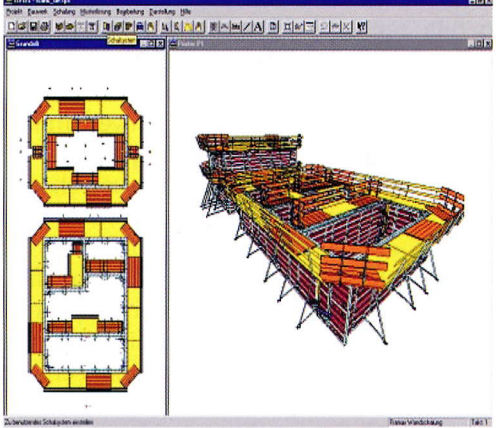

ÓLAFUR OG GUNNAR EHF. BYGGINGAFÉLAG

892 1003 • 893 0086

Traust fyrirtæki sem býður alhliða verktakastarfsemi.

á þennan fróðleik sem var matreiddur á sam-
blandi af dönsku, íslensku, þýsku, ensku og
grænlenzku eins og Jørgen er einum lagið.

Við höldum til í Ikerasak í nokkra daga og
söfnuðum kröftum. Við bjuggum í sumarhúsi
Jørgens sem er torfhús rétt utan við þorpið.
Þetta var mikil upplifun en á nokkrum stöðum
í Uummannaq-firði búa menn enn í slíkum
húsum. Það er erfitt að ímynda sér að það séu
til fallegri staðir á jörðinni en Ikerasak að vetr-
arlagi. Þorpið stendur á eyju undir snarbröttu,
tignarlegu fjalli. Ísilagt hafið umhverfis er fullt
af stórum og fallegum borgarisjökum.

Við höldum út á ísinn til selveiða með
Jørgen og hann fræðir okkur um allt sem máli
skiptir og annað líka. Eins og hjá Grænlen-
dingum snýst allt um veiðar en við fáum einnig
mikinn fróðleik um ferðir geimskipa yfir Ikerasak,
matreiðslu á sleðahundum og fleira gagn-
legt.

Frá Ikerasak gengum við til Uummannaq í
glæsilegu færi og veðri. Lausamjöll yfir spegil-
sléttum ísnum, heiðskírt og logn. Það tók því
ekki nema rúma sjö tíma að leggja þessa 40
km að baki.

Við dveljum í nokkra daga í menningunni í
Uummannaq og förum í leiðangra út á ísinn.
Loks birtist þýrla, reiðubúin að flytja okkur

Þorsteinn veiðir í soðið.

Ljós.: Jón Viðar Sigurðsson

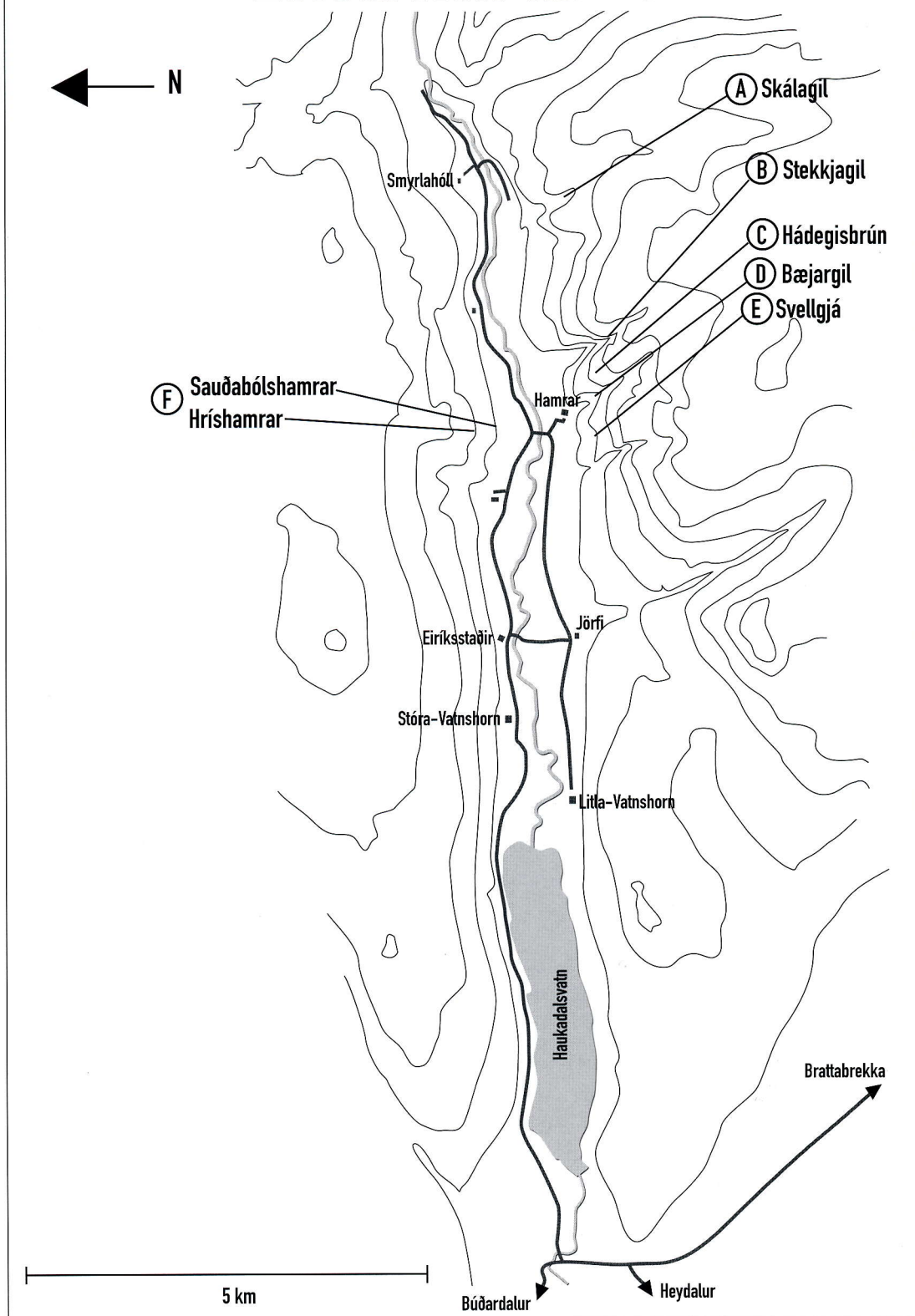
suður á bóginn. Við kveðjum með söknuði,
230 km skíðaferð að baki. Ógleymanlegur
tími meðal veiðimanna og trölla á köldum
klaka Grænlands.

Gengið í Uummannaq fyrði, Uummannaqfjall ber við himinn.

Ljós.: Jón Viðar Sigurðsson

Leiðarvísir nr. 25

Haukadalur

Hallgrímur Magnússon

Inngangur

Haukadalur var óskráð blað í sögu íslenskrar fjallamennsku allt fram til vetursins '97 þegar Jórunn Harðardóttir vann við jarðfræðirannsóknir á Haukadalsvatni. Aðstoðarmaður hennar við boranir hafði auga fyrir einhverju meiru en kjörnum og fæðingarstað Eiríks Rauða. Hann skoðaði dalinn og sá að þarna voru verðug isklifurverkefni framtíðarinnar.

Eftir því sem ritnefnd kemst næst var fyrst byrjað að klifra í dalnum veturinn 1998. Í dalnum eru leiðir við allra hæfi allt frá 3. gráðu og upp úr. Gilin sem mest hefur verið klifrað í eru Svellagjá, Skálagil, Stekkjagil og Bæjargil. Í þessum leiðarvísi verður leiðum lýst gróflega og aðkomu að þeim. Þar sem svæðið er "nýtt" og mikið af óförnum leiðum verður þessi leiðarvísir ekki í endanlegri útgáfu og stefnir ritnefnd að því að gefa út víðameiri leiðarvísi að 2 til 3 árum liðnum.

Staðhættir

Haukadalur liggur frá austri til vesturs milli Miðdala og Laxárdals. Dalurinn er allbreiður og víðast vel gróinn. Neðst í honum er Haukadalsvatn um 4 km langt.

Eftir dalnum rennur Haukadalsá og neðan vatnsins ku vera stunduð laxveiði. Fyrr á öldum voru miklir skógar í dalnum. Það eina sem eftir er af þeim er lítil skógarortofa innarlega í hlíðinni norðan Haukadalsvatns. Innst og austast úr Haukadal gengur Haukadalsskarð til Hrutafjarðar. Þar var áður kunn leið milli Norðurlands og Dala. Leiðin var aflögð að mestu eftir að bílar komu til sögunnar. Í sunnanverðum dalnum er bærinn Hamrar. Upp af honum er brött gilskorin hlíð og háir klettir sem komið verður að síðar í leiðarvísinum. Þessi hlíð er svo brött að ekki mun sjást til sólar frá bænum 25 vikur á vetri.

Aðkoma

Akstursleiðir frá Reykjavík eru um Borgarfjörð og yfir Bröttubrekku eða Heydal á Snæfellsnesi. Leiðin yfir Bröttubrekku er um 150 km og Heydalur um 180 km. Einn km inn af Haukadalsvatni er bærinn Stóra Vatnshorn þar sem boðið er upp á bændagistingu. Aðstaðan er til fyrirmyndar og þar er boðið upp á gistingu í gamla bænum sem hýsir 9 manns í rúm og annað eins á dýnum. Inni í bænum eru 3-4

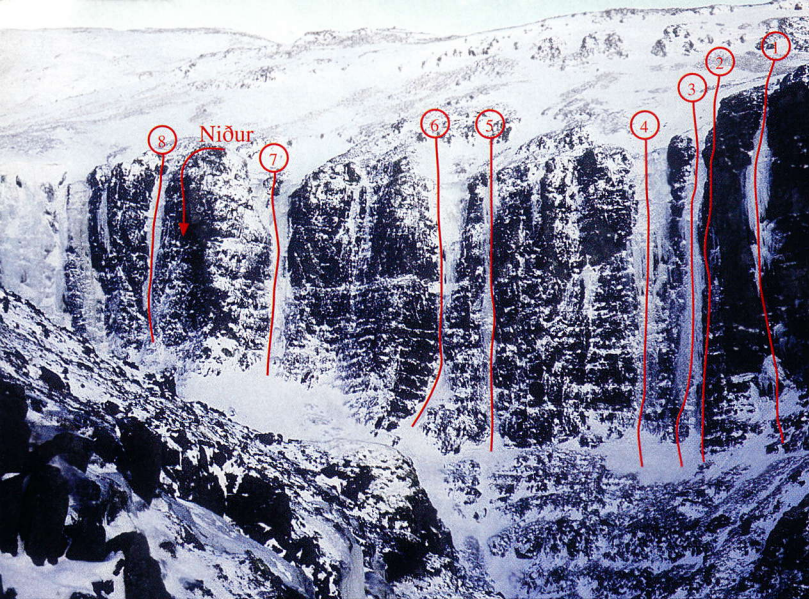
herbergi til leigu og nýlega voru kláraðir tveir litlir fjögurra manna sumarbústaðir.

Notkun á leiðarvísinum

Í þessum leiðarvísi er notast við tvær útgáfur gráðukerfis. Annarsvegar skoska gráðukerfið frá 2 til 6 og hinsvegar bandarísk gráðun yfir leiðir blandaðar ís og klettum. Gráðun þeirra er frá M5 til M9. Allar leiðirnar eru gráðaðar til stuðnings við val á leiðum. Þess ber að geta að ísleiðir eru breytilegar milli ára og ísmyndun getur verið mjög misjöfn. Leiðir sem hafa fengið M gráðun geta verið hreinar ísleiðir síðla vetrar og ísleiðir geta verið klettaleiðir í byrjun klifurtímabilsins. Þess vegna ber að taka gráðunina með hæfilegum fyrirvara.

Ekki er vítað mikið um lengd klifurtímabils í Dalasýslu. Síðustu ár hafa þó sýnt okkur að ísaðstæður byrja snemma á hausti og haldast nokkuð stöðugar fram á vor þrátt fyrir rysjótt veðurfar.

Leiðunum er skipt upp eftir giljunum sunnan í dalnum. Hvert gil hefur bókstaf sem merktur er á yfirlitskort, hér að framan, og númeraskráning leiðanna fylgir hverju svæði eða gili.

Skálagil. Leiðir A1-A9

Ljós.: H.M.

A Skálagil

Skálagil er um 8 km innan við Haukadalsvatn. Besta leiðin að gílinu er að aka sem leið liggur 1 km inn fyrir gilið og að brú móts við eyðibýlið Smyrlahól, þar er ekið yfir brúna og eftir slóða til baka hinum megin árinna inn að gilkjafninum.

Þaðan er gengið inn í gilið og upp hliðina hægra megin. Best er að hækka sig sem fyrst upp að klettunum og fylgja þeim síðan inn gilið. Leiðirnar taka svo við hver af annarri. Númeraröð leiðanna er A1 til A19. Ef menn vilja klífa leiðir vinstra megin í gljúfrinu er ráðlegast að ganga undir hömrnunum inn í botn og yfir gilið þar.

Göngutími er um 30 mín.

Niðurleiðir:

Best er að síga niður leiðirnar

eða nota sigstans sem er lýst í lið E-8. Mögulegt er að komast niður beggja vegna við gilið en það telst varasamt.

A1 240 mínútur

Gráða: M6+ - M7 60m

Leiðin er upp kletta 25m undir þak þar sem áberandi þunnt kerti hangir fram yfir. Klífrað er upp þakið bak við kertið og þaðan út í lóðréttan ís.

Leiðin er tortryggð í þakinu.

FF: Kim Ciszmazia og Will Gadd, 25 mars '98

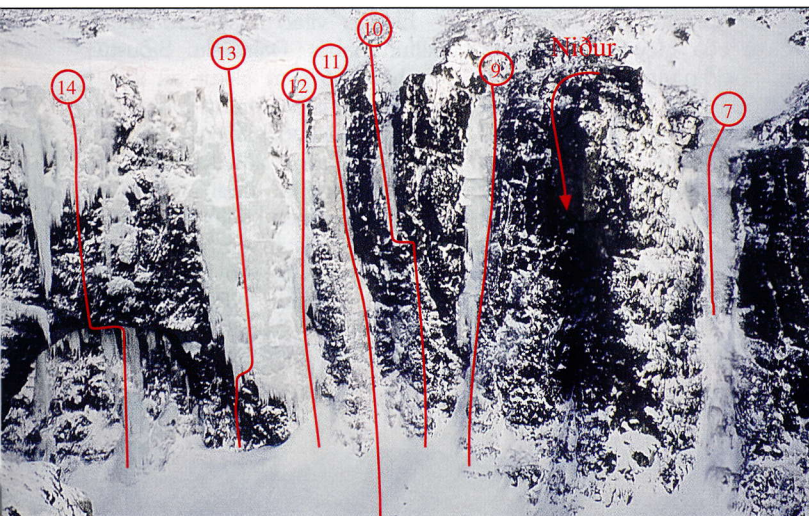
A2 Tipplað á tánum

Gráða: M6 (60m)

Þessi leið er hægra megin í gílinu þegar gengið er inn og er næsta leið vinstra megin við leiðina 240mín. Leiðin er upp 40m svo til íslausan fláa ("slab") en við tekur brattur ís upp á brún.

Skálagil. Leiðir A7-A14

Ljós.: H.M.

FF: Páll Sveinsson og Hallgrímur Magnússon, 20. feb. '99

A3 Skrufjarnið

Gráða: 4+ 60m.

Leiðin er á hægri hönd þegar gengið er inn gilið. Leiðin er næsta augljósa ísleið innan við áberandi frihangandi kerti (240min). Leiðin byrjar á auðveldu brótti með einu mjög stuttu lóðréttu hafti. Síðan tekur við um 15-20m hátt lóðrétt íshaft og við af því tekur létt klifur á toppinn.

FF: Þorvaldur V. Þórsson, Karl Ingólfsson, 20. feb. '99

A4 Ónefnd

Gráða: 4 til 5 60m.

Leiðin er næsta augljósa lína við Skrufjarnið. Klífrað er í þunnum ís undir kerti og þar er hliðrað til vinstri út á 6-8m lóðréttan ísvegg, við af honum tekur ísflái upp á brún.

FF: Guðmundur Helgi Christensen og Jim Surett.

A5 Artic storm

Gráða: 5 til 5+. 50m

Næsta augljósa ísleiðin innan við Ónefndu leiðina.

FF: Jay Smith og Kitty Calhoun, 13. feb. '98

A6 Brazilian Gully

Gráða: 5 til 5+ 60m

Þessi leið liggur upp mjög áberandi skoru með mjög þunnum ís. Strompklífrað á köflum í byrjun leiðar.

FF: Kim Ciszmazia og Will Gadd, 28. mars '98

A7 Aumur finger.

Gráða: 3+ til 4 60m

Ísleið. Leiðin liggur hægra megin við áberandi klettanef innarlega í gílinu.

FF Guðmundur Helgi Christensen, 25. mars '98

A8 Sigleið niður

Gráða: Varasöm

Tveir sigboltar framan á steini fremst á mjög áberandi klettanefi innarlega á hægri hönd. Það þarf að klífra niður á nefið um 2 metra til að koma línunni fyrir.

A9 Fyrsta barn ársins

Gráða: 4 til 4+, 60m

Leiðin liggur í brattri, mjórri skoru fyrstu 30 metrana og breiðir síðan úr sér í bratt íspil.

FF: Guðmundur Helgi Christensen, Jórunn Harðardóttir og Þorvaldur V. Þórsson, 2. jan. '99

A10 Leið lata mannsins.

Gráða: 6 60m

Mjög þunnur ís eða klettur fyrstu 30-35 metra leiðarinnar upp undir frihangandi ískerti. Klifrað er út á kertið og upp lóðréttan ís upp á brún.

Efri hluti leiðarinnar hangir yfir sig um 3-4m.

FF: Will Gadd, Kim Cizmazia og Guðmundur Helgi, 25. mars '98

A11 10 þumlar og 4 hand- arböck (All thumbs).

Gráða 4 60m, Ís

Ef leiðin er í þunnum aðstæðum er sprunga hægra megin þar sem hægt er að tryggja með nettum klettatryggingum.

FF: Guðmundur Helgi Christensen og Kim Cizmazia, 26. mars '98

A12 Vatnsveitan

Gráða 4, 60m

Stöllótt leið. Klifrað er lengst til hægri í miklu íspili innst í giliinu

FF: Þorvaldur V. Þórsson, Jórunn Harðardóttir og Guðmundur Helgi Christensen, 2. jan. '99

A13 Frusetta

Gráða: M5+ - M6. 60m

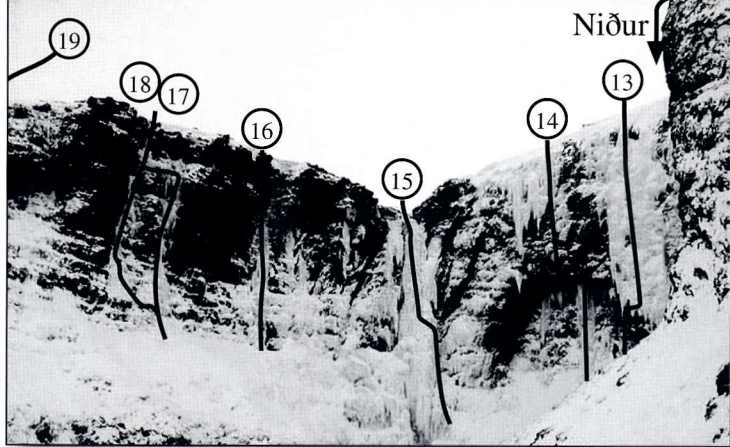
Klifrað er upp augljósa sprungu lengst til hægri í hvelvingu innst í gljúfrinu. Klifrað er 15m upp sprunguna og þaðan er hliðrað undir yfirhangandi ís út á íspilið.

FF: Kim Cizmazia og Will Gadd, 24. mars '98

A14 Brennivín (Black death)

Gráða: M9 eða erfiðari. 60m

Leiðin er innst í giliinu hægra megin við fossinn og vinstramegin við íspilið. Leiðin byrjar í 20m kerti undir miðju þakinu, þaðan

Skálagil. Leiðir A13-A19

Ljós.: Einar Sigurðsson

er farið út þakið um 4m út að brún. Eftir brúninni er hliðrað 4m til vinstri upp í mjög þunnan yfirhangandi ís. Sjá nánari lýsingu í greininni Brennivín á bls ____.

Í leiðinni eru 3 boltar, þar af einn rétt ofan við brúnina.

FF: Will Gadd, 28. mars '98

A15 Trommarinn

Gráða: 4 (60m)

Leiðin liggur upp aðalfoss Skálagils sem blasir við innst þegar gengið er inn gilið. Byrjað er hægra megin í fossinum. Klifrað er upp á stall þar sem fossinn og hamraveggurinn mætast. Þaðan er klifrað ca. 10 m upp hægra megin í fossinum en síðan farið inn að miðju. Miðjulinunni fylgt að mestu upp á topp.

FF: Guðjón Snær Steindórsson og Haraldur Örn Ólafsson, 20 feb. '99

A16 Sharpening your teeth.

Gráða: 5 til 5+ 60m

Áberandi strompur á höfuðveggnum vinstra megin í giliinu. Tryggt er með klettatryggingum.

FF: Guðmundur Helgi Christensen og Kim Cizmazia 26. mars.

A17 Traktor

Gráða: 5 50m

Skemmtileg ísleið með léttu mixuðu ívafi.

FF Guðmundur Helgi og Jórunn Harðardóttir, feb. '99

A18 Í fótspor fræðimanns

Gráða: 4 50m

Fjölbreytt ísleið. Klifrað er upp

fyrstu 40-45 metrana upp stalla að klettahafti. Þar er hægt að klára leiðina beint af augum eða hliðra örlítið og sameinast leiðinni Traktor.

FF Hallgrímur Magnússon og Páll Sveinsson, feb '99

A19 Brúsinn

Gráða 3 120m

Leiðin er stöllótt tveggja spanna leið á vinstri hönd þegar gengið er inn gilið. Leiðin er mest áberandi línar áður en gilið verður alveg lóðrétt.

FF Valgeir Ægir Ingólfsson, Óttar Kjartansson og Ólafur, 20. feb. '99.

B Stekkjagil

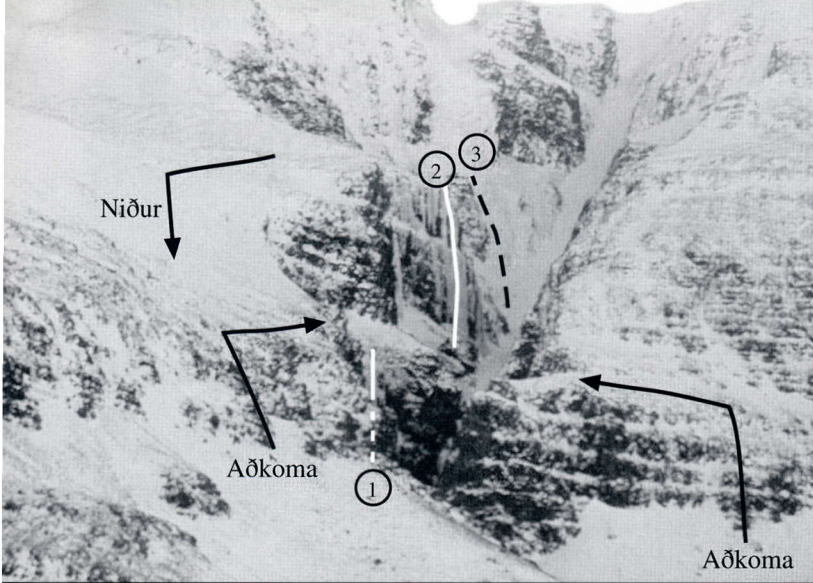
Sjá aðkomu að Bæjargili.

Gilið er vel á vinstri hönd þegar horft er upp í hliðina frá bænum Hömrum. Þegar komið er að giliinu er möguleiki að komast inn í það með því að ganga upp með hliðinni hvoru megin sem er upp á áberandi syllur í um 40m hæð og liggja inn í gilið. Ef gengið er inn eftir botni gilsins kemur maður að opnum fossi sem kemur í veg fyrir frekari uppgöngu. Hægt er að fara fram hjá fossinum með því að klifra upp vinstri vegg gljúfursins í einni til tveimur spönnum (Þjóðvegur 66) upp á hallandi syllu og ganga eftir henni inn í efri hluta gljúfursins. Þegar þangað er komið taka við mjög brattar ísleiðir á vinstri hönd.

Göngutími inn að fossi er um 20-30 mín

Niðurleiðir:

Gengið er inn gilið inn fyrir

Stekkjagil. Leiðir B1-B3

Ljós.: H.M.

klettana á vinstri hönd þar er 3. gráðu klifur upp á brúnina. (sjá mynd)

B1 Aðrein

Gráða 5, 60m

Lóðrétt leið næst fossinum og upp á stallinn. Fyrri spönn er 25 til 30m af 3 gráðu og við tekur lóðréttur ís. Leiðin er varhuga-verð þar sem ísinn þynnist þegar ofar dregur og erfitt um tryggingar ofan við leiðina.

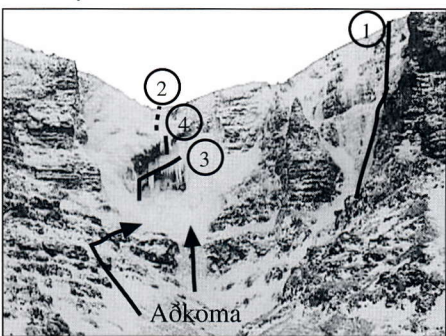
FF: Guðmundur Helgi Christensen, Þorvaldur V. Þórs-son, Jórunn Harðardóttir 3. jan. '99.

B2 Þjóðvegur 66 (route 66)

Gráða: 5, 75m

Leiðin er mest áberandi lóð- rétta súlan á vinstri hönd ofan við fossinn.

FF: Guðmundur Helgi Christensen, Þorvaldur V. Þórs-son 3. jan. '99.

Bæjargil. Leiðir D1-D4

Ljós.: H.M.

B3 Frárein

Gráða: 3

Ís og snjóleið á vinstri hönd innan við klettana í giliinu.

FF: Jórunn Harðardóttir. 3. jan. '99

C Hádegisbrún

Á milli Bæjargils og Stekkjagils er klettaveggur upp á svokallaða Hádegisbrún. Í þessum kletti eru tvær áberandi línur og hægri lín- an hefur verið klifin. Besta að- koman er frá bænum Hömrum. Sjá lýsingu á aðkomu Bæjargils.

Göngutími 25mín.

Niðurleiðir:

Sig niður leiðirnar eða ganga til vesturs ofan við Bæjargil og Svellagjá niður með Snasagili austanverðu.

C1 Hádegisleiðin - ís

Gráða 4. 60m

Tveggja spanna leið upp klettabeltið milli Bæjargils og Stekkjagils upp á Hádegisbrún. Fyrri spönnin byrjar á um 20m lóðréttu hafti og endar í hallandi stalli. Seinni spönnin er 40m nærri lóðréttu ís sem getur endað í hengju.

FF: Helgi Borg Jó- hannsson, Styrmir

Steingrímsson og Ingólfur Ólaf- son. 13 feb. '98.

D Bæjargil

Bæjargil er ofan við bæinn Hamra í sunnanverðum dalnum. Úr giliinu fellur lækur sem rennur vestan við bæinn. Til að komast að Bæjargili er ekið inn afleggjar- ann að Hömrum um 2 km inn af Haukadalsvatni. Best er að leggja bílnum rétt utan girðingar og ganga upp með læknum. Þegar komið er að gilskorningi er farið upp eftir læknum austanverðum.

Göngutími: 10-15mín.

Niðurleið: . Hægt er að ganga ofan við leiðirnar til vesturs að Snasagili og niður með því. Besta leiðin er að síga niður leið- irnar sjálfar.

D1 Kitty Kitty bang bang.

Gráða 4 tvær til þrjár spannar.

Áberandi og falleg leið hægra megin í Bæjargili. Leiðin var klifruð í tveim spönnum og nær alla leið upp á brún.

FF: Sigursteinn Baldursson og Guðmundur Eyjólfsson 12 feb. '98.

D2 Þar sem grasið grær.

Gráða 3+ 12m

Frístandandi kerti uppi á brún- inni ofan við Bæjarfoss. Kertið er í sama læk og fossinn sjálfur.

Ff: Helgi Borg, Styrmir Stein- grímsson og Ingólfur Ólafsson. 13 feb. '98.

D3 Bæjarfossstraversan.

Gráða 5 50m

Leiðin byrjar í 10m hárrí súlu vinstra megin við Bæjarfoss. Klifrað er upp með súlunni undir hvelfinguna sem fossinn fellur fram af, síðan er hliðrað milli ískerta sem renna undan þakinu. Leiðin endar innst í hvelfingunni. Hægra megin við Bæjarfoss.

FF: Guðmundur Helgi Christensen og Jeff Lowe. 13. feb. '98.

D4 Helgi's Thumb, Bæjarfossinn allur

Gráða M8+ 60 metrar sé leið- in klifin í einni spönn (B3+B4).

Leiðin byrjar þar sem Bæjar-fosstraversan endar og klifrað er undir þakið út á kerti Bæjarfoss.

Tveimur boltum hefur verið komið fyrir í þakinu.

FF: Will Gadd 17. mars '98

E Svellagjá

Gjáin er beint ofan við bæinn Hamra í sunnanverðum dalnum. Gengið er sömu leið frá bílastæði og lýst er í aðkomu að Bæjargili. Þegar komið er að gilskorningi er farið yfir lækinn og gengið upp með honum vestanverðum.

Göngutími: 10-15 mín.

Niðurleið: Ofan við leiðirnar er brött hlið. Til að komast í flóttaleið þarf að klifra eina spönn af 3. gráðu upp á stall þar sem hægt er að ganga til vesturs að Snasagili og niður með því.

Besta leiðin er að síga niður leiðirnar sjálfar.

E1 Skálfandinn -ís

Gráða: 4 35m

Þetta er leiðin sem er lengst til hægri þegar maður lítur upp í Svellagjá. Fyrri helmingur leiðarinnar er 3. gráðu brött og leiðin endar í fallegu lóðréttu frístandandi kerti sem hægt er að ganga á bakvið.

FF; Jón Heiðar Andrússon, Einar Sigurðsson og Hilmar Ingimarsson.

E2 Litli finger

Gráða: 4+ til 5 40m

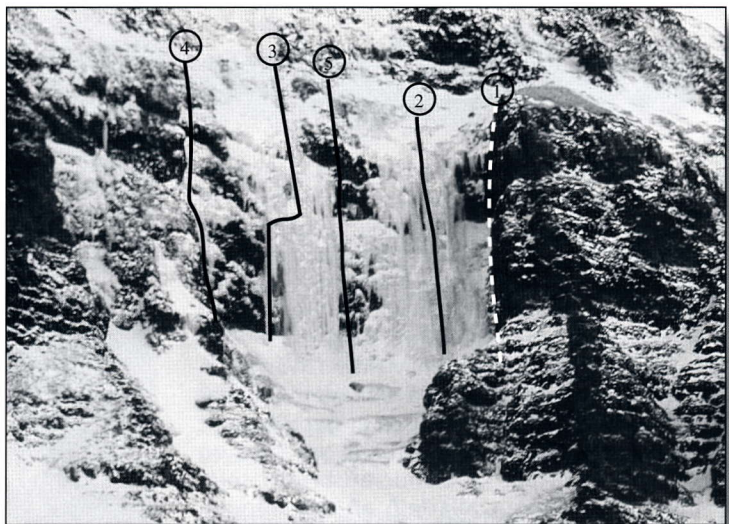
Lóðrétt kerti hægra megin við miðju í gjánni en vinstra megin við Skjálfandann. Möguleiki er á að hvíla sig á sylu þegar lokið er við þrjá fjórðu af leiðinni. Ef sylunni er sleppt verður gráðunin hærri.

FF; Páll Sveinsson og Þorvaldur Þórsson. 12. feb. '98

E3 Look ma, no hands - ís og klettur

Gráða M6 40m

Mixuð leið í miðri gjánni að eins vinstra megin. Leiðin byrjar á íslausu 5m yfirhangandi hafti þar sem "dry toolað" er upp í ís. Síðan er klifrað bak við mörg frí-

Svellagjá. Leiðir E1-E5

Ljós.: H.M.

hangandi kerti sem mynda eins konar þil, hliðrað er til hægri nokkra metra og farið upp fyrir annað þak sem endar í 20 m lóðréttum ís.

Ofan við leiðina er ein spönn af 3. gráðu.

FF; Jeff Lowe og Guðmundur Helgi Christensen. 12. feb. '98

E4 Gold rush -ís

Gráða 4. 40m

Leiðin lengst til vinstri í Svellagjá. Stölluð leið með lóðréttum höftum á milli.

FF; Guy Lacelle, Helgi Borg Jóhannsson, Styrmir Steingrímsson og Ingólfur Ólafsson. 12. feb. '98.

E5 French direct

Gráða M6 tvær spennir.

Leiðin liggur beint upp klettahaft með ís milli leiðanna A-2 og A-3.

FF; Christophe Molin og Ívar Finnbogason. 26. febrúar '98.

F Hlíðin norðan við Hamra

Móts við bæinn Hamra er tvískipt klettabelti spölkorn frá veginum. Þarna eru nokkrar áberandi ísleið-

ir í auðveldari kantinum. Neðri stallurinn kallast Sauðabólshamrar og efri stallurinn kallast Hríshamrar.

Göngutími 5-15 mín.

Niðurleiðir:

Auðvelt er að ganga fyrir klettabeltin.

F1 Morgunhaninn - ís

Gráða 3. 25m

Leiðin er í neðra klettabeltinu.

FF; Óliugreifarnir Jón Heiðar Andrússon og Hilmar Ingimarsson. 13. feb. '98

F2 Harry - ís

Gráða 3+ 40m

Leiðin er í efri stallinum augljós lína lengst til hægri.

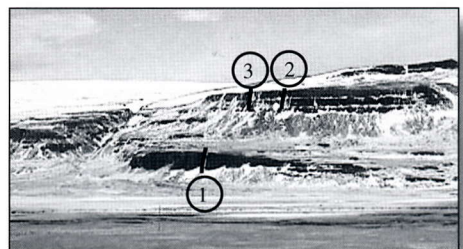
FF; Jón Heiðar og Hilmar

F3 Vandræðagangur - ís

Gráða 4. 40m

Leiðin er í efri stallinum augljós lína vinstra megin við Harry.

FF; ?

Hlíðin norðan Hamra. Leiðir F1-F3

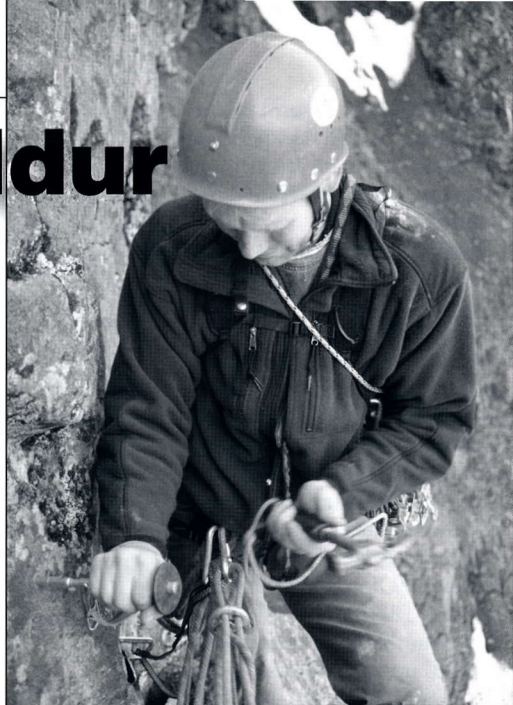
Ljós.: H.M.

Kerlingareldur

Leiðin er í fjallinu Kerlingu, 1114 m, sem skilur að Svarfaðardal og Skíðadal á Tröllaskaga. Hún er framan á berggangi sem gengur fram í dalhvilft eða skál sem er á milli fjallsins Stóls og Kerlingarinnar og sést greinilega alla leið frá Dalvík og þegar keyrt er fram Svarfaðardal vestan megin.

Lagt er upp frá bænum Melum í Svarfaðardal og gott er að spjalla við bóndann þar áður en lagt er í hann. Þaðan er gengið beint upp fjallið upp í fyrrnefnda skál, um 1 klst og svo inn hana þar til kemur að brattri snjóbrekku sem liggur alla leið að bergganginum. Gott er að hafa ísexi ef snjórinn er harður því að þetta er löng brekka og kannski ekki úr vegi að hafa brodda. Labbið í heild sinni upp að ganginum er um 2 klst ef rösklega er gengið. Þá tekur skemmtilegi hlutinn við, fyrsta spönn 5.6 liggur beint framan á ganginum 50 m í boltaðan stans, önnur spönn 5.5 hliðrar út til hægri og fylgir skáhallandi brattri syllu sem er eiginlega utanálíggjandi á sjálfum bergganginum, þetta er gert til að sleppa við höfuðvegginn sem er lóðréttur og sprungulaus en býður upp á gríðarlega möguleika á erfiðu sportklifri í mjög góðu bergi.

Önnur spönn endar ofan á þessari syllu þar sem er að finna einn bolta. Þaðan tekur við 5 m haft ca 5.8 sem leiðir mann svo aftur inn á sjálfan bergganginn og svo beint upp í 4. stans. Seinasta spönnin er líklega sú strembasta, eða um 5.8 allbrött, en á góðum tókum

Stebbi meitlar bergið.

Ljós.: Jökull Bergmann

í sama frábæra berginu og liggur langleiðina upp á toppinn á bergganginum. Þegar upp er komið er hann einungis um einn metri á breiddina og skagar um 40 m fram í skálina svo það er ekki laust við að maður fái smá fiðring í magann þegar maður lítur í kring um sig. Þrjú sigakkeri eru í leiðinni, það fyrsta rétt um 15 m undir toppnum svo það er ekki nauðsynlegt að klifra með skó og allan útbúnað. Þeir sem vilja stíga fæti á tind Kerlingar, geta klöngrast inn eftir bergganginum og hliðrað síðan út á hrygg sem liggur beint upp á topp, u.þ.b. 50 m hærra en sjálfur berggangurinn. Þessi leið er án efa ein sú fallegasta og skemmtilegasta sem ég hef klifrað, þar blandast saman ánægjan af klifri í frábæru bergi upp augljósa náttúrulega línu á fallegan tind og ekki skemmir útsýnið út Eyjafjörðinn, alla leið til Grímseyjar. En þarna eru eins og áður sagði möguleikar á mörgum fleirum, mjög fallegum leiðum og spennandi væri að eiga við Kerlingareldinn í fullum vetraraðstæðum.

J.B.

Kerling.

Ljós.: Jökull Bergmann

Nafn leiðar: Kerlingareldur
Gráða: 5.5 - 5.8
Lengd: ca 200 m klifrað í 5 mislöngum spönnum
Útbúnaður: Tvær 50 m línur auk venjulegs klettarakks
Fyrst farin: Jökull Bergmann Drangann, Stefán Steinar Smárason, í ágúst 1997

Alpatvistið

eftir Karl Ingólfsson

Við vorum fjórir Íslendingar sem döttuðum undir frönskum hátíðarræðum og myndasýningum á þessari alþjóðlegu fjallamannasamkomu. Undirritaður, Guðmundur Tómasson (Dúllari), Jón Haukur Steingrímsson og Tómas Júlíusson.

Þrátt fyrir málæði og vafasamar mötuneytis-kássur var allur ytri umbúnaður til fyrirmyndar. Allar upplýsingar voru tiltækar, þátttakendur skráðu sig á þær leiðir sem þeim hugnaðist og frakkarnir lofuðu að hafa a.m.k áhyggjur af okkur ef við birtumst ekki aftur á réttum degi. Ísbröltið hófst á þriðja degi með ís-fossaklifri við Agentiere jökulinn. Þar eru margar leiðir sem minna nokkuð á Bakrangann í Köldukinn. Ísbröltið var að því leyti frábrugðið því sem við áttum að venjast að leiðirnar voru á móti suðri og gráðurnar 5+ og 6 þekktum við að heiman sem „feitar fimmtugráður“. Sennilega hafa Frakkarnir aldrei heyrt minnst á Palla Sveins... og íslensku fimmtugráðuna.

Eftir nokkrar skíðaferðir var svo haldið til fjalla.

Jakki er ekki frakki nema síður sé

Jónki og Guðmundur Dúllari lögðu það á sig að norpa (bið-vaka), -svefnpokalausir, næturstund undir norðurvegg Grand Chamos. Sagan segir að Dúllarinn hafi barið sér til hita alla nóttina en Jónki, sem er smávaxinn (án þess þó að vera raunverulegur dvergur), hafi hrotið af list, kyrfilega innvafinn í gamla XL dúnúlpu (lesist skósiður sloppur) af Bo (-Birni Ólafssyni).

Síðla nætur skældust þeir félagar upp að veggnum og þreifðu fyrir sér með öxunum en án mikils árangurs.

Leiðin var nær alveg íslaus. Þeir brutust þó á leiðis upp vegginn í nær ótryggðri örvæntingu. Þegar skímaði varð ljóst að neðstu þrjár spannin var voru alveg íslausar.

„Þá var klifrið orðið það desperate“, að Jónki var steinhættur að bölvu. Þá þótti mér tímabært að snúa við“. – sagði Dúllarinn, alvarlegur á svip, nú nokkrum ölkollum seinna.

Axarsköft á Les Courtes

Stóð upp á efsta palli Grand Montet kláfstöðvarinnar og fylgdist með ofurlofthræddum miðaldra dönskum hjónum sem ríghéldu sér hvort í annað og dásömuðu fjallasýnina. Þau snéru sér að mér og spurðu hvaða fjall væri MtBlanc? – „Netop fjellet som ligner mest til Himmelbjerget!“ sagði ég að bragði á spari skóla-dönskunni. Brölti síðan niður stigana til Tomma sem var sótbölvandi að spenna 130 cm skíðastubba á mjúka nýtisku leðurskó.

Skrykkildið glottir hæðnislega eftir að hafa unnið Dúllarann og Litla Dreka í bumbukeppni.

Ljósm.: Tómas Júlíusson

Í brekkunni niður á Argentier jökulinn rann það upp fyrir okkur af hverju Frakkarnir kölluðu þessa tunnustafi „ski d'áproach“. Þetta voru greinilega ekki „downhill ski“-skíði til að renna sér niður...-ís. Ég sem taldi mig nokkuð góðan stubbaskíðara eftir hetjulegt ferðalagið niður Elbrus um árið, (það var nú reyndar fyrir fall Berlínarmúrsins). En svo rifjaðist það upp fyrir mér, að þegar ég var að skælast niður á söðul Elbrus“ og rýndi í bláan ísinn til að sjá broddaför frá uppferðinni, að ég hafði í raun ekkert þorað þessu. Ég varð bara að ná mér niðri á Jóni Viðari félaga mínum sem hafði nöldrað samfelld í 6 mánuði um fásinnu þá að þvælast með skíði alla leið niður til Kákasus. Það var jú bara til að „minnka“ ágreininginn við Jón að ég tók svona stutt skíði í þá ferð.

Undir brekkunni beið Tómas, frekar þungur á brún. Svo ljómaði hann allt í einu eins og gamall glóðarhaus og sagði „- Ég sem hélt að þú værir svo liðtækur stubbaskíðari?“

Þessu heimspekilega innleggi fylgdi óvenju skakkt glott. Önnur framtönn í efri góm var þverbrotin. Tómas hafði verið að bisa við að ná sundur skinnunum undir leiguskíðin en gengið illa. Trúr sínu lífsmottói, -“að þegar hendurnar duga ekki til, tekur hausinn við“, hafði hann bitið í skinnið og togað á mót með þeim árangri einum að tönnin sat eftir í líminu og er þar sjálfsagt enn.

Með sameiginlegu átaki skildum við skinnin sundur og skíðuðum uppeftir Argentiére jöklinum í skálann í suðurhlíðinni. Eftir stuttan nætursvefn í Argentiére skálanum gengum við norðuryfir jökulinn og kjöguðum upp að bergskrúndinu undir norðurvegg LesCourtes og rýndum upp náttmyrka hlíðina. Einhverveginn leit þetta allt öðruvísi út hér í náviginu en frá skálanum. Við stældum eitthvað um leiðarvalið og að endingu varð ég að viðurkenna að Tómas virtist hafa réttara fyrir sér um legu svissnesku leiðarinnar.

Tómas skældist yfir bergskrúndið og ég fylgdi á eftir, sextíu metrum á eftir, því við klifum á hlaupandi tryggingum. Þetta var auðvelt 75° ísklifur og stöðugt skímaði í austrinu. Ég var svo stálheppinn að Tómas kláraði allar tryggingar skammt fyrir neðan cruxið og ég fékk að leiða þessa hundrað metra sem voru þokkalega krefjandi.....

Ég notaði síðasta glingrið til að setja inn megintryggingu, Tómas tók við að leiða og ég

fylgdi á eftir. Allt var tíðindalaust á norðurvígstöðunum þar til Tómas fór að bjástra við að koma inn síðustu skrúfunni sinni í megintryggingu. Ég stóð í „veggnum“ (þessari endalausú andskotans 75° ísbrekku) og þrátt fyrir að gott væri að „flatfóta“ í liprum leðurskónum fór ég að dunda við að höggva mér syllu til þess að standa á. Að því loknu hjó ég íshamrinum í vegginn og losaði af honum strappann (ég hafði útfært á hamarinn minn úlnliðsstrappa sem hægt var að losa frá skaftinu með lítilli karabínu), var svo eitthvað að dúlla mér við að laga til glingrið í beltinu. Tek síðan hamarinn til að klóra mér í kollinum eða eitthvað svolíðis þegar Tómas argar; -„Kooomaa“.

Ég ber ísöxinni umsvifalaust í vegginn og sveifla síðan hamrinum aftur með hægri hendi... En...nei þetta gat bara ekki verið að gerast... Ég hef þann sið í ísklifri að halda mjög losaralega um sköft ístólanna. Með því móti sparast orka og ég fæ síður naglakul. Það er jú hlutverk strappans að halda öxinni í greipinni. Já helvítis strappinn, -hann sat kyrfilega um úlnliðinn en ég hafði víst gleymt að festa hann aftur við öxina. Það var alveg ólýsanleg tilfinning að vera 500 metra uppi í veggnum og finna öxina smjúga úr lófanum, „ganga sér úr greip“. Ég leit niður og fylgdist með öxinni hvernig hún steiptist út í tómið. Hún náði að snerta einu sinni fyrir ofan cruxið og svo sást hún ekki meir.

Ég stóð á tilhöggnu syllunni minni og vissi ekki mitt rjúkandi ráð.

„Tommi!,- Ég týndi ísöxinni minni!“....

-Þögn, -síðan, „Ha!“

„Ég missti ísöxina mína!“

„Misstirðu ísöxina?“ - þögn - „Hvað ætlarðu að gera í því?“

Ég vissi auðvitað ekkert hvað ég ætlaði að gera í því, nema það virkilega hvarflaði að mér að helst ætti ég skilið að taka af mér hjálminn og berja hinni öxinni þétt í minn heimska haus.

„Kemurðu upp?“?

„Já!“.

Innskot Tómasar:

„Mér þótti mjög miður af missa af svipnum af andliti Karls þegar öxin flaug niður hlíðina. Hann hafði eytt ófáum orðum í að lýsa þessu mikla hugviti sem þetta „laus-strappasystem“ var og það greinilega rótvirkaði“.

Það gekk furðuvel að brölta til Tomma.

Hann horfði á mig, glottandi sínu inngróna Sólheimaglotti, sem í þetta sinn þýddi; - Hvernig gastu klúðrað þessu gamli belgur...

„Helvíti maður!“ -sagði Tómas, „ég keng-beygði blaðið í öxinni minni!“ og veifaði fram-an í mig Píhrönu með blaði sem vísaði amk 20° til vesturs og var að auki snúið. Við horfðum báðir niður vegginn, -þar var ekkert að sjá. Horfðum svo upp, -langt upp. Horfðum síðan hvor á annan og skelltum upp úr. Komum okkur síðan saman um að Courtes væri bara „kollótt skítahrúga!“.

Innskot Tómasar:

Aðstæður okkar og útbúnaður voru hér á allan hátt betri en þegar við, í nóvember, skældumst berhentir, á söndulum og sokka-lausir, upp á Saxa í Tindfjölum, lentum þar á glæra hjarni og björguðum okkur niður í myrkrinu á húslyklunum hans Kalla...

Við ákváðum að halda áfram með þeirri aðferð að forgöngumaður leiddi með einni góðri öxi og „banananum“ hans Tomma, en hinn elti með einni öxi. Á erfiðustu köflunum átti sporgöngumaður þann möguleika á haldi, að hrækja í vopnlausu lófann og láta vettlinginn frjósa fastan við ísinn.....

Þetta gekk í raun og veru ágætlega enda klifrið auðvelt. Aðal erfiðleikarnir voru að tryggja, því ísinn var víða þunnur og bergið laust. Svona norðurleiða ísklifur er annars „skuggalegt“ og napurt. Að baki okkur voru sólgljáandi skíðabrekkur og handan Courtes, Hvítidalur (Valle Blance).

Alvöru „Alpínistar“ klifra svona ís ótryggðir og það gerir þessar leiðir sjálfsgát áhugaverðari. Við Tómas, -nú illa vopnaðir, vildum þó eiga eitthvað inni til forða oss frá feigð.

Við hlökkum til að skíða niður suðurhlíðar Courtes. En í stað „hæfilegs“ sólbráðar-frauðs var hlíðin það mörkin að maður átti til að sökkva þannig að bakpokinn tók niðri. Burðargeta snævarins virtist minnka því dýpra sem stubbarnir sukku. Það var engin önnur leið upp á yfirborðið en að stinga sér kollhnís skáhallt fram úr gryfjunni.

Innskot Tómasar:

Hann var ekki upp á marga fiska skíða-stíllinn hjá mér á leiðinni niður fjandans suðurhlíðina, rassinn út í loftið og ef að maður svo lítið sem hugsaði um að halla sér aftur í klifurskóna þá dúndraðist maður á rassinn með það sama. Ég þrjámaðist því

Tómas í Les Courtes. Ljós.: Karl Ingólfson

niður eins hratt og ég gat, -illu er best af lokið. Það var ekki fyrr en mér varð lítið upp í brekkuna að reiðin breyttist í gleði, því fátt finnst mér eins gaman og að horfa á Karl Ingólfsson kútveltast um á skíðum niður heilu brekkurnar, -og þessi var löng...

Þegar við komum niður á „Íshafið“ -Mer de Glace, var orðið dimmt og að baki okkur glitti í stjörnur yfir „Grant your Asses“ (Grand

Jorasses). Við skemmtum okkur við að rifja upp ósléttar þjóðsögur Leibba af því fjalli.

Yfir okkur gnæfðu nú fjöll á borð við Grand Chamos. Hver nibba og hver skora átti hér nafn og gráðu. Það leitaði á mann að allt hafi verið reynt hérna, allt hafi verið farið, flokkað og gráðað. Nú skildi ég Frakkana sem klifruðu heilt sumar í Ketilsfirði en gáfu ekki upp leiðir og gráður. Sögðu þess í stað að svæðið væri stórkostlegt og allir ættu að fá að upplifa það sem terra incognita – hið óþekkta land.

Í stað tómsins sem við áður höfðum undir iljunum, gein nú hyldýpið til botns fyrstu bjórkollunnar á fyrsta pöbnum í Cham. Hinumegin borðsins sólheimaglotti Tómas og veifaði sænsku bardömunni, – deux biere – tvá øl, – jú víst var helvíti ljúft að vera hérna í Ölpunum. – Skál!

„Kópamaraos“ sveiflan

Ög daginn eftir fórum við á skíði, alvöru tveggja metra löng skíði, og nutum þess að skíða á einu helsta „togsvæði“ Chamonix. Cham er jú helsta „togarapláss“ Alpanna. Þessi útgerð gengur út á að „toga“ skíðamenn upp brekkurnar. Afliinn er ótakmarkaður, – veiðileyfi torsótt og eins og annarsstaðar eru gæftir misjafnar. Það var þó greinileg aflahrota og félagi okkar, sem er það lítill að hann er að heiman vanur miklu stærri víðáttu en við hinir, átti erfitt með að átta sig á öllum hinum skíðamönnum. Við félagar hans létum sem við þekktum ekki þennan stubb, er miðaldra meginlandsbúar kútveltust í brekkunum eftir örstutt kynni þeirra af þelamerkursveiflunni hans Jónka. Jónki neitað hinsvegar alfarið að vera skíðafantur eða hryðjuverkamaður, þó svo að í ferðinni næði hann að brjóta skíði, stafi, nýja skíðaskó, sjálfvirka kaffikönnu og rústa jafnt líkamlegu sem andlegu jafnvægi fjölda skíðamanna.

Við ferðafélagarnir sáu nú mest eftir kaffikönnunni...

Af Skyggnulýsingasamkomum.

Niðri í dal höfðu þátttakendur á Ísfestivalinu tekið til bragðs að skiptast á að halda „skyggnulýsingasamkomur þar sem ferðum og skyggnum var lýst á engilsaxnesku“ til að stytta hverjum öðrum (kvöld) stundir (það kallaði Sig. Nordal „að stytta sér aldur“). Það var ekki laust við að myndasýningar Slóvenanna af alpastíls uppgöngum á norðurhlíðum 7000

og 8000 metra Himalayafjalla hafi á mælikvarða okkar Íslendinganna verið ferðir til einhverrar annarar víddar er biður manna á fjallstindum. En þeir náðu á þessa tinda og voru greinilega til frásagnar og því enn í sömu vídd og við hinir.

Frontier hryggurinn

En lífið er hvorki samfelld þelamerkursveifla né Himalaya rúlletta.

Enn eina ferðina tókum við Jónki og Tommi kláfinn upp á Midi. Bröltum með túristunum niður úr kláfstöðinni og spenntum á okkur leigðar snjóþrúgur! (Dúllarinn hafði ákveðið að dvelja á láglendi og stúdera þar innviði Alþamennningarinnar og jafnvel gera atögu að sænskri tungu!)

Við höfðum skíðað „Hvítadal“ nokkrum sinnum og mundum vel hve aumkunarverðir þeir voru sem þrömmuðu niður þessa 2600 metra háu skíðabrekku á snjóþrúgum. Nú vorum við sjálfir á slíku ferðalagi.

Yfir okkur gnæfðu granítleiðir norðurveggjar Tacul en við Tómas festum ekki hugann við svo háleita hluti. Jónki sá að þetta skíðaleyfi var viðkvæmt mál fyrir okkur Tomma og malaði stöðugt um að „Alvöru alþínismi gengi út á annað en skíðamennsku... – bla bla bla“ og „snjóþrúgur væru geysilega merkilegur búnaður... – bla bla bla“.

Þessu svöruðum við að sjálfsögðu með harðmæltum skætingi og hótunum sum dvergakast. Jónki barði okkur þá að bragði með skíðastaf (þegar vitið þrýtur taka hendurnar við). Þar með var málið útrætt af okkar hálfu, –ekki gátum við verið þekktir að því að því að berja á þessum trítli. Jónki malaði síðan áfram. Við Tommi drógumst aftur úr en heyrðum þó á undan okkur tautið í Jónka, sem af höfuðvagginu að dæma, – lagði ofuráherzlu á orð sín. –“...andsk. helv. fifl,snjóþrúgur, –þrúgandi, –þreyttir, –þverhausar, –þumbarar“! Voru orð sem vindurinn feykta til okkar.

Við sveigðum uppávið og þá létti heldur yfir okkur Tomma, skíðaleyfið varð ekki eins illþolanlegt og á niðurleiðinni. Við bröltum upp á Frontier hrygginn sem er landamærahryggur Ítalíu og Frakklands og teygist allt upp á koll Mt.Maudit. Þar bjuggum við um okkur í yfirbyggðri koju (skála) sem boltuð var utan á klettana Ítalíu megin.

Alpastart

Ég rumskaði fyrstur undir teppahrúgaldinu í kojunni, vakti Jónka og sagði honum að hita vatn. Fór síðan sjálfur út til veðurathugana, sem hljóðuðu upp á myrkur, kulda og trekk. Í myrkrinu bröltum við svo upp og niður eftir miðjum hryggnum. Þegar við fórum að hækka okkur fyrir alvöru var farið að skíma og þá jókst ferðahraðinn, -um stund, -sólin meyrði snjóinn og bráðlega þyngdist færið.

Á „bringusundi“

Innskot „Tomma“

Okkur Jónka greindi á um það hvort klifuraðfarir Kalla minntu frekar á skriðsund eða bringusund þegar hann kjagaði lausasnjóinn á milli klettahaftanna. Við örguðum upp til hans hollráð á borð við: „-Anda frá sér í kafi“ Eftir það sáum við lítið til hans annað en „blástursstrókana“ sem sendu yfir okkur nær samfellda drífu er við klifum samsíða í kjölfarið.

Best var að klifra í hliðum giljanna og sem mest á opnum veggjum og koma ekki nálægt þessum hyl djúpa snjó.

Við vorum með tvöfalda 60m línu, klifum á hlaupandi tryggingum og var töluvert viðnám að draga línuna upp klettana. Jón Haukur streðaði sótbölvandi sínar spannir með þennan ódrátt í togi og argaði að endingu á okkur ferðafélagana;

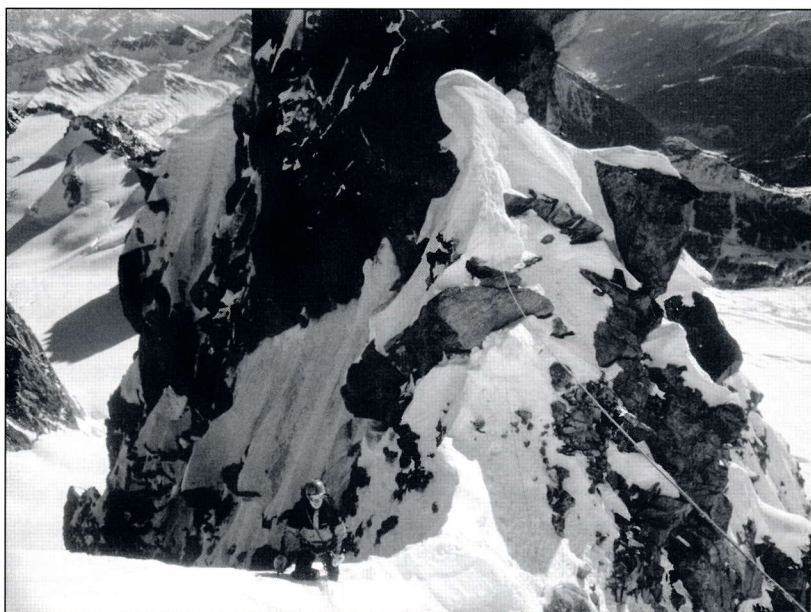
„Hangið ekki í svona línunni helvítis bumbulíusarnir ykkar“.

Við Tommi litum á slakar línurnar sem lágu við fætur okkar. Frá öryggissjónarmiði vorum við komnir fullhátt.

Tómas svaraði um hæl; „Við komumst ekki hraðar, -þú verður bara að draga fastar, titturinn þinn“.

Síðan blöðruðum við Tómas áfram, eins og smástelpur, um okkar háleitu hugðarefni þar til Jónki hafði dregið upp slakann.

Tómas tók við að leiða og Jónki gaf honum eftir línu. Ég beið á syllunni hjá Jónka, virti fyrir mér stórbrotinn landamærafjallgarð Ítalíu og Frakklands, tók myndir og hugleiddi hvað

Jón Haukur í Frontierhryggnum.

Ljós.: Karl Ingólfsson

það gæti verið skemmtilegt að hafa meðferðis hljóðupptökutæki. Ómstriður formælingablús Jónka, þar sem hann aumkaði illt hlutskipti sitt sem dráttarklárs, var eitthvað svo óborganlegur bakgrunnur að þessu einstaka útsýni.

Við bröltum á eftir Tomma. Jónki var óþolinmóður og bölvaði seinangangnum í Tómasi. Ég kom því sakleysislega á framfæri, „að það hafi nú gengið mun betur þegar hann leiddi“. Við þetta sakleysislega innskot náði formælingaspuni Jónka áður óþekktri ljóðrænu og ég hlustaði uppveðraður á þetta helvíska formælingarapp sem frussaðist af vörum Jónka þar sem hann barði sér skaflajárnaður leið upp þrítugan hamarinn. Ja mikið asskoti var hlíðin smart þennan febrúardag.

Við náðum toppnum í þessu fína veðri og þrátt fyrir að Jónki tæki ofurstressaður á rás til að ná kláfnum á Midi (Jónki er víst fastur á sama sumartíma og Vilhjálmur Egilsson alþm. -kláfurinn ekki!) þá fór svo að við gistum allir í besta yfirlæti á nýopnuðu hótelinu í 3500 m hæð á Aguile de Midi.

Ergo, -Midi var ekki á sama sumartíma og Vilhjálmur.

Þessar tvær vikur í Cham voru brátt á enda og höfðu liðið það fljótt að við höfðum greinilega „stytt okkur nokkurn aldur“ með þátttökuinni.

Austurveggur Hvannadalshnjúks

Eftir Harald Örn Ólafsson

I apríl 1997 klifu Haraldur Örn Ólafsson og Guðmundur Eyjólfsson austurvegg Hvannadalshnjúks fyrstir manna. Hér á eftir fer lýsing Haralds Arnar Ólafssonar á ferð þeirra félaga.

Hvannadalshnjúkur, hæsti tindur landsins, hefur mörg andlit. Allir þekkja svip hans úr vestri sem blasir við frá þjóðgarðinum í Skaftafelli. Þessi svipur er landsmönnum kunnur þó ekki væri nema fyrir annað en að þeir gleymi að slökkva á sjónvarpinu í dag-skrárlok og sjá þá svipmynd af því fegursta sem íslensk náttúra hefur upp á að bjóða. En Hvannadalshnjúkur hefur fleiri andlit sem minna eru þekkt, þar á meðal er hin hömrur prýdda austurhlið. Hana fá menn ekki að sjá nema úr lofti eða að þeir standi á Öræfajökli sjálfum. Við höfðum látið okkur dreyma lengi um að klífa þessa bröttustu og glæsilegustu hlið á hæsta tind landsins og nú skyldi láta til skarar skriða.

Klukkan var um tvö aðfararnótt laugardags-

ins 19. apríl þegar við Gummi skriðum hálf sofandi út úr litla tjaldinu okkar sem kúrði undir Virkisjökli í Öræfum. Dalalæðan var svo þétt að ekki sást út úr augum. Við gengum af stað í myrkrinu með höfuðljós og þræddum leiðina upp á Virkisjökulinn. Fljótlega gengum við upp úr dalalæðunni og við okkur blasti Öræfajökull í daufri skímu undir stjörnuþjörtum himni þar sem halastjarnan Halebob skartaði sínu fegursta. Eftir rólegan níu tíma gang vorum við komnir upp á Öræfajökul og mændum á austurvegg Hvannadalshnjúks. Okkur til mikils léttis var enn nokkur ís í veggnum. Það sem verra var að sólin skein á vegginn og stórir ískögglar hrundu stöðugt niður hann allan. Viðá var farið að sjást í bert bergið og við veltum því fyrir okkur hvort við værum of seint á ferðinni. Það hefði verið óðs manns æði að leggja af stað í vegginn á meðan sólin skein í hann svo við tókum upp svefnpoka og dýnur og lögðumst til svefns. Okkur veitti heldur ekki af hvíld eftir að hafa gengið með þungar byrðar upp í tæplega 2000 metra hæð.

Um þrjúleytið um daginn stóðum við upp og gerðum okkur klára. Sólin var komin í vestrið og skuggi hafði færst yfir vegginn. Ís-hrunið var að mestu hætt. Við rýndum á vegginn og veltum því fyrir okkur hvar væri best að leita uppgöngu. Fyrir miðjum veggnum er hryggur og ganga gil upp með honum beggja vegna. Við ákváðum að reyna gilið sem er hægra megin við hrygginn. Fyrst komum við að jaðarsprungunni og hékk efri brúnnin töluvert fram yfir sig. Við urðum sammála um að ég leiddi fyrsta hlutann. Snjórinn var mjúkur svo eina leiðin var að reka sköftin á öxunum á bólakaf. Eftir

Austurhlið Hvannadalshnjúks, leiðin er merkt með punktalínu.
Ljósm.: Haraldur Örn Ólafsson

svolítið brólt var ég kominn yfir sprunguna og upp í brekkuna.

Ég leiddi upp ísbrekkuna, 50 metra af 2. gráðu ísklifri, setti inn ísskrúfu og hélt svo áfram. Við klifruðum samtímis með millitryggingar. Gilið varð þrengra og brattara eftir því sem ofar dró. Ég fór upp lítið íshaft (3. gráðu ísklifur). Stórt ísstykki losnaði skyndilega undan ísöxinni og þaut niður gilið. Ég sá ekki Gumma en vonaði að hann hefði sloppið. Ég var kominn upp að lóðréttum vegg sem var algerlega ókleifur, íslaus en þakinn hrími og frauði. Í skoru þar sem veggurinn og hryggurinn mættust var kertaður brattur ís. Þetta var augljóslega eina leiðin upp og lykilkafli leiðarinnar. Ég setti inn tvær ísskrúfur og tryggði Gumma upp til mín. Hann hafði fengið ísstykkið sem ég hafði sett af stað í aðra höndina og var allur dofinn og máttlaus í henni. Hann harkaði af sér og lagði í ísfossinn en varð fljótt frá að hverfa þar sem höndin var of máttlaus eftir höggið. Ég bölvaði sjálfum mér fyrir óvarkárnina um leið og ég lagði af stað í fossinn. Fyrst klifraði ég upp lítinn stall í góðum ís en þá tók við alveg lóðréttur og kertaður ís. Ég náði að krækja ísöxunum hátt en erfitt var að finna fótfestu. Það var sama hvað ég sparkaði, allt lét undan. Eftir nokkrar leikfimiæfingar náði ég að fikra mig upp kertaðan ísinn sem var yfirhangandi á kafla. Þegar ég var hálfnaður upp náði ég að hvíla mig með því að troða annarri öxlinni inn á milli kerta. Ég setti inn skrúfu þrátt fyrir að hún gerði lítið gagn. Ég hélt áfram og fór ísinn skánandi. Það var mikill léttir að komast upp fyrir þennan erfiðasta kafla sem var af 5. gráðu ísklifri. Þá tók við minna brattur og traustur ís sem lá skáhalt upp til vinstri. Eftir nokkurra metra klifur til viðbótar var ég kominn upp á hrygginn sem gengur niður miðjan vegginn. Ég fór yfir hann og setti þar inn síðustu skrúfuna sem ég átti eftir í traustan ís. Gummi var skælbrosandi þegar hann kom upp til mín enda ljóst að við höfðum komist yfir lykilkaflið í leiðinni. Hann gerði sig klárán og lagði af stað upp síðustu spönnina. Línan gekk hratt út og síðan heyrði ég fagnaðaróp. Ég klifraði á eftir honum þægilega snjóbreyku og eftir stutta stund stóðum við sigri hrósandi á tindri Hvannadalshnjúks. Klukkan var átta um kvöldið og hafði klifrið tekið okkur um fjóra tíma.

Þar sem myrkrið var um það bil að skella á

Halli í lykilkafli leiðarinnar.

Ljósm.: Guðmundur Eyjólfsson

og við þreyttir, ákváðum við að eyða nóttinni fyrir neðan vegginn og ganga niður daginn eftir. Um nóttina skall á leiðinda veður með hvassviðri, þoku og snjókomu. Ég svaf ekki dúr alla nóttina og beið þess að birti af degi. Á meðan svaf Gummi værum svefni eins og honum einum er lagið. Morguninn eftir fikruðum við okkur af stað í þokunni og náðum að finna Dyrhamar. Eftir það var eftirleikurinn auðveldur að þræða sig meðfram Hvannadalshryggnum og niður á láglandið.

Félagsstarf Ísalp

Umsjón: Valgeir Ægir Ingólfsson

Stjórn Alpaklúbbsins. F.v.: Árni Eðvaldsson, Valgeir Ægir Ingólfsson, Karl Ingólfsson, Helgi Borg, Elín Sigurðardóttir og Pálmi Músson, á myndina vantar Guðmund Tómasson.

Dagskrá Ísalp var með nokkru hefðbundnu sniði fyrri hluta þessa árs, síðari hlutann fór svo í gang nýtt námskeiðakerfi. Sem kynnt var rækilega og flestir félagar ættu að hafa séð og heyrt um.

Skíðaferð: Í janúar var farin skíðaferð á Syðstusúlu. Umsjónarmenn voru Karl Ingólfsson og Tómas G. Júlíusson. Þátttakendur voru 7 frá öllum landshlutum. Færði gott og allir sælir.

Ísklifurfestival: Í febrúar var hið mikla ísklifur festival. Ísland heimsóttu margir erlendir klifrarar misþekktir þó. Má helst nefna að klifrað var í Haukadal og á Snæfellsnesi í Búlandshöfða og Mýrarhyrnu. Múlafjalls, Köldukinnar og Glymsgils svæðin voru einnig klifin. Hátíð þessi stóð yfir nánast í 2 vikur og þátttakendur voru þegar best lét um 20-25. Atburður þessi mæltist vel fyrir og stefnan að hann verði haldinn ár hvert. Reynt verður að fá erlenda klifrara einnig til þátttöku.

Klettaklifur námskeið: Sem vera átti í maí féll niður vegna veðurs.

Ísklifurnámskeið var haldið aðra helgina í nóvember samkvæmt hinu nýja skipulagi. Námskeiðið var í höndum Íslenskra fjallaleiðsögumanna í þetta sinn og voru þátttakendur báða dagana hátt í 25 talsins. Leiðbeinendur voru alls 4.

Þó hafði einn leiðbeinenda gleymt því að hann ætlaði að ganga í það heilaga þá á laugardegi. Leistist það farsælega og fundu nemendur ekkert fyrir því, fenginn var annar sem mundi hvert hann átti að fara og hvað hann átti að gera.

Klifrað var í Múlafjalli og var veður og aðstæður góðar, líka við hina heilögu athöfn.

Hnappavellir voru vel nýttir þetta sumar og fer umferð stöðugt vaxandi um þetta svæði og áhugi manna á klettasprangi verður meiri ár eftir ár. Auk þess að ónáða fugla við hreiðurgerð er Salthöfðahlaupið orðið einn af stærri viðburðum sumarsins og náttúrulega hin geysi fjölbæfu og hugmyndaríku matreiðslunámskeið þar sem grjón eru ýmist lítið soðin eða mikið soðin.

Hafa þessir menn aldrei heyrt talað um grjónavín?

Það er víst sjaldan of mikið hamrað á að fólk gangi vel um og noti þartil gerða húsbyggingu til útlosunar mismeltra grjóna og þar tilgerðra eyðublaða. Sem sagt „kúkin í kamarinn“.

Einnig á fólk ekki að láta sér bregða eða verða misboðið þótt lágmarksgjalds verði krafist af gestum sem rennur til framkvæmda á staðnum. Boltar og viðhald.

Haustfagnaður. Fór fram í nóvember og sungið og hlegið hátt og hent að mörgu gaman, varð vart við 2000 vandann á staðnum því raftæki tóku upp á því að springa en allt endaði vel.

Bratti.

Var nýttur ágætlega af ýmsum aðilum en þeim sem nýttu þótti (sumum) ekki gjaldskráin nógu sanngjörn og gerðu nóttum sínum ekki skil. Hafa formaður og umsjónarmaður skála nú hafið særinger til ofsóknar öllum þeim er ekki stóðu skil því eitt er víst að nóg er af öndum og vættum er hjálpa Ísalp.

Jón hinn stimamjúki lagði hönd á hamar og húsið og gerði það vistlegra, Karl formaður bar lofttegundir sér í yðrum og kútum á hvítfaki sínum til notkunar við kyndingu og telst nú allt undir blessun.

Tindfjöll:

Voru líka vel nýtt en hafa færri borgað en vera skyldi en þar ríkir Guttormur þó ekki faðir Hjörleifs, getur verið ansi harður í horn að taka. Svo félagar sem aðrir ættu ekki vanmeta styrk þess ókunna, skálinn er við nokk góða heilsu og var gerð góð og hugvitssamleg viðgerð á útihurð. Er talið að ekki hefði hópur verkfræðinga gert betur. Greiðum gjöldin höfum hreinan skjöldinn.

Umsjón: Björn Baldursson, Guðmundur Jóhannsson, Tómas G. Júlíusson og Þorvaldur Þórsson.

Í þessum fréttapistli er fjallað um það markverðasta sem gerðist í fjallamennsku frá apríl 1997 til september 1998, ytra og hér heima. Það sem helst bar til tíðinda á þessu tímabili er ferð þremmenninganna á Suðurskautið, fyrsti stórveggjaleiðangur íslendinga á erlenda grundu og vel heppnaður leiðangur á hið viðfræga fjall Ama Dablam í Himalaya. Þá ber einnig að nefna kvennaleiðangur yfir Grænlandsjökul, enn einn kópískur leiðangur á Mount McKinlay og fjölmargir alpatúrar sem ekki verða allir tilgreindir í pistlinum. Mjög mikil gróska er nú í ísklifrinu og má segja að góður árangur Guðmundar Helga Christensen og koma Jeff Lowe til landsins ásamt fleiri þekktum erlendum klifurum hafi virkað sem vítamínssprautu á þá sem ísklifrið stunda hér. Óhætt er að fullyrða að aldrei hafa fleiri leiðir verið frumfarnar á einu tímabili til þessa og flestar þeirra eru á áður óþekktum klifursvæðum og meira að segja er fimmtugráðumúrinn loks rofinn! Eins má segja að með tilkomu klifurmiðstöðvarinnar Vektors hafi aðstaða til æfinga klettaklifurs gjörbreytt og því hefur efnilegum klettaklifurum fjölgað til muna. Munum svo að nýjar leiðir, bæði í ís og í klettum er hægt að skrá á heimasíðu Ísalp. Það auðveldar starf fréttapistilsmanna til muna ef það er gert.

Fjallamennska

Útlönd

Suðurskautslandið

Þeir Ingþór Bjarnason, Haraldur Örn Ólafsson og Ólafur Örn Haraldsson unnu það mikla þrekvirki að ganga á skiðum á Suðurlandspólinn, fyrstir íslendinga. Eftir um 50 daga göngu komust þeir á Suðurlandspólinn, að morgni nýársdags 1998. Þá höfðu þeir lagt að baki um 1.100 km göngu frá Patriot Hills búðunum á Ronne íshellunni. Nánar um þennan mikla leiðangur í grein Haraldar í blaðinu.

Himalaya

Júlíus Gunnarsson, Simon Halldórsson, Örvar Þorgeirsson, Valgarður Sæmundsson og Árni Eðvaldsson klifu Ama Dablam (6856 m.) í Himalaya 20 október 1998. Með þeim í för voru Pálmi Másson og Sveinn Þór Þorsteinsson, sérlegir tjaldbúða- og jakuxahirðar.

Sjá allt um þá ferð í grein Árna Eðvaldssonar í blaðinu.

Grænland

Í mars fóru þeir Guðmundur og Þorsteinn Hannessynir og Jón Viðar Sigurðsson í gönguskiðferð á vestanverðu Grænlandi. Ætlunin var að ganga frá Ilulissat til Uummannaq. Sjórinn við Ilulissat reyndist hins vegar íslaus og því ófært að ganga þaðan. Því flutti þremmenningana til þorpsins Qeqertaq þar sem skiðagangan hófst. Leiðin lá um norðanverðan Diskó-flóa og síðan yfir Nuussuaq-skagann. Komið var niður í botn Uummannaq-fjarðar og þaðan haldið til þorpsins Ikerasak og áfram til Uummannaq. Eftir nokkrar dagsferðir út á ísinn við Uummannaq var haldið heim. Þeir félagar fengu afsýrnu gott veður eins og gjarnan er á þessum slóðum og skiðafæri var oftast mjög hagstætt. Alls voru gengnir um 230 km á skiðum. Nánar um ferðina í blaðinu.

Jón Viðar Sigurðsson

Vorið 1998 fóru þær Anna María Geirsdóttir, Þórey Gylfadóttir, María Dögg Hjörleifsdóttir og Dagný Indriðadóttir ásamt Einari

Guy Lacelle neðan við Svellagjá.

Ljós.: Páll Sveinsson

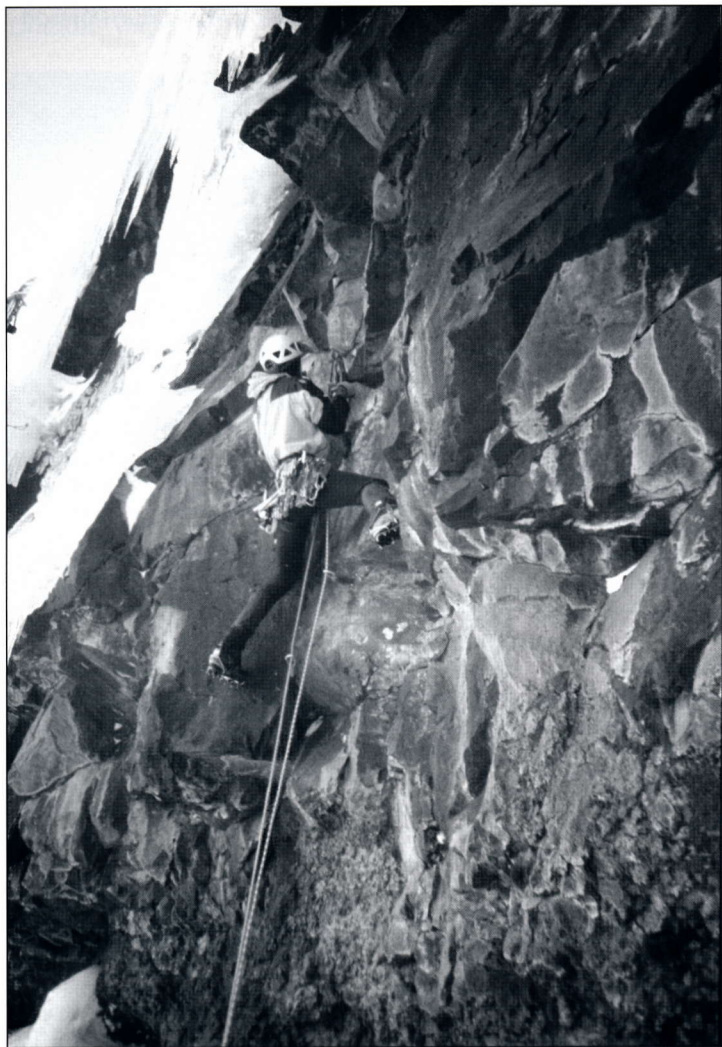
Torfa Finnssyni þvert yfir Grænlandsjökul. Ferðin yfir jökulinn hófst 26. maí frá Hahnjökli í botni Sermilik fjarðar á Austur Grænlandi. Leiðin yfir jökulinn er um 440 km og endar hún fyrir botni Kangerlussuaqfjarðar á vesturströndinni. Gengu þær stöllur frá 10 km og upp í 60 km á dag eftir veðri og vindum og voru þær 26 daga á göngu og þar af tvo daga ofan af jökli og niður til byggða.

Alaska

Styrmir Steingrímsson, Atli Þór Þorgeirsson, Mattías Sigurðsson, Hörður Sigurðsson og Haukur Grönlí reyndu við West Buttres á Mount McKinlay (6194 m.) í Alaska í maí 1998. Styrmir og Mattíasi tókt að ljúka við leiðina.

Rússland

Í júlímánuði héldu tveir félagar úr Hjálparsvetit skáta í Kópavogi, þeir Pétur Aðalsteinsson og Sigurður Sigurðsson til Tien Shan

Í Múlafjalli.

fjallgarðsins í Mið-Asíu. Þar ætl-uðu þeir að gera tilraun til þess að klifa fjallið Mramornaya Stena (Marmaravegginn) sem er 6.414 metra hár tindur í hjarta fjallgarðs-ins á landamærum Kazakstan og Kína.

Pétur og Sigurður keyptu sig inn í breskan leiðangur frá Himalayan Kingdom Expedition og voru leið-angursmenn alls tólf, auk rúss-neskra leiðsögumanna og burðar-manna. Leiðangurinn fékk að kenna á þeirri erfiðu veðráttu sem þykir einkenna þetta fjallasvæði en það er umtalsvert norðar en Himalayafjöll og klifurvertiðin

Úr safni Guðmundar Helga

mjög stutt eða tæpir tveir mánuðir ár hvert.

Ætlunin hafði verið að setja upp þrjár búðir á fjallinu, auk aðal-búða, en leiðangurinn kleif hæst um 300 metra upp fyrir aðrar búðir eða í um 5.300 metra hæð og náði aldrei þriðju búðum sök-um veðurs og mikillar snjóflóða-hættu. Ferðin var lærdómsrík og skemmtileg og eru íslenskir fjalla-menn eindregið hvattir til þess að kynna sér frekari möguleika í fjall-göngum þarna austur frá. Þessi leiðangur hafði einungis um tvær vikur til stefnu, sem er einfaldlega allt of stuttur tími og þeim er hug

hafa á að fara til Tien Shan er bent á að ætla sér rúman tíma þar sem veðurfar er rýsjótt. Svæðið er gríðarlega tilkomumikið og býður upp á mikla og fjölbreytta mögu-leika.

Pétur Aðalsteinsson

Alpar

Hákon Ásgrímsson, Helgi Borg Jóhannsson, Kristján Guðni Bjarnason og Óskar Dýrmundur Ólafsson dvöldu 8 daga í Chamonix á miðju sumri. Á milli kráar-ferða gengu þeir félagar á fjöll. Hákon, Kristján og Óskar gengu á Aiguille d'Argentiere (3902 m) eft-ir South-West Flank leiðinni (PD-950 m).

Helgi og Kristján fóru Couloir leiðina (AD 450 m) á sama fjall. Þeir sömu klifu síðar Pyramide d'Argentiere (V 200 m) og Cosmiques Spur (D 120 m) í suð-urhlíðum Midi. Að lokum þrömm-uðu Hákon, Helgi og Kristján Tra-versuna á Mont Blanc.

Helgi Borg

Alþjóðlegt vetrarmót fjalla-manna var haldið í Chamonix í febrúar 1998. Guðmundur Tómas-son, Jón Haukur Steingrímsson, Karl Ingólfsson og Tómas G. Júlí-sson héldu utan. Til allrar ham-ingju var formleg dagskrá í lág-marki því hún fór mestöll fram á frönsku sem enginn þeirra kundi tæk á.

Þó voru nokkrir mjög áhuga-verðir fyrirlestrar frá ófrönskum Himalaya- og Antartikuleiðöng-um. Þeir fjórir klifruðu Chere cou-loir, 350 m leið í norðurhlíðum Mt blanc du Tacul af gráðu D. Karl og Tómas klifruðu Sviss route á Les Courtes, 800 m löng norðurleið gráða TD-. Jón Haukur og Guð-mundur reyndu við Grand Charm-os en urðu frá að hverfa vegna ís-leysis og stöðugs ofanfjúks. Einnig klifruðu þeir fjórir nokkra þriggja spanna ísfossa við Argentiere jökulinn. Jón, Karl og Tómas fóru síðan í lok ferðar Frontiere hrygg-inn sem er 800 m langur, gráðað-ur D. Hryggurinn liggur á landa-mærum Ítalíu og Frakklands og

teygist allt upp á koll Mt. Maudit. Meira um þessa ferð í grein Kars Ingólfssonar í blaðinu.

Jökull Bergmann, sem dvalið hefur í ölpunum, klifraði Albinoni Gabarou ásamt japönskum félaga sínum, Yuji Massaetta, sem er eins og nafnið gefur til kynna mikill massi. Leiðin er utan í Mont Blanc de Tacul og er TD 500 m 4.gr. í ís. Einnig klifraði hann meira í ís, vítt og breitt um Froskaland og í klettum í Frakklandi og á Spáni.

Ísklifur veturinn 1997 - 1998.

Jeff Lowe á Íslandi

Í febrúar 1998 kom ísklifurgúrinn Jeff Lowe til landsins í tilefni 20 ára afmæli Alpaklúbsins. Honum var boðið til landsins og hélt hann hér tvær bráðskemmtilegar myndasýningar og var húsfyllir í bæði skiptin. Á sama tíma kom til landsins einn af klifurfélögum Guðmundar Helga Christensen sem heitir Guy Lacalle. Einnig voru hér á landi á vegum North Face fyrirtækisins tveir heimsþekktir klifrarar, þau Jay Smith og Kitty Kalhoun. Koma Jeff Lowe til landsins vakti talsverða athygli enda kappinn lifandi goðsaga í margra augum. Fullyrða má að Jeff Lowe sé helsti hugmyndafræðingur og áhrifavaldur í nútíma ísklifri eins og það þekktist í dag. Ákveðið hafði verið að halda Ísklifurmót að hætti Colorado manna og var ákveðið að kanna nýtt ísklifursvæði sem Guðmundur Helgi Christensen hafði uppgötv-að árinu áður. Þetta var Haukadalur í Dalasýslu og er óhætt að segja að þetta svæði stóð fyllilega fyrir sínu varðandi fjölbreytileika og fjölda leiða.

Parna voru mættir allir útlendu klifrararnir ásamt fjölda íslenskra klifrara. Klifrað var í tvo daga í Haukadalnum og voru alls 15 leiðir frumfarnar. Næstu tvo daga færði hópurinn sig út á utanvert Snæfellsnes og bættust þá fleiri íslenskir klifrarar í hópinn. Fyrri daginn var klifrað utan í Búlands-

höfða, milli Ólafsvíkur og Grundarfjarðar. Á sunnudeginum var klifrað í Mýrarhyrnunni austanverðri og býður hún upp á margar stórskemmtilegar klifurleiðir. Seinustu tvo dagana voru frumfarnar alls 13 leiðir. Í Mýrarhyrnunni var farin erfiðasta ómixaða ísklifurleið sem farin hefur verið. Þetta er leiðin Wake up call gráða 6+) sem Guðmundur Helgi Christensen og Páll Sveinsson fóru en á eftir þeim komu Jeff Lowe og Guy Lacalle. Það var samdóma álit manna að þessi ísklifurhátíð hefði tekist með miklum ágætum og ákveðið að gera þetta að árvissum atburði hjá Íslenska Alpaklúbbnum. Jeff Lowe lét vel af aðstæðum hér á Íslandi og sagði að við Íslendingar lægjum á miklum gersemum sem fælist í ótrúlegum fjölda af óklifruðum ísleiðum af öllum erfiðleikagráðum. Jeff Lowe sagðist vera meira en til í að koma aftur til Íslands sem fyrst og hafa þá meiri tíma til að sjá landið.

Erfiðustu ísleiðir heims?

Mars. Guðmundur Helgi Christensen, Will Gadd og Kim Csizmazia komu til Íslands til að klifra og í för með þeim voru tveir myndatökumenn. Hugmyndin var að filma klifur á heimsins erfiðustu ísklifurleið. Hópurinn var hér í tvær vikur og klifruðu mest í Haukadal í Dalasýslu. Klifraðar voru mjög margar og erfiðar ísklifurleiðir. Þar á meðal Helgi's Thumb sem er raunverulega Bæjarfossahliðrunin kláruð upp á brún, gráða M8+ og 240 mín. sem Kim leiddi sem Will Gadd fullyrðir að sé erfiðasta ísklifurleið sem kona hefur frumfarið til þessa eða M7. Eftir mikinn barning og basl tókst Will Gadd að klára súper leiðina Brennivín sem hann neitaði að gráða en sagði að væri lang erfiðasta leið sem hann hafi nokkurn tímann klifrað þannig að gráðan samkvæmt því er að minnsta kosti M9+.

Ísklifurkeppni

Guðmundur Helgi Christensen tók þátt í Artic Wolf iceclimbing

festival, invetasion icecraft í Ouray í Bandaríkjunum í janúar 1998. Hann lenti í öðru sæti í ísklifrinu en í því fjórða í mixaða klifrinu. Samtals lenti hann í öðru sæti.

Vestfirðir

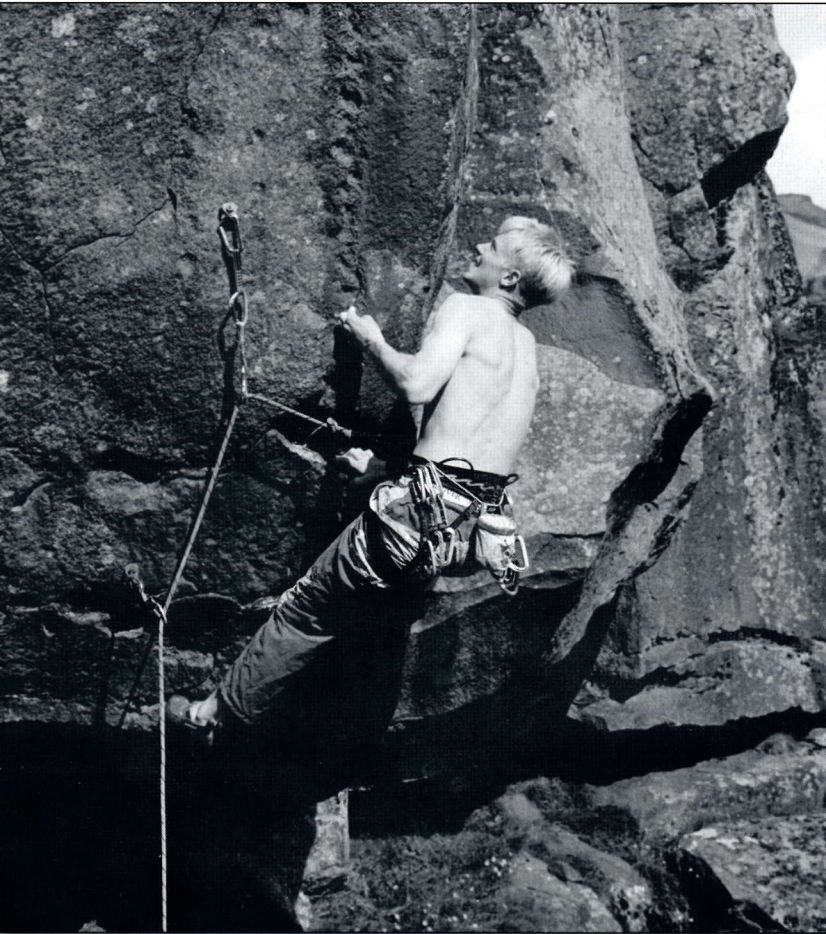
Naustahvilft

11. janúar voru Ísfirðingarnir Rúnar Óli Karlsson, Hlynur Guðmundsson og Eiríkur Gíslason í leit að ísfosum. Þeir fóru upp í svokallaða Naustahvilft sem er skálin fyrir ofan flugvöll þeirra Ísfirðinga og fóru eina leið sunnan megin í hvíltinni og var hún 3 spannrir og gráðaðist 4 - 4+. Leiðina nefndu þeir Stjörnuhrap.

Jeff Lowe í Haukadal.

Ljós.: Páll Sveinsson

Rafn í leiðinni Tívoli á Hnappavöllum. Ljós.: Arnar Þór Emilsson

Snæfellsnes

Haukadalur

Fjöl margar nýjar leiðir voru klifraðar í Haukadal síðasta tímabil. Þær eru allar tíundaðar í nýja leiðarvísunum í blaðinu.

Álftafjörður

Vestan í Álftafirðinum er Úlfarsfell. Þar fyrir ofan Þjóðveginn er mjög áberandi stórt gil. Sunnan megin við gilið var farin ný leið. Hún er ein spönn um 40 m og er gráðan 4.-4+. FF: Kim Csizmazia og Will Gadd og nefndu þeir leiðina Wish I had a penis.

Mýrarhyrna

Austurhlíð Mýrarhyrnu við Grundarfjörð. Í þessari hlíð eru

margar óklifraðar leiðir. Þegar gengið er upp með Kirkjufellsá að Mýrarhyrnu ber mest á áberandi gili í klettabelti í hlíðinni sem hefur að geyma tvær áberandi ísleiðir sem liggja eins og stafurinn V. Þar eru leiðir 1 og 2. Þegar gengið er til suðurs frá þessu gili sést upp í þröngt gil en þar uppi er leið nr. 3. Enn sunnar við þetta gil liggja tvær stöllóttar leiðir alveg upp á brún, leiðir 4 og 5. Þegar gengið er lengra suður eftir hlíðinni kemur mikið og langt íspil þar sem möguleiki er á mörgum leiðum en ein leið var farin nýrst í þilinu, leið nr. 6. Allar leiðirnar voru klifraðar 15. febrúar 1998.

1. Comeback gráða 5-. Leiðin

er hægra megin í giliinu. Fyrri spönnin er 4. gráða en sú seinni er kerti sem er 45 metrar og leiðin í heildina 90 metrar. FF: Árni Eðvaldsson, Júlíus Gunnarsson og Símon Halldórsson.

2. Abdominal gráða 5. lengd 90 m. Mjög falleg og brött klifurleið sem er talsvert erfiðari en hún virðist vera neðan frá séð. Hún liggur til vinstri í giliinu. FF: Ingólfur Ólafsson, Styrmir Steingrims-son og Rúnar Óli Karlsson.

3. Wakeup call gráða 6+. Þessi leið er leiðin inni í þrönga giliinu. Leiðin byrjar á 3. gráðu ís um tvær spennir og síðan upp lóðréttan kafla og endar í þaki sem hlíðra þarf undir og út á 15 m langt fríhangandi kerti. Lengd: fjórar spennir. FF: Guðmundur Helgi og Páll Sveinsson.

4. Kerling 4+ , lengd 5 spennir. Leiðin liggur rétt sunnan megin við þrönga gilið. Kerling byrjar á einni spönn af 3. gráðu ís og síðan 4 spönnum af stöllum sem eru frá 10 m upp í 40 m háir. Síga verður niður þar sem önnur leið er ekki fær. FF: Þorvaldur Þórsson og Helgi Borg.

5. Christian IX. gráða 4+, 5 spennir. Leiðin liggur um 30 m sunnanmegin við Kerlingu og svipar mjög til hennar. FF: Örvar Þorgeirsson og Pálmi Másson.

6. Golíat: gráða 4. lengd 2 spennir. Þessi leið er sú sem er lengst til suðurs og er hægra megin í íspilinu. Leiðin liggur upp um 60 m brattan ískafla og síðan upp snjógil. Hún endar á 12-15m löngu lóðréttu kerti. Gengið var niður suður af fjallinu. FF: Davíð (HSSG) og Einar Sigurðsson.

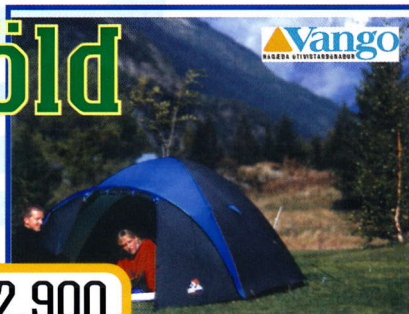
Búlandshöfði

Ofan Látravíkur, vestan við bæinn Höfðakot eru nokkrar ísleiðir.

Þar er áberandi foss með höfða fyrir ofan og í klettabelti fyrir vestan fossinn voru farnar 5 nýjar leiðir.

frábær fermingartilboð

tjöld

12.900

SAVANNA 350

4 manna kúltjald m/fortjaldi.
Stórt og rúmgott. Þyngd 4.4 kg.

12.900

SAHARA 250

Flott 2-3 manna kúltjald
m/fortjaldi. Þrír fiberbogar.
Mjög stöðugt. 5.1 kg.

svefnpokar

5.800

JURA 350

-5°C. Góður í sumarútileguna.
Fylling: silicon-hollowfiber.
Svartur/orange að innan. 1.6 kg.

bakpokar

3.600

ODYSSEY 35 L.

Bakpoki fyrir dagsferðir.
Ýmsir litir. 4 utanávasar.
Bólstrað bak.

- toppurinn í útivist
EVEREST
SKEIFUNNI 6 • Sími 533 4450

SEGLAGERÐIN
ÆGIR

EYJARSLÓÐ 7 • Sími 511 2200

*Jahh_ hún klifrar eins og karl-
maður, Magnea Magnúsdóttir
Múlafjalli.*

Ljós m.: Hildur Nilsen

1. Doringull gráða 5. lengd 50 m. Fyrsta leið rétt vestan megin við fossinn. Leiðin liggur upp lóðrétt þil um 10-12 m og síðan upp um 20 m af 3. gráðu brölti. Þar tekur við 10-12 m kerti og síðan sylla. Fyrir ofan sylluna er íspak, (regnhlíf) og svo annað þak þar fyrir ofan. Þegar þetta þak var klifrað fór Páll í gegnum þröngt gat og upp á brún. FF: Páll Sveinsson, Þorvaldur Þórsson og Helgi Borg Jóhannsson í febrúar 1998.

2. Alien Muffin gráða 4. lengd 40 m. Þessi leið er um 20 m vest-

an megin við Doringul. Leiðin liggur upp þunnan ís 10 m og endar í smá ísskoru sem liggur alla leið upp á brún. FF: Guy Lacalle og Guðmundur Helgi Ch. Febrúar 1998

3. Túðan gráða 3+. -4. lengd 30 m: Leið sem er í næsta smágili vestan megin við Alien Muffin. FF: Simon Halldórsson og Örvar Þorgeirsson, febrúar 1998.

4. Sigurjón digri gráða 3+. 4-. Lengd 12 m. Þessi leið er 50 m vestan megin við Túðuna og er alveg lóðrétt kerti. FF: Rúnar Óli og Einar Sigurðsson, febrúar 1998.

5. Holan gráða 4-4+, lengd 35 m. Þessi leið er lengst til hægri séð neðan frá. Hún liggur inni í eins konar gili eða kvos. FF: Guðmundur Helgi Christensen, Sigursteinn Baldursson og Guðmundur Eyjólfsson, febrúar 1998.

Nábítur. gráða M4, lengd 2 spannr, er alveg nyrst í Búlands-höfðanum fyrir vestan Búlandsgil, uppi í miðju dökku klettabelti. Ís er í neðri hlutanum en síðustu 20 metrarnir voru íslausir. FF: Mattías Sigurðsson og Atli Þór Þorgeirsson, febrúar 1998.

Múldýrið gráða 4-4+, lengd 35m, er vestan megin í Búlands-höfðanum og er þetta áberandi lóðréttur foss eða kerti með regnhlífum og smá hengju á brúninni. FF: Styrmir Steingrímsson og Ingólfur Ólafsson, febrúar 1998.

Rauðskriðugil

Rauðskriðugil er á norðanverðu Snæfellsnesi, suður af Búlands-höfða sem er á milli Grundarfjarðar og Ólafsvíkur. Aðeins um 20 mínútna gangur úr bíl og að gílinu. Þar var ein leið farin: Gunnars Majonnes gráða 4. 30-40 m ísleið sem er innst inni í gílinu fyrir miðju. FF: Hallgrímur Örn Arngrímsson, Guðmundur Óli Gunnarsson, Rafn og Arnar Þór Emilssynir í febrúar 1998.

Fossakinnar

Guðmundur Óli Guðmundsson, Jón Heiðar Andrésson, Ármann Þór Emilsson og Rafn Emilsson fóru nýja leið í Fossakinnum skammt norðan við Rauðskriðugil. Ísfossinn er 60-70 m og 3. gráða. Eftir fyrri spönnina er hliðrað til hægri nokkra metra og haldið svo upp. Leiðina, sem þeir fóru 24. janúar 1998, nefndu þeir Fjórir filar.

Suðvesturland

Glymsgil

19. janúar klifruðu Ívar Finnbogason og Rúnar Óli Karlsson nýja leið í Glymsgili. Leiðin er í þröngu gili skammt fyrir neðan leið nr. 19 í leiðarvísinum. Leiðin byrjar á stuttu íshafti 6-7 m og þaðan upp flata inn að öðru 30 m hafti og er hún af 3-4 gráðu og heitir Jónas í hvalnum.

28. febrúar klifruðu Manu Ibarra og Christophe Moulin nýtt afbrigði af Glym. Leiðin er alveg innst inni í kvosinni rétt vinstra megin við Glym sjálfan. Þetta voru rúmlega fjórar spannr og er gráða 5+ að sögn Christophe Moulin. Leiðin hlaut nafnið Sacrifice vegna þess að Manu missti af sér hjálminn í annari spönn og öxi eins klifrara sem stóð á brúninni endaði einnig í gilbotninum.

Múlafjall

11. febrúar. Guðmundur Helgi Christensen fór línu milli Ístes og Pabbaleiðar sem Jeff Lowe fylgdi á eftir og er þetta M7 leið sem var erfiðasta mixaða ísleið sem farin hafði verið til þessa á Íslandi.

Kjós

Nafnið Áslákur hlaut ný leið í Grenihlíð í Kjósarskarði í Hvalfirði. Leiðin er í nokkuð áberandi gili skammt norðan við leiðir 40 og 41 í leiðarvísi Ísalp. Áslákur er gráða 4- og um 40m löng. Þeir Ólafur Ragnar Helgason, Björn Brynjúlfsson og Guðmundur Arnar Ástvaldsson klifruðu leiðina fyrstir í febrúar 1998 og skal það fylgja með að leiðinni er ekki lokið

Super Couloir

Það var eina af þessum ágætu djamm- og drykkjuhelgum í Cham sem ég hitti Svía nokkurn sem var búinn að vera 9 vetrarvertíðir í Cham en hafði aldrei klifrað þessa ágætu leið og hófust þarna miklar rökræður um erfiðleika hennar þar sem ég bókstaflega missti það út úr mér að hann væri nú ljóta kellingin að hafa ekki þorað í þetta allan þennan tíma. (Þegar þarna er komið sögu, er hann svona um það bil að fara berja mig í hausinn með barstól). Svo náttúrulega glopraði ég því út úr mér að ég skildi nú bara röлта þarna upp næstu helgi og láta hann svo vita hvort hans auma velferðarrassi væri óhætt að kíkja á þetta.

En þetta var nú bara fyllirísrófl sem gleymdist í bili en næsta föstudag fór þetta nú eitthvað að rifjast upp fyrir mér svo ég hringdi í Grego félagi og í einhverju brieri hentum við draslinu inn í bíl og brunuðum til Chamo og náðum í seinasta kláf upp á Midi og renndum okkur undir leiðina og tjölduðum. Þá fyrst skildi ég af hverju það er betra að halda kjafti þegar maður er fullur að dissu Svía.

Þetta leit allavega út fyrir að vera stórt, langt og erfitt. Við lögðum svo í hann um klukkan sjö morguninn eftir, mjög léttir, því við höfðum nákvæmlega engan áhuga á því að dvelja lengur en við þyrftum í leiðinni.

Fyrstu tvær spanirnir eru hreinir klettur, 5.7 og 5.9, sem tók all verulega á í öllu vetrarreyfinu. Svo henti það skemmtilega slys að þegar ég átti aðeins nokkra metra ófarna í seinni spönninni, heyrði ég skrítið málmhljóð og þegar ég leit á milli lappanna á mér, var það fyrsta sem ég sá ekki litli vinurinn, heldur allar ísskrúfurnar í knippi í frjálsu falli á leið til jarðar. Nú voru góð ráð dýr, við vor-

um með eina gamla stálskrúfu eftir og 400 metra 3.-5. gráðu ísklifur framundan. Gregó var nú bara svalur eins og venjulega og vildi halda áfram en ég tók það ekki í mál því þó ég sé steiktur í hausnum er ég ekki alveg djúpsteiktur. Ég ákvað þá að síga þessar tvær spanir niður á einfaldri línu og sjá hvort ég fyndi ekki helvítis skrúfurnar sem var svona álíka líklegt og að Karl Ingólfsson sæist á snjóbretti í Bláfjöllum, þar sem undir leiðinni er mjög brött brekka og svo svakalegt sprungugímald.

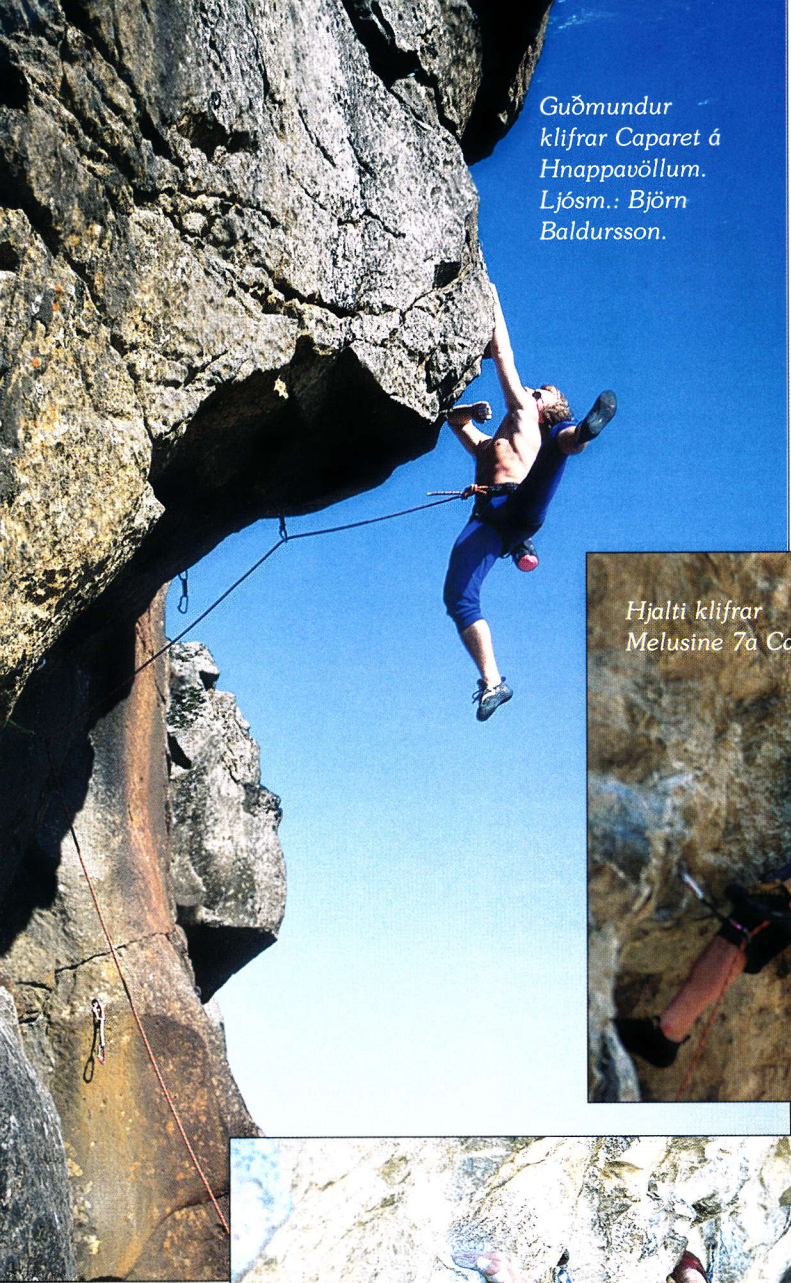
En viti menn, það fyrsta sem ég rekst á eru skrúfurnar í botninum á stærðarinnar gíg í snjónum. Það hefði líklega ekki verið gott að fá þær í hausinn. En nú hófst aftur sama puðið upp fyrstu tvær spanirnir. Sem voru nú líkamlega þær mest krefjandi í leiðinni þannig að maður var þokkalega þúnteraður þegar upp var komið.

En við höldum galvaskir áfram upp sjálfan megin Couloirinn sem er mjög skemmtilegt ísklifur, 3.-5. gráðu í mispykkum ís upp í um 400 m af leiðinni, þar er svo sjálft íscruxið sem er 5. gráðu spönn, smá yfirhangandi en í frábærum ís sem Gregó átti ekki í miklum vandræðum með. Þegar þarna upp er komið er nú algengast að menn sígi aftur niður og renni sér til Cham, fái sér bjór og segi hetjusögur úr Super Couloir. Þessir ágætu einstaklingar virðast bara gleyma því að þó að sjálft ísklifrið sé búið, eru ennþá 400 m eftir upp á topp í sannkölluðu horror mixklifri í handónýtum klettum og morknum ís

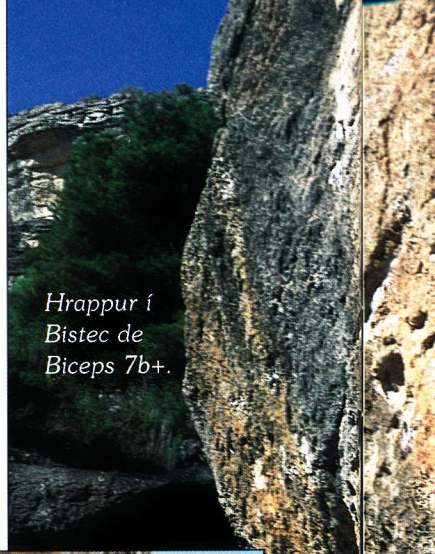
þar sem nánast engar tryggingar halda svo mikið sem þyngdinni á línunni. Þess vegna urðum við náttúrulega að halda áfram upp. Það var satt best að segja tiltölulega mikil spennan í sálartetrinu þessa 400 m, við klifruðum saman í línu en þó án þess að setja inn tryggingar því við erum nú einu sinni svo góðir vinir að við gátum ekki hugsað okkur að skilja hinn eftir í leiðinni ef annar skyldi nú ákveða að taka fljótlegustu leiðina niður. Það voru tiltölulega þreyttir einstaklingar sem náðu toppnum á Mont Blanc de Tacul í seinustu geislum sólar þennan góðviðrisdag í febrúar en gleðin gríðarleg, þó kannski sérstaklega yfir því að geta haldið áfram að atast í helvítis Svínum.

Jökull Bergmann

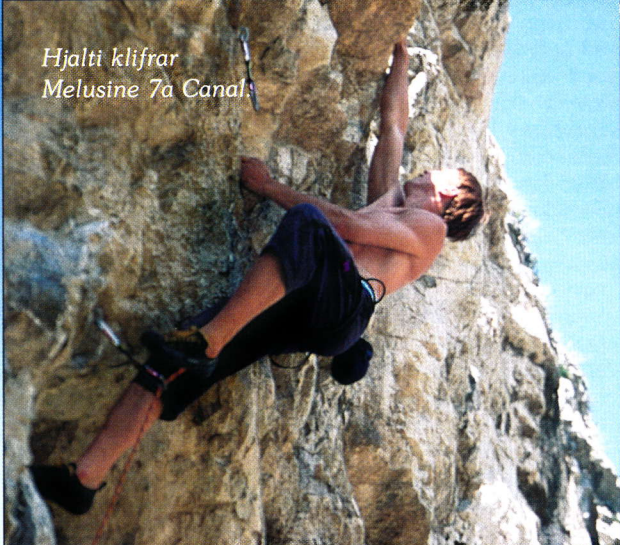

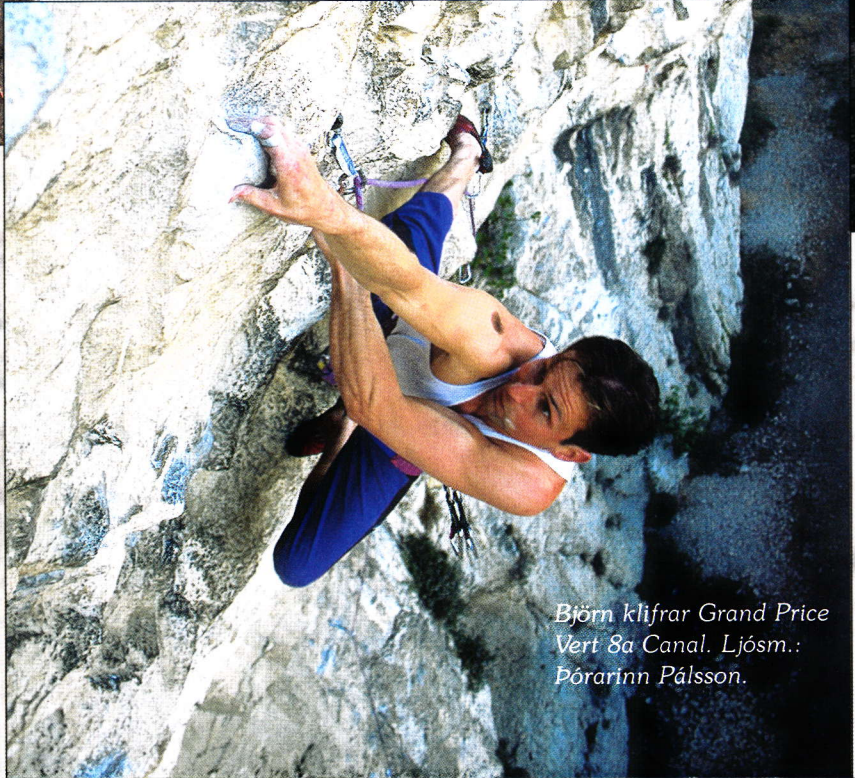
Guðmundur
klifrar Caparet á
Hnappavöllum.
Ljósma.: Björn
Baldursson.

Hrappur í
Bistec de
Biceps 7b+.

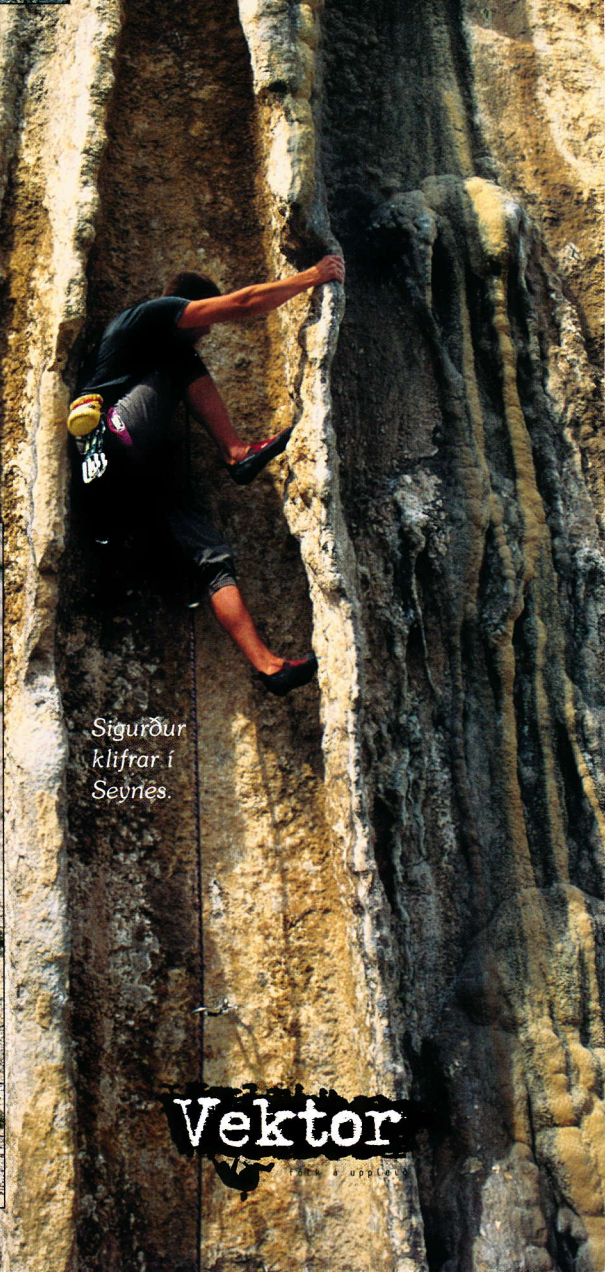
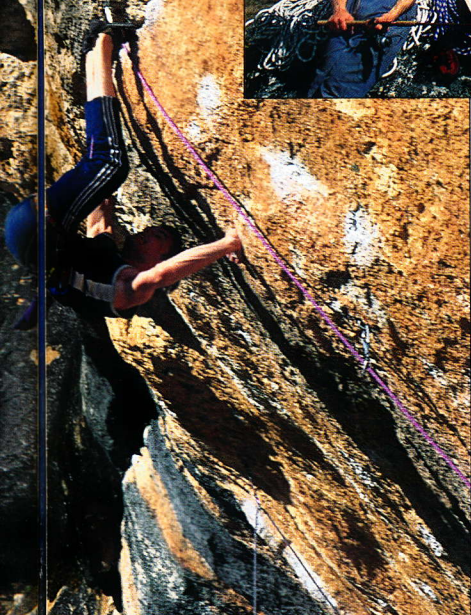
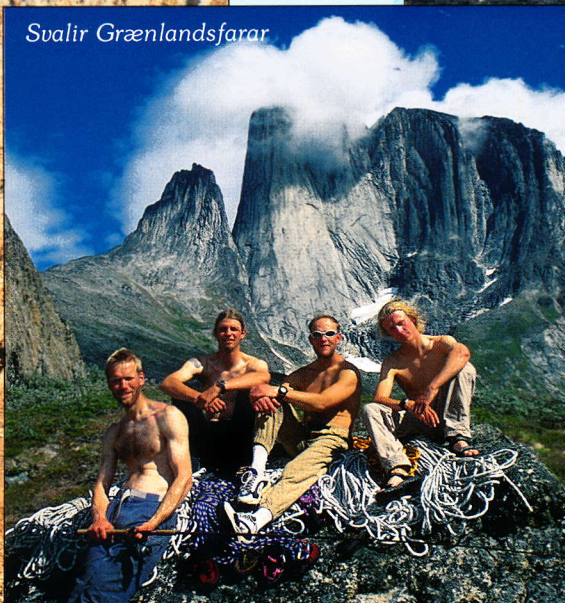

Hjalti klifrar
Melusine 7a Canal.

Björn klifrar Grand Price
Vert 8a Canal. Ljósma.:
Þórarinn Pálsson.

Svalir Grænlandsfarar

Stefán á
Grænlandi.

Sigurður
klifrar í
Seyries.

Vektor

Fréttapistill

fýrr en sest hefur verið niður á barnum Ásláki í Mosfellsbæ og nafngiftin heiðruð með viðeigandi hætti.

Suðurland

Þórsmörk

15. mars. Á leiðinni upp í Þórs-mörk, við síðustu girðingu, er gil uppi í fjalli sem heitir Hellissel og er steinbogi þar mjög áberandi. Í því gili var klifruð ein leið sem heitir Svölitið blaut og er gráða 4-4+. Hún er um 40 metra löng og var klifruð af Kim og Will Gadd.

Klettaklifur sumarið 1998

Spánn-Frakklund

Hjalti Rafn Guðmundsson og Sigurður Skarphéðinsson fóru í byrjun árs til Spánar og Frakklands og dvöldu þeir þar til maíbyrjunar. Á þessu ferðalagi heimsóttu þeir nokkur helstu klifursvæði þessara landa. Í þessari ferð voru strákarnir að bæta sig þó nokkuð; Hjalti klifraði 7c (5.12 d) og Sigurður 7a+ (5.12a). Hrappur Magnússon dvaldist við nám í Barcelona og stundaði klifursvæðin þar í kring. Hann náði að klifra leiðir upp að 7b+ (5.12c). Í lok febrúar fóru þeir Björn Baldursson og Þórarinn Pálsson út þar sem þeir slógust í för með Hjalta og Sigurði. En þeir voru einnig að gera góða hluti. Þórarinn klifraði 7c+(5.13a) og Björn 8a (5.13b). Einnig reyndi Björn við Macumba club 8c(5.14b), en ekki tókst það þó í þessari ferð. Í marsbyrjun slóst svo Árni G. Reynisson í hópinn með þeim félugum. Ívar F. Finn-bogason og Stefán S. Smárason dvöldu á Spáni frá 20. okt. til 20. nóv. og klifruðu á svæðum í kringum Barcelona, þ.á.m. voru Si-

urana Montgron Sanderas. Einnig klifruðu þeir 200m leiðir í Roca Des Arce. Stefán var að klifra leiðir upp að 7b (5.12b) og Ívar 7a+ (5.12a).

Grænland

Í byrjun júlí héldu þeir Jökull Bergmann, Guðmundur Tómas-son, Stefán S. Smárasson og Joe Weinberger til Grænlands í Ketils-fjörð þar sem stefnan var sett á 1100m háan vegg í suðurhluta Ulamertorsuaq. Hafís og rigning gerðu vonir þeirra um að komast á toppinn að engu og urðu þeir að snúa við í um 700m hæð. Sjá nánar í grein Guðmundar í ritinu.

Finnland

Nú var komið að Finnlandi að halda fjórða norðurlandamótið sem fram fór í Helsinki helgina 31. okt. – 1. nóv. 1998. Um 60 keppendur í karlaflokkki og um 30 keppendur í kvennaflokkki voru mættir til að takast á um norðurlandameistaratitil. Finnarnir höfðu sett þessa keppni upp í tengslum við stóra útivistarsýningu sem gerði þeim kleift að gera keppnina glæsilega, því erfitt er að fjármagna svona keppni. Veggurinn sem hafði verið reistur bara fyrir þessa keppni var um 15m á hæð og yfirhangandi um 6m. Á laugardeginum var keppt í undanúrslitum þar sem 16 keppendur fóru áfram í keppnisleið sem var keppt í á sunnudeginum og 8 efstu úr þeirri leið fóru áfram úrslitaleið. Frá Íslandi voru fjórir keppendur: Björn Baldursson, Þórarinn Pálsson, Hjalti Rafn Guðmundsson og Guðmundur Jóhannsson. Björn var sá eini sem komst áfram. Honum gekk vel því hann náði að

komast í 3. sæti í 16 manna úrslitum en varð 8. í úrslitakeppninni.

Úrslitin urðu þessi:

1. Juha Saatsi	Fin
2. Chris Fossli	Nor
3. Said Belhaj	Sví
4. Henrik Bolander	Sví
5. Henrik Suihkonen	Fin
6. Tomi Nytorp	Fin
7. Henrik Ruthier	Sví
8. Björn Baldursson	Ísl

Ísland

Suðausturland

Hnappavellir

Ein ný leið var gerð á Hnappavöllum og heitir hún Limbó. Er hún skýrð eftir ákveðnum hreyfingum í leiðinni. Hún liggur hægra megin við Leynardardóm Slátrarans í Vatnsbóli. Leiðin er af gráðu 5.12c og er hún 18 m löng. Hún var fyrst farin af Þórnari Pálssyni. Þrátt fyrir litla uppbyggingu nýrra leiða er þetta búið að vera líflegt sumar á Hnappavöllum, því mörg ný andlit sást þar í sumar, og sá hópur sem klifrar erfiðar leiðir fer ört stækkaði. Til gamans má geta þess að Rafn klifraði leiðina Leikið á als oddi 5.12a og er hann yngsti Íslendingurinn til að klifra þessa gráðu, aðeins 17 ára.

Búhamrar

Þar eru nú 4 leiðir ókláraðar af gráðunni 5.12c til 5.13b/c og verða þær vonandi klifraðar næsta sumar.

Íslandsmeistaramótið

Íslandsmeistaramótið var haldið á Selfossi þann 8. október. Um-sjón með keppninni höfðu þeir Árni G. Reynisson og Stefán S. Smárason. Keppt var í tveimur leiðum og voru þær af gráðunum 5.11a og 5.12b. Voru keppendur allir sammála um það að leiðirnar hefðu verið góðar og vel upp settar. Einungis einn keppandi náði að klára báðar leiðirnar og urðu úrslit þannig:

1. Björn Baldursson
2. Þórarinn Pálsson
3. Hjalti Rafn Guðmundsson

ÍSALP þakkar veittan stuðning
Olíuverzlun Íslands hf
Íslenskir Fjallaleiðsögumenn
PRÓFÍLSTÁL
Briddebilt
VESTURVÖR 23, S: 564 2418

Stjórn

Stjórn ÍSALP 1997 skipuðu eftirtalin: Páll Sveinsson formaður, Árni Gunnar Reynisson varaformaður og ritari, Jóhann Kjartansson gjaldkeri, Elin Sigurðardóttir, Árni Eðvaldsson, Karl Ingólfsson og Valgeir Ægir Ingólfsson meðstjórnendur. Stjórnin hélt 12 fundi á starfsárinu.

2. Skálar

Ekki hefur verið farið í opinbera vinnuferð á vegum klúbbsins í skálana en farið hefur verið með gas og aðrar nauðsynjar. Áætlað er að um 150 manns í 15 hópum hafi gist í Tindfjallaskála en einhver minni aðsókn hefur verið í Bratta.

3. Ferðir og námskeið.

Ein skíðaferð var farin á árinu. Telemarknámskeið klúbbsins var haldið í Skálafelli í mars. Umsjónarmaður var Tómas Júlíusson. Ísklifurnámskeið var haldið í byrjun nóvember. Umsjón með því höfðu Kjartan Þorbjörnsson og Rúnar Óli Karlsson.

4. Sýningar.

Myndasýningar hafa sjálfsagt aldrei verið fleiri en í ár og voru vel sóttar. Þrjár myndasýningar héldu erlendir gestir. Í janúar kom Breti að nafni Jonathan Tinker og sýndi myndir úr háfjallaferðum sínum. Í febrúar komu tveir blaðamenn frá tímaritinu Rock and Ice og sýndu myndir frá klifri og fjallamennsku í Bandaríkjunum. Í sumar kom síðan Pablo Besser frá Chile og sýndi myndir frá Patagóníu og heimalandi sínu. Margir félagar héldu einnig sýningar og stærstar voru sýningar Everestfara í Borgarleikhúsinu og sýning Sigríðar Rögnu siglingakappa sem var í F.Í. salnum. Þá má ekki gleyma Banff-Film-festival, kvikmyndahátið sem Skátubúðin fékk til landsins.

5. Félagsheimilið

Komið var upp geymslu fyrir blaðalager klúbbsins í kjallara FÍ. Ópið hús var flest miðvikudagskvöld og skráningar í gestabók voru um 500. Afmælisárshátið var haldin í sal Lögreglufélagsins, farið var yfir 20 ára sögu klúbbsins, orðuveitingar og önnur skemmtiatriði. Jólaglög var

svo haldið á hefðbundnum tíma og voru báðar skemmtanirnar vel sóttar.

6. Útgáfan

Ársrit ÍSALP fyrir 1996 kom út í febrúar og ársrit 1997 er í lokavinnslu núna. Ritstjóri ársritsins er Tómas Grönvaldt. Fréttabréfið kom út fjórum sinnum en með haustdag-skránni var dregið úr skipulögðum ferðum vegna þátttökuleysis. Ritstjóri fréttabréfsins er Elin Sigurðardóttir.

7. Félagatal

Skráðir félagar síðustu áramót voru 318 en engar útstrikanir vegna vanskila voru gerðar á síðasta ári. Salbjörg Óskarsdóttir sá um félaga-talið.

8. Önnur mál.

Á 20. afmælisári klúbbsins hafa félagar klúbbsins unnið stærri afrek en þekkt hefur. Hallgrímur Magnús-

son, Einar S. Stefánsson og Björn Ólafsson klifu Everest í maí, sem vakti mikla athygli þjóðarinnar. Leiðangur þeirra Ólafs Arnar Haraldssonar, Haralds Arnar Ólafssonar og Ingþórs Bjarnasonar náði á Suðurlandinn á Nýársdag. Blaðamenn frá Rock and Ice komu í febrúar og héldu myndasýningu og söfnuðu efni í janúarhefti Rock and Ice sem er nýkomið út. Klifurkeppnin var haldin í október á vegum Sportklífursfélags Reykjavíkur og var hún haldin í samvinnu við Björgunarsveitina Tryggva á Selfossi í nýjum vegg sveitarinnar. Þrír félagar tóku svo þátt í Norðurlandamóti í klifri í byrjun nóvember en náðu ekki góðum árangri. Í janúar síðastliðnum opnaði klifurmiðstöðin Vektor stærsta klifurvegg landsins og æfa nú klúbbsfélagar þar alla daga vikunnar. Klúbburinn átti einnig fulltrúa á X Games ísklifurkeppninni í Californíu.

ÁRSREIKNINGUR ÍSALP 1997

Rekstrarreikningur

Gjöld:

Tryggingar vegna Mörkin 6	3994
Sími	14576
Húsaleiga	96000
Bókasafn	1926
Rekstur Tindfjallaskála	3375
Rekstur Bratta	1191
Áskrift tímarita	1313
Kostnaður vegna fréttabréfa '97	43496
Kostnaður vegna ársrits '96	441526
Kostnaður við gerð leiðavisa	50000
Félagsgjöld U.I.A.A.	49650
Annað	6250
Skemmtanir	34369
Afskriftir	10000

Tekjur:

Auglýsingar í fréttabréfi '96 og '97	82270
Auglýsingar í ársriti '96	215000
Auglýsingar í ársriti '95	65985
Sala á ársritum	10900
Sala á leiðarvisum	1700
Sala á Mountaineering in Iceland	4500
Sala á merkjum	2300
Gistigjald Tindfjöll	17700
Árgjald '96	288000
Árgjald '95	2800
Skemmtanir	5400
Endurgreiddur virðisaukaskattur	33467
Vextir	5926

Gjöld samtals:

757666

Tekjur samtals:

735948

Samtals:

757666

Gjöld umfram tekjur:

21718

Samtals:

757666

Efnahagsreikningur

Eignir:

Ávisanareikningur	127465
Giróreikningur	667
Kjörbók	117853
Bratti	870000
Kamrar á Hnappavöllum	45053
Litskyggnuvél	21970
Sjónvarp	5000
Myndbandstæki	5000
Bókasafn	188086
Húsgögn	83435
Útvarpstæki	8600
Skuldunautar	115000

Skuldir:

Leiðrétting frá fyrra ári, kamrar á Hnappavöllum, eign	45053
Leiðrétting á verðgildi Bratta, skv. fasteignamati	469759

Höfuðstóll 1095035

Gjöld umfram tekjur:

21718

1073317

Samtals:

1588129

Samtals:

1588129

Reikning þennan hef ég yfirfarið og endurskoðað og borið saman við fylgiskjöl og er honum samþykkur,

Magnús Tumi Guðmundsson

EF ÞESSI VÆRI
CA 62 TONNUM LÉTTARI, ÞÁ...
VÆRI HANN MSR ALPINE POTTASETT

"Kröfuharðir notendur reiða sig á MSR Alpine, pottasett úr ryðfríu stáli sem er orðið klassískt meðal bakpokafólks"

—Backpacker reviewer, Mars 1997

Mmmm - matur!!

—Valgeir Ægir Ingólfsson vorið 1998

Ertu að leita að verulega sterku stálpottasetti? Þá ættir þú að skoða MSR Alpine. Það er óvenjulega harðgert sett með 1,5 og 2 lítra pottum með rúnnuðu lagi til að auka hitanýtingu og auðvelda þrif. Góð pottahalda fær öruggt grip á góðum brúnum og lokið er hægt að nota sem pönnu. Svo er gengið frá öllu saman í góðum poka. MSR Alpine er ekki nema rúm 700g en er sterkt eins og - ja - þú veist.

Þú færð allar frekari upplýsingar í síma 511-2030 en þú getur líka skoðað www.skatabudin.is eða www.msrcorp.com, nú eða lítið við í Skátabúðinni, sem eins og allir ættu að vita er búðin þar sem MSR vörurnar fást.

